

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ ФІНАНСОВОЇ
ІНІЦІАТИВИ (ЗМФІ-II) ВПРОВАДЖЕННЯ**

БЮДЖЕТНИЙ МОНІТОРИНГ:

Аналіз виконання бюджету за січень - березень 2012 року

БЮДЖЕТНИЙ МОНІТОРИНГ:

Аналіз виконання бюджету за січень – березень 2012 року

Бюджетний моніторинг

Підготовлено для

Офісу економічного зростання

Регіональної місії USAID в Україні, Білорусі та Молдові

Видання підготовлено Інститутом бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД)
у рамках реалізації проекту «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження»
за підтримки Американського народу, наданої через Агентство США
з міжнародного розвитку (USAID)

СЕРІЯ КНИГ «БЮДЖЕТНИЙ МОНІТОРИНГ: АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ»

Серія видається Інститутом бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) у рамках реалізації проекту «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи в Україні (ЗМФІ-II) впровадження» за підтримки Американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).

Головна мета проекту полягає у підвищенні результативності та прозорості використання бюджетних коштів шляхом запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів, а також надання допомоги містам у впровадженні ефективної системи моніторингу енергетичних видатків.

www.ibser.org.ua

Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за січень – березень 2012 року

Видання створене та впорядковане фахівцями ІБСЕД:

Щербина І. Ф. – Генеральний директор

Зубенко В. В. – заступник Генерального директора / директор Департаменту ПЦМ та навчальних програм

Рудик А. Ю. – директор Департаменту податкової політики та моніторингу

Самчинська І. В. – директор Департаменту фінансової політики

Шаповал Т. А. – директор Департаменту методології бюджетування

Корнієнко А. І. – заступник директора Департаменту ПЦМ та навчальних програм

Чуркіна О. І. – заступник директора Департаменту фінансової політики

Гринь А. В. – старший консультант з економічних питань

Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за січень – березень 2012 року / [Щербина І. Ф., Рудик А. Ю., Зубенко В. В. та ін.] ; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи в Україні (ЗМФІ-II) впровадження», USAID. – К., 2012. – 83 с.

Від видавця:

Зміст продукту є відповідальністю Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) і не обов'язково збігається з поглядами USAID або уряду США.

Усі права на це видання захищені. Використання матеріалів моніторингу має бути узгоджено з фахівцями ІБСЕД.

© USAID, 2012

© ІБСЕД, 2012

ЗМІСТ

Вступ.....	10
РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ СІЧНЯ – БЕРЕЗНЯ 2012 РОКУ	11
1.1. Аналіз макроекономічних показників	11
1.2. Виконання зведеного бюджету	13
1.3. Доходи державного та місцевих бюджетів	13
1.4. Видатки державного та місцевих бюджетів.....	15
1.5. Фінансування державного бюджету	19
1.6. Міжбюджетні трансферти.....	20
РОЗДІЛ 2. ОГЛЯД НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ З ПИТАНЬ БЮДЖЕТУ ЗА СІЧЕНЬ – ТРАВЕНЬ 2012 РОКУ	21
2.1. Дохідна частина державного бюджету	21
2.2. Видаткова частина державного бюджету та бюджетний процес.....	23
2.3. Місцеві бюджети та міжбюджетні відносини.....	27
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЗА СІЧЕНЬ – БЕРЕЗЕНЬ 2012 РОКУ	29
РОЗДІЛ 4. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ БЮДЖЕТУ ЗА СІЧЕНЬ – БЕРЕЗЕНЬ 2012 РОКУ	35
4.1. Виконання дохідної частини зведеного та державного бюджетів за січень – березень 2012 року	35
4.2. Фінансування державного бюджету та державний борг за січень – березень 2012 року	45
4.3. Аналіз видатків і кредитування зведеного та державного бюджетів за січень – березень 2012 року	50
4.4. Виконання місцевих бюджетів за січень – березень 2012 року	60
Додаток А. Видатки державного бюджету за січень – березень 2010–2012 років за програмною класифікацією	79
Додаток Б. Стан перерахування субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам за січень – березень 2012 року	82

ПЕРЕЛІК ТАБЛИЦЬ

Таблиця 1.1	Основні характеристики виконання бюджету та розвитку економіки за січень – березень 2011–2012 років	11
Таблиця 1.4.1	Порівняння видатків державного бюджету за I квартал 2012 року та I квартал 2011 року за функціональною класифікацією видатків та кредитування.....	16
Таблиця 3.1	Номінальна і реальна заробітна плата у розрізі регіонів України за січень – березень 2010–2012 років	31
Таблиця 4.1.1	Доходи зведеного, державного та місцевих бюджетів у січні – березні 2009–2012 років	35
Таблиця 4.1.2	Структура доходів зведеного та державного бюджетів у січні – березні 2010–2012 років	36
Таблиця 4.2.1	Показники фінансування державного бюджету за січень – березень 2008–2012 років	45
Таблиця 4.2.2	Витрати бюджету на погашення та обслуговування державного боргу за січень – березень 2010–2012 років	48
Таблиця 4.3.1	Видатки зведеного, державного та місцевих бюджетів за січень – березень 2010–2012 років	50
Таблиця 4.3.2	Темпи зростання окремих видів видатків зведеного, державного та місцевих бюджетів за січень – березень 2010–2012 років порівняно з попереднім періодом.....	52
Таблиця 4.3.3	Видатки державного бюджету за січень – березень 2010–2012 років у розрізі функціональної класифікації.....	55
Таблиця 4.3.4	Видатки державного бюджету (з міжбюджетними трансфертами) за січень – березень 2010–2012 років у розрізі економічної класифікації	56
Таблиця 4.3.5	Показники надання і повернення кредитів з / до бюджету за січень – березень 2010–2012 років	58
Таблиця 4.4.1	Динаміка надходження доходів до місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за січень – березень 2010–2012 років	60
Таблиця 4.4.2	Динаміка видатків місцевих бюджетів (без урахування коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) за січень – березень 2010–2012 років	69
Таблиця 4.4.3	Динаміка міжбюджетних трансфертів, що надійшли з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – березень 2010–2012 років.....	73

ПЕРЕЛІК ГРАФІКІВ

Графік 1.3.1	Динаміка щомісячних надходжень до державного бюджету у 2007–2012 роках	14
Графік 1.3.2	Динаміка щомісячних надходжень до місцевих бюджетів у 2007–2012 роках	14
Графік 1.4.1	Динаміка щомісячних фактичних видатків державного бюджету за 2007–2012 роки.....	18
Графік 1.4.2	Динаміка щомісячних фактичних видатків місцевих бюджетів за 2007–2012 роки.....	18
Графік 3.1	Динаміка індексів цін у 2008–2011 роках.....	30
Графік 4.1.1	Динаміка щомісячних надходжень до державного бюджету у 2007–2012 роках	36
Графік 4.1.2	Динаміка щомісячних надходжень податку на прибуток підприємств до державного бюджету у 2007–2012 роках.....	38
Графік 4.1.3	Динаміка щомісячних надходжень податку на додану вартість до державного бюджету у 2007–2012 роках.....	39
Графік 4.2.1	Порівняння обсягів запозичень до державного бюджету та погашення державного боргу у січні – березні 2007–2012 років	47
Графік 4.3.1	Динаміка частки видатків соціального спрямування у структурі видатків зведеного, державного та місцевих бюджетів за січень – березень 2008–2012 років	52
Графік 4.3.2	Динаміка частки видатків спеціального фонду державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів за січень – березень 2007–2012 років	53
Графік 4.4.1	Динаміка щомісячних надходжень доходів місцевих бюджетів (без міжбюджетних трансфертів) у 2007–2012 роках	61
Графік 4.4.2	Динаміка щомісячних фактичних видатків місцевих бюджетів за 2007–2012 роки.....	70
Графік 4.4.3	Темпи зростання трансфертів та доходів місцевих бюджетів за січень – березень 2010–2012 років	74
Графік 4.4.4	Динаміка перерахування дотації вирівнювання та коштів, що передаються до державного бюджету з місцевих бюджетів, за січень – березень 2007–2012 років	76

ПЕРЕЛІК ДІАГРАМ

Діаграма 1.1.1	Динаміка курсу української гривні до долара США та євро у 2008–2012 роках.....	12
Діаграма 1.2.1	Частка доходів державного та місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету за січень – березень 2007–2012 років	13
Діаграма 1.2.2	Частка видатків державного та місцевих бюджетів у видатках зведеного бюджету за січень – березень 2007–2012 років	13
Діаграма 1.3.1	Структура доходів державного бюджету у січні – березні 2011 року.....	14
Діаграма 1.3.2	Структура доходів місцевих бюджетів у січні – березні 2011 року	14
Діаграма 1.3.3	Структура доходів державного бюджету у січні – березні 2012 року.....	14
Діаграма 1.3.4	Структура доходів місцевих бюджетів у січні – березні 2012 року	14
Діаграма 1.4.1	Структура видатків державного бюджету за функціональною класифікацією у січні – березні 2011 року	17
Діаграма 1.4.2	Структура видатків місцевих бюджетів за функціональною класифікацією у січні – березні 2011 року	17
Діаграма 1.4.3	Структура видатків державного бюджету за функціональною класифікацією у січні – березні 2012 року	17
Діаграма 1.4.4	Структура видатків місцевих бюджетів за функціональною класифікацією у січні – березні 2012 року	17
Діаграма 1.4.5	Структура видатків державного бюджету за економічною класифікацією у січні – березні 2011 року	18
Діаграма 1.4.6	Структура видатків місцевих бюджетів за економічною класифікацією у січні – березні 2011 року	18
Діаграма 1.4.7	Структура видатків державного бюджету за економічною класифікацією у січні – березні 2012 року	18
Діаграма 1.4.8	Структура видатків місцевих бюджетів за економічною класифікацією у січні – березні 2012 року	18
Діаграма 1.5.1	Дефіцит (–) / профіцит (+) державного бюджету за січень – березень 2007–2012 років.....	19
Діаграма 1.5.2	Порівняння обсягів запозичень до державного бюджету і погашення державного боргу за січень – березень 2011–2012 років	19
Діаграма 1.6.1	Динаміка перерахування трансфертів із державного бюджету до місцевих бюджетів за січень – березень 2011–2012 років	20
Діаграма 1.6.2	Динаміка перерахування трансфертів із місцевих бюджетів до державного бюджету за січень – березень 2011–2012 років	20
Діаграма 3.1	Динаміка індексів виробництва промислової та сільськогосподарської продукції за січень – березень 2011–2012 років	29
Діаграма 3.2	Експорт та імпорт товарів і послуг за січень – березень 2011–2012 років.....	33

Діаграма 3.3	Структура зовнішньої торгівлі товарами за основними країнами-партнерами у січні – березні 2011–2012 років	34
Діаграма 4.1.1	Надходження податку на прибуток підприємств різних форм власності у січні – березні 2011–2012 років	38
Діаграма 4.1.2	Щомісячні обсяги відшкодувань податку на додану вартість з бюджету в 2010–2012 роках	40
Діаграма 4.1.3	Структура надходжень податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції до державного бюджету за січень – березень 2011–2012 років	41
Діаграма 4.1.4	Структура надходжень акцизного податку до державного бюджету за січень – березень 2011–2012 років	42
Діаграма 4.1.5	Структура неподаткових надходжень до державного бюджету за січень – березень 2010–2012 років	43
Діаграма 4.1.6	Структура надходжень доходів від операцій з капіталом до державного бюджету за січень – березень 2010–2012 років	44
Діаграма 4.2.1	Динаміка дефіциту (–) / профіциту (+) державного бюджету за січень – березень 2007–2012 років	45
Діаграма 4.2.2	Структура джерел фінансування державного бюджету за січень – березень 2007–2012 років	47
Діаграма 4.2.3	Структура державного боргу за I квартал 2011 року	48
Діаграма 4.2.4	Структура державного боргу за I квартал 2012 року	49
Діаграма 4.3.1	Темпи зростання ВВП і видатків зведеного бюджету за січень – березень 2008–2012 років	51
Діаграма 4.3.2	Динаміка видатків державного бюджету за січень – березень 2010–2012 років у розрізі функціональної класифікації	54
Діаграма 4.3.3	Структура видатків державного бюджету за січень – березень 2011–2012 років у розрізі економічної класифікації	57
Діаграма 4.4.1	Частка доходів у розрізі фондів державного та місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету за січень – березень 2009–2012 років	60
Діаграма 4.4.2	Структура доходів місцевих бюджетів за січень – березень 2007–2012 років	61
Діаграма 4.4.3	Динаміка надходжень податку на доходи фізичних осіб за січень – березень 2007–2012 років	62
Діаграма 4.4.4	Динаміка надходжень плати за землю за січень – березень 2007–2012 років	62
Діаграма 4.4.5	Динаміка надходжень земельного податку та орендної плати за січень – березень 2007–2012 років	63
Діаграма 4.4.6	Динаміка надходжень місцевих податків і зборів за січень – березень 2007–2012 років	63
Діаграма 4.4.7	Динаміка надходжень єдиного податку для суб'єктів малого підприємництва за січень – березень 2007–2012 років	64
Діаграма 4.4.8	Динаміка надходжень єдиного податку з юридичних і фізичних осіб за січень – березень 2007–2012 років	65

Діаграма 4.4.9	Структура неподаткових надходжень місцевих бюджетів за січень – березень 2007–2012 років	66
Діаграма 4.4.10	Динаміка доходів від операцій з капіталом за січень – березень 2007–2012 років.....	66
Діаграма 4.4.11	Частка доходів бюджету розвитку в доходах місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за січень – березень 2011 року.....	67
Діаграма 4.4.12	Частка доходів бюджету розвитку в доходах місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за січень – березень 2012 року.....	67
Діаграма 4.4.13	Частка видатків у розрізі фондів державного та місцевих бюджетів у видатках зведеного бюджету за січень – березень 2009–2012 років	69
Діаграма 4.4.14	Частка видатків місцевих бюджетів у ВВП за січень – березень 2011–2012 років.....	70
Діаграма 4.4.15	Структура видатків місцевих бюджетів за функціональною класифікацією за січень – березень 2011–2012 років.....	71
Діаграма 4.4.16	Видатки місцевих бюджетів у розрізі функціональної класифікації за січень – березень 2011–2012 років.....	72
Діаграма 4.4.17	Структура видатків місцевих бюджетів за економічною класифікацією за січень – березень 2011–2012 років.....	72
Діаграма 4.4.18	Видатки місцевих бюджетів за економічною класифікацією за січень – березень 2011–2012 років	73
Діаграма 4.4.19	Динаміка перерахування трансфертів із державного бюджету до місцевих бюджетів за січень – березень 2010–2012 років.....	74
Діаграма 4.4.20	Структура трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – березень 2011 року	75
Діаграма 4.4.21	Структура трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – березень 2012 року	75
Діаграма 4.4.22	Динаміка перерахування трансфертів з місцевих бюджетів до державного бюджету січень – березень 2007–2012 років.....	78

ВСТУП

Вашій увазі пропонується періодичне видання «Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету», підготовлене експертами Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) у рамках виконання проекту «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи в Україні (ЗМФІ-П) впровадження» (USAID).

Матеріали моніторингу ґрунтуються на офіційній звітності Державної казначейської служби України, інформації Державної служби статистики України, даних Міністерства фінансів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Комітету Верховної Ради України з питань бюджету та відомостей із інших офіційних джерел.

У цьому виданні традиційно наведено стислий огляд змін, що відбулися в законодавчій базі, охарактеризовано основні макроекономічні показники. Детально проаналізовано підсумки виконання зведеного, державного та місцевих бюджетів, що дало змогу визначити вплив на стан ухвалених фіскальних рішень. Особлива увага приділена оцінці виконання місцевих бюджетів як головного фінансового механізму забезпечення населення соціальними послугами та гарантіями.

РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ СІЧНЯ – БЕРЕЗНЯ 2012 РОКУ

Розділ містить стислий огляд бюджету та економіки України за січень – березень 2012 року, в якому окреслено головні тенденції виконання зведеного, державного та місцевих бюджетів, а також висвітлено основні зміни макроекономічної ситуації. Поглиблений аналіз виконання бюджету та розвитку економіки за I квартал 2012 року викладено в наступних розділах цього видання.

Таблиця 1.1

Основні характеристики виконання бюджету та розвитку економіки за січень – березень 2011–2012 років

Показник	Станом на 01.04.2011	Станом на 01.04.2012
ВВП, млрд. грн.	261,9	297,0
Зміна обсягу валового внутрішнього продукту ¹ , %	5,4	2,0
Індекс споживчих цін (до грудня попереднього року), %	103,3	100,7
Доходи зведеного бюджету, млрд. грн.	84,4	98,6
Доходи зведеного бюджету, % ВВП	32,2	33,2
Державний та гарантований державою борг, млрд. грн.	449,0	483,3
Доходи державного бюджету, млрд. грн.	66,4	77,2
з них трансферти з місцевих бюджетів до державного, млрд. грн.	0,6	0,3
Видатки державного бюджету, млрд. грн.	66,7	76,0
Кредитування, сальдо, млрд. грн.	0,6	0,3
Дефіцит (-) / профіцит (+) державного бюджету, млрд. грн.	-0,9	1,0
Доходи місцевих бюджетів, млрд. грн.,	38,8	45,5
з них трансферти з державного бюджету до місцевих, млрд. грн.	20,1	23,9
Видатки місцевих бюджетів, млрд. грн.	38,6	47,2

1.1. АНАЛІЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ

Протягом січня – березня 2012 року **макроекономічна ситуація** характеризувалася уповільненням економічного зростання, що відбулося під впливом низького зовнішнього попиту. Воно супроводжувалося зниженням індексу споживчих цін, що становило 100,7 % порівняно з 103,3 % у минулому році.

Унаслідок впливу несприятливої зовнішньоекономічної кон'юнктури зростання реального ВВП становило 2,0 % порівняно з 5,4 % у минулому році. Найбільше знизилися показники виробництва у таких експортоорієнтованих галузях, як металургія та машинобудування. Це відповідно відобразилося на погіршенні загальних показників промисловості.

Несприятливий вплив зовнішнього попиту був пом'якшений достатньо високим внутрішнім споживчим попитом у результаті збереження високих темпів приросту реальної заробітної плати (на 14,7 %). Зростання приватного споживання становило 9,6 %, а оборот роздрібної торгівлі та обсяги наданих послуг збільшилися на 14,2 % та 14,1 % відповідно.

Індекси споживчих цін та індекси цін виробників підвищувалися найнижчими за останні п'ять років темпами. З початку року споживчі ціни зросли на 100,7 % порівняно зі 109,7 % у відповідному

¹ У відсотках до відповідного кварталу попереднього року, в постійних цінах 2007 року.

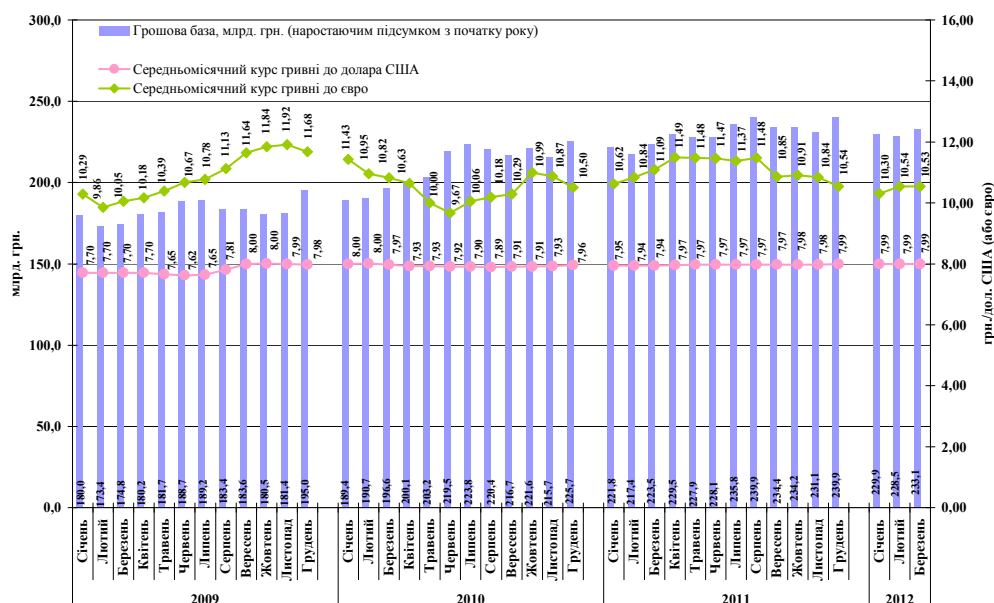
(докризисовому) періоді 2008 року та 103,3 % у минулому році, ціни виробників підвищилися на 101,1 % порівняно з 112,4 % та із 108,4 % відповідно. На фоні зниження цін за окремими товарами найбільше подорожчали, в основному, фрукти та овочі – на 8,6 % та 4,1 % відповідно, водопостачання та каналізація – на 5,5 % та 5,4 %, квартирна плата – на 2,8 %, паливо та мастила – на 2,5 %, алкогольні напої, тютюнові вироби – на 2,0 %. Знизилися ціни на цукор на 6,6 %, олію та жири – на 0,9 %, молоко, сир та яйця – на 0,7 %; аудіотехніку, фотоапаратуру та обладнання для обробки інформації – на 1,5 %, побутову техніку – на 1,0 %, транспортні засоби – на 0,5 %. Зважаючи на наведене, реальна заробітна плата зросла швидшими темпами ніж у минулому році – на 14,7 % (у 2011 році – на 11,1 %). При цьому оборот роздрібної торгівлі збільшився на 14,2 %, що є підтвердженням продовження відновлення внутрішнього споживчого попиту.

Найбільше підвищення ІЦВ щодо показника грудня попереднього року відбулось у добуванні паливно-енергетичних корисних копалин – на 12,1 %. У добуванні ж корисних копалин, крім паливно-енергетичних, де у минулому році ціни підвищилися на 25,8 %, відбулося їх зниження на 10,9 %. У виробництві продуктів нафтоперероблення ціни зросли на 3,2 %, у виробництві та розподіленні електроенергії, газу та води – на 3,1 %². У металургійному виробництві та виробництві готових металевих виробів, а також машинобудуванні ціни залишилися майже на незмінному рівні – зростання становить близько 0,6 %.

Грошово-кредитний ринок упродовж I кварталу 2012 року демонстрував такі тенденції. Відбувалося зростання обсягу коштів фізичних осіб на депозитних рахунках у банках. Депозити юридичних осіб з початку року зменшилися. На фоні уповільнення темпів економічного зростання зменшилися обсяги кредитування в економку та середньозважена вартість кредитів як у національній, так і в іноземній валюті.

Динаміка середньомісячного курсу гривні до долара США демонструвала відносну стабільність (курс зберігався у межах 7,99 грн. за 1 дол. США), до євро, після зниження його вартості у січні, знову відображала тенденцію до поступового зменшення вартості національної валюти³ (див. діаграму 1.1.1). Офіційний курс української гривні до євро в середньому за аналізований період становив 10,46 грн. за 1 євро.

Діаграма 1.1.1
Динаміка курсу української гривні до долара США та євро у 2008–2012 роках

² www.ukrstat.gov.ua

³ www.bank.gov.ua

1.2. ВИКОНАННЯ ЗВЕДЕНОГО БЮДЖЕТУ

Доходи зведеного бюджету за січень – березень 2012 року надійшли у сумі 98,6 млрд. грн., що на 16,8 % більше відповідного показника попереднього року. Це становить 22,9 % від річного планового обсягу (у I кварталі 2011 року цей показник становив 23,1 % від планових призначень на рік). Частка доходів місцевих бюджетів у структурі зведеного бюджету за аналізований період майже не змінилася порівняно з 2011 роком і склала 22,0 % (див. діаграму 1.2.1).

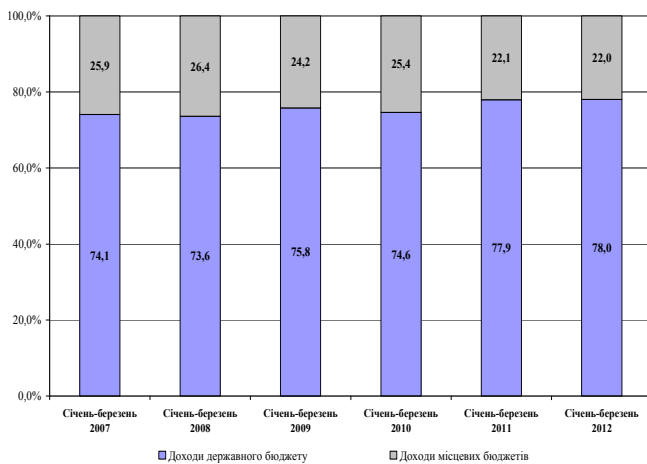
Рівень виконання **видатків зведеного бюджету** є найвищим протягом останніх трьох років – 21,8 % і продовжує тенденцію до зростання.

Темпи приросту видатків зведеного бюджету становили 17,2 %, або майже на рівні минулорічного показника. Однак цього року вони перевищували темпи приросту ВВП, які суттєво скоротилися порівняно з минулим роком. Зважаючи на це, частка видатків зведеного бюджету у ВВП збільшилася до 33,3 %, або на 1,3 в. п. Позитивним фактором є те, що частка видатків соціального спрямування зменшилася щодо показника попереднього року в усіх бюджетах, так, по зведеному бюджету вона склала 66,4 %.

Продовжується тенденція до збільшення частки видатків місцевих бюджетів у видатках зведеного бюджету (див. діаграму 1.2.2) – у поточному році вона зросла на 2,5 в. п. щодо показника 2011 року і становила 47,4 %, що є найбільшим показником питомої ваги видатків місцевих бюджетів у загальній структурі зведеного бюджету, починаючи з 2006 року.

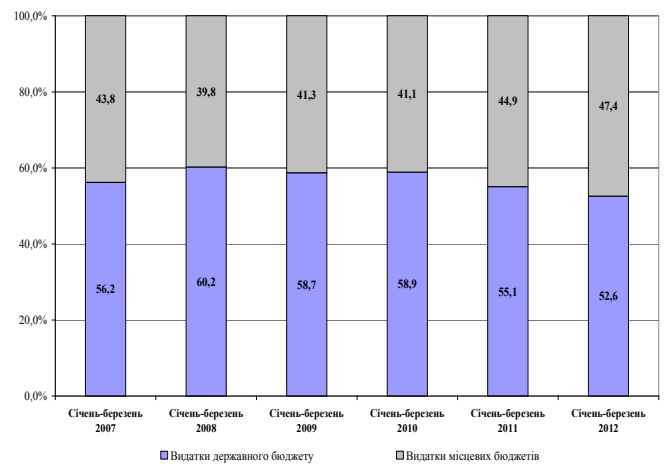
Діаграма 1.2.1

Частка доходів державного та місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету за січень – березень 2007–2012 років

Діаграма 1.2.2

Частка видатків державного та місцевих бюджетів у видатках зведеного бюджету за січень – березень 2007–2012 років

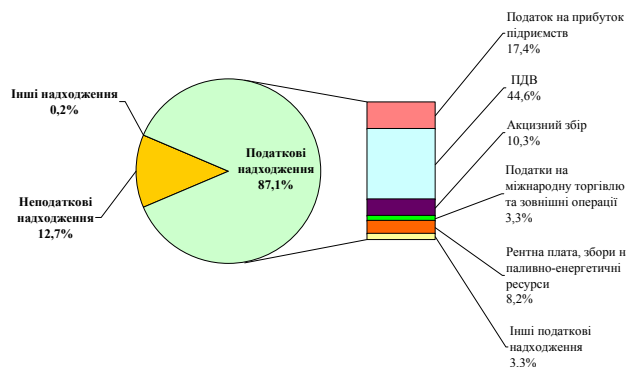

1.3. ДОХОДИ ДЕРЖАВНОГО ТА МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

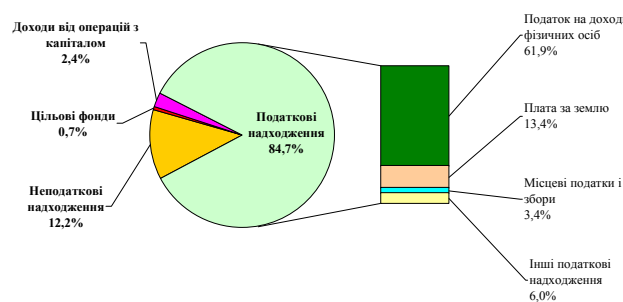
Виконання дохідної частини державного бюджету в січні – березні 2012 року продовжило тенденцію, що склалася з початку року, а саме, надходження відбулося на запланованому рівні. Обсяг доходів (без урахування міжбюджетних трансфертів) становив 76,9 млрд. грн., що на 11,1 млрд. грн., або на 16,9 %, більше відповідного показника попереднього року. До державного бюджету надійшло майже чверть коштів, запланованих на рік (23,2 %), що в цілому перебуває у межах норми виконання річного плану і практично відповідає рівню фактичних надходжень I кварталу попереднього року.

Структура дохідної частини державного бюджету суттєво не змінилася порівняно з попереднім роком (див. діаграми 1.3.1 та 1.3.3).

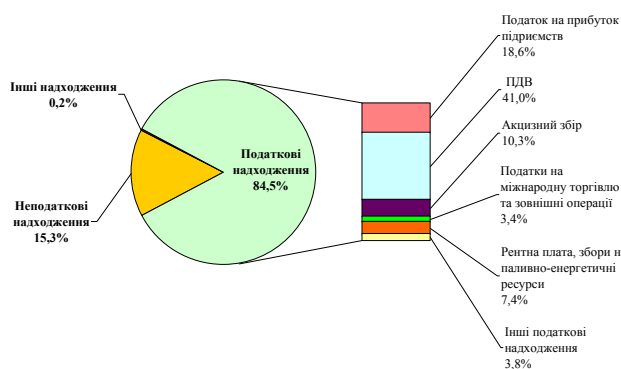
Діаграма 1.3.1

Структура доходів державного бюджету
у січні – березні 2011 року

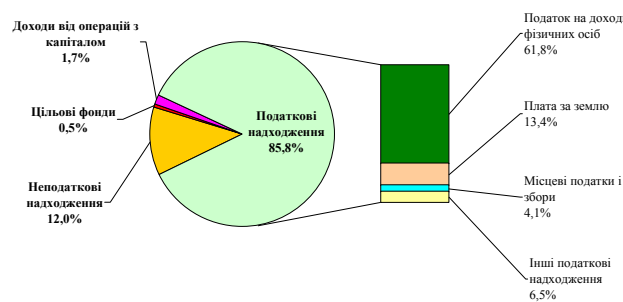
Діаграма 1.3.2

Структура доходів місцевих бюджетів
у січні – березні 2011 року

Діаграма 1.3.3

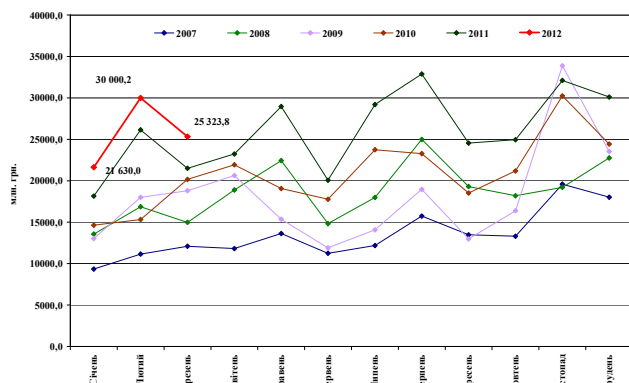
Структура доходів державного бюджету
у січні – березні 2012 року

Діаграма 1.3.4

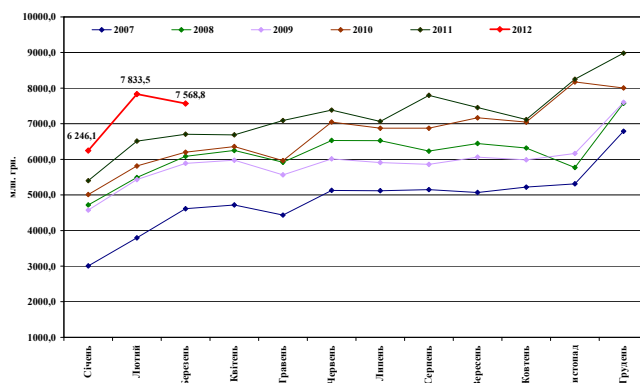
Структура доходів місцевих бюджетів
у січні – березні 2012 року

Водночас характерним є суттєве уповільнення темпів приросту податкових надходжень практично за всіма статтями, окрім податку на прибуток, темп приросту якого відповідає минулорічному. Втім, динаміка щомісячних надходжень до державного бюджету в цілому повторює тенденції попереднього року (див. графік 1.3.1).

Графік 1.3.1

Динаміка щомісячних надходжень до державного
бюджету у 2007–2012 роках

Графік 1.3.2

Динаміка щомісячних надходжень до місцевих
бюджетів у 2007–2012 роках

Варто зазначити, що збільшення надходжень податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції відбулося вищими темпами ніж збільшення обсягу зовнішньоекономічних операцій. Таку

розбіжність можна пояснити адміністративними заходами щодо боротьби з незаконними схемами контрабандного переміщення товарів через митний кордон України.

Основним чинником збільшення акцизного податку стали надходження акцизів з нафтопродуктів та алкоголю, водночас обсяг акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів лишився фактично на минулорічному рівні. На відміну від попереднього року, зросли обсяги надходжень від акцизу на спирт етиловий та алкогольні напої. Можна припустити, що це пов'язано зі збільшенням виробництва алкогольної продукції напередодні підвищення ставок податку на цю категорію підакцизних товарів, запланованого на II квартал 2012 року.

Доходи місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) склали 21,6 млрд. грн., що на 16,2 % (або на 2,9 млрд. грн.) більше, ніж за січень – березень 2011 року. Рівень виконання плану доходів, затвердженого місцевими радами, склав 22,6 %.

У структурі доходів місцевих бюджетів спостерігається подальше зростання частки податкових надходжень – на 1,1 в. п. до 85,8 % (див. діаграми 1.3.2 та 1.3.4). Збільшення обсягів щодо відповідних показників попереднього року демонструють і податкові – (на 17,6 %), і неподаткові – (на 14,8 %) надходження. Водночас відбулося зменшення доходів від операцій з капіталом на 14,1 % та надходжень до цільових фондів – на 23,6 %.

Динаміка щомісячних надходжень доходів місцевих бюджетів у цілому повторює тенденції останніх років (див. графік 1.3.2). Водночас відмічається певне збільшення цих доходів, що в основному пов'язано зі зростанням надходжень від податку з доходів фізичних осіб та зборів за спеціальне використання природних ресурсів.

Податок на доходи фізичних осіб продовжує зберігати позицію найвагомішого за обсягом джерела дохідної частини місцевих бюджетів. Надходження цього податку склали 13,4 млрд. грн., що на 16,0 % більше за відповідний показник минулого року

Вагомою статтею надходжень до місцевих бюджетів залишається плата за землю. З цього джерела надійшло майже 2,9 млрд. грн., що на 15,9 % більше за показник січня – березня 2011 року. Також варто відмітити зростання надходжень від справляння зборів за спеціальне використання води та плати за користування надрами. Це зростання пов'язано з розширенням кількості платників та підвищенням ставок оподаткування відповідно до Податкового кодексу.

Також спостерігалось зростання до 1,7 млрд. грн., або на 4,9 %, доходів бюджету розвитку місцевих бюджетів. Зазначимо, що на доходи бюджету розвитку позитивно вплинуло зарахування до їх складу єдиного податку. У I кварталі 2012 року ці надходження стали основним дохідним джерелом – 43,1 % усіх доходів бюджету розвитку.

1.4. ВИДАТКИ ДЕРЖАВНОГО ТА МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Видатки державного бюджету (з урахуванням міжбюджетних трансфертів) виконані у сумі 76,0 млрд. грн., що становить 21,0 % річного планового показника. Збільшення видатків порівняно з аналогічним періодом минулого року склало 9,3 млрд. грн., або 13,9 %, порівняно з 9,3 млрд. грн., або 16,2 %, у I кварталі 2011 року щодо показника 2010 року.

Найкраще фінансувалися видатки на соціальний захист пенсіонерів (26,1 % річного планового обсягу, що на 1,4 в. п. більше ніж у минулому році), транспорт (24,6 %), міжбюджетні трансферти (23,8 %), соціальний захист та соціальне забезпечення (23,6 %). Традиційно у першому кварталі майже не здійснювалося фінансування видатків на житлово-комунальне господарство; цього року на зазначені цілі було витрачено 6,9 млн. грн., або 1,3 % від річного плану.

Із таблиці 1.4.1 видно, що у поточному році видатки за окремими статтями майже не зменшувалися. В основному відбулося збільшення видатків на загальну суму 9,3 млрд. грн. Головними пріоритетами державної політики у контексті збільшення видатків державного бюджету порівняно з минулим роком (74,7 % загальної суми збільшення) стали міжбюджетні трансферти (на

них припало 38,4 % усього збільшення видатків); дорожнє господарство – 12,1 %; громадський порядок, безпека та судова влада – 8,5 %; вища освіта – 8,0 % та обслуговування боргу – 7,7 % від обсягу збільшення.

Таблиця 1.4.1

Порівняння видатків державного бюджету за I квартал 2012 року та I квартал 2011 року за функціональною класифікацією видатків та кредитування

Найменування згідно з функціональною класифікацією видатків та кредитування	Виконано за I кв. 2011 р., млн. грн.	Виконано за I кв. 2012 р., млн. грн.	Відхилення (+/-) I кв. 2012 р. проти I кв. 2011 р., млн. грн.	Структура (+/-) I кв. 2012 р. проти I кв. 2011 р.	Темп зростання I кв. 2012 р. проти I кв. 2011 р., %
ВИДАТКИ – РАЗОМ, у т. ч.:	66 691,0	75 951,5	9 260,5	x	113,9
Видатки, що зазнали зменшення – всього, у т.ч.:	17 390,7	16 886,7	-504,0	x	97,1
- соціальний захист пенсіонерів	14 405,2	14 218,5	-186,7	x	98,7
- фінансова та фіскальна діяльність	1 558,8	1 455,1	-103,7	x	93,3
- фундаментальні та прикладні дослідження і розробки в галузях економіки	279,5	202,2	-77,4	x	72,3
- інша діяльність у сфері соціального захисту	39,5	9,4	-30,1	x	23,9
- збереження природно-заповідного фонду	39,6	18,7	-20,9	x	47,3
- інші видатки	1 068,0	982,7	-85,3	x	92,0
Збільшення видатків – всього, у т.ч.:	49 300,3	59 064,8	9 764,5	100,0	119,8
- міжбюджетні трансферти	20 145,9	23 893,0	3 747,1	38,4	118,6
- дорожнє господарство	2 274,5	3 455,4	1 180,9	12,1	151,9
- громадський порядок, безпека та судова влада	6 332,2	7 164,6	832,4	8,5	113,1
- вища освіта	5 510,3	6 293,6	783,3	8,0	114,2
- обслуговування боргу	4 620,5	5 375,5	755,0	7,7	116,3
- вугільна галузь та інші галузі з видобутку твердого палива	1 557,0	2 126,0	569,0	5,8	136,5
- інші галузі економіки	741,2	1 299,1	557,9	5,7	175,3
- лікарні та санаторно-курортні заклади	726,0	981,6	255,6	2,6	135,2
- сільське господарство	880,2	1 074,6	194,4	2,0	122,1
- оборона	2 623,4	2 725,8	102,4	1,0	103,9
- інша діяльність у сфері охорони навколишнього природного середовища	48,8	145,3	96,6	1,0	298,0
- духовний та фізичний розвиток	515,1	603,7	88,7	0,9	117,2
- фундаментальні та прикладні дослідження і розробки у сфері державного управління	673,7	754,7	81,0	0,8	112,0
- соціальний захист інших категорій населення	529,9	598,6	68,7	0,7	113,0
- запобігання та ліквідація забруднення навколишнього природного середовища	229,6	298,2	68,6	0,7	129,9
- інші видатки	1 891,8	2 274,8	383,0	3,9	120,2

Частка видатків соціального спрямування зменшилася до 32,1 %, або на 2,6 в. п. (див. діаграму 1.4.1 та 1.4.3), водночас їх обсяг збільшився на 1,2 млрд. грн., або на 5,3 %, до 24,4 млрд. грн. Видатки на соціальний захист пенсіонерів зменшилися як в абсолютному, так і відносному вимірі: наразі частка цих видатків становить 19,8 %, що на 1,8 в. п. менше, ніж у минулому році. Для порівняння, в окремих країнах Євросоюзу частка видатків на соціальний захист пенсіонерів у 2009 році становила: 2,4 % у Литві, 7,6 % в Угорщині, 9,7 % у Словенії та 11,0 % у Франції. В Україні на той час вона складала 19,8 %, як і у поточному році. Це ще раз

підтверджує необхідність завершення пенсійної реформи в Україні та зменшення навантаження пенсійних виплат на бюджет.

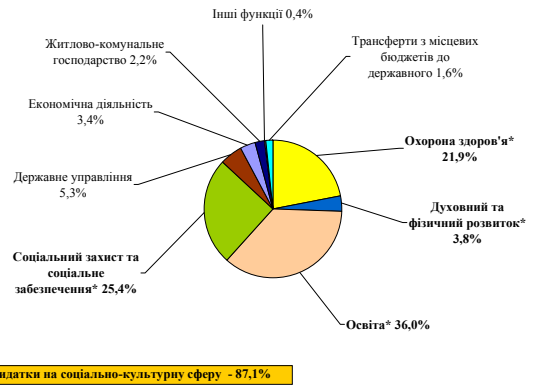
Діаграма 1.4.1

Структура видатків державного бюджету за функціональною класифікацією у січні – березні 2011 року

Діаграма 1.4.2

Структура видатків місцевих бюджетів за функціональною класифікацією у січні – березні 2011 року

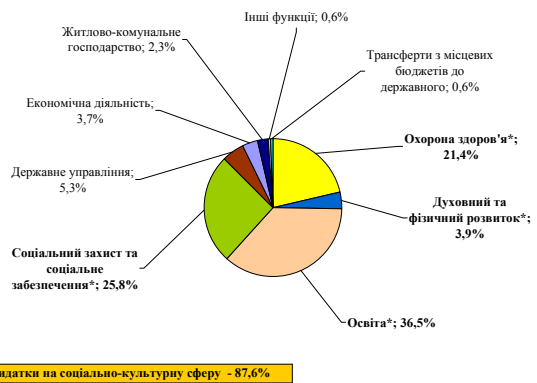
Діаграма 1.4.3

Структура видатків державного бюджету за функціональною класифікацією у січні – березні 2012 року

Діаграма 1.4.4

Структура видатків місцевих бюджетів за функціональною класифікацією у січні – березні 2012 року

Щомісячні видатки державного бюджету більше відповідають показникам 2008–2009 років, коли видатки лютого зростали вищими темпами порівняно із січнем, ніж у 2010–2011 роках (див. графік 1.4.1). У поточному році це відбулося, в основному, за рахунок збільшення видатків на міжбюджетні трансферти (+2,8 млрд. грн., або на 43,3 %) та на загальнодержавні функції (+1,7 млрд. грн., або майже у 3,5 раза). Як наслідок, зросли частки цих видатків у річному обсязі порівняно із двома попередніми роками.

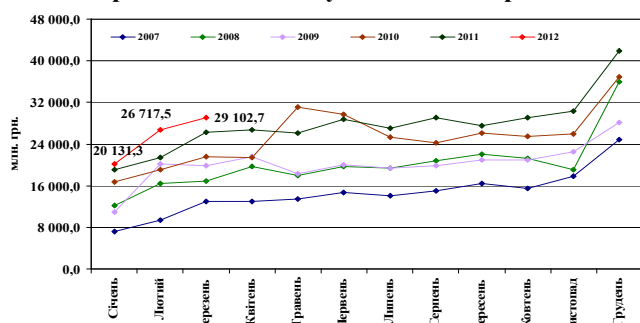
Видатки місцевих бюджетів (з урахуванням міжбюджетних трансфертів) зросли на 22,4 % та становили 47,2 млрд. грн. Рівень виконання річного плану, затвердженого місцевими радами склав 23,8 %.

Щомісячний тренд видатків місцевих бюджетів був подібний до попереднього року. Водночас у лютому та березні 2012 року було зафіксовано доволі суттєве зростання обсягів видатків місцевих бюджетів щодо аналогічних показників попереднього року (див. графік 1.4.2).

Традиційно більшість видатків місцевих бюджетів спрямовувалися на соціально-культурну сферу. У звітному періоді частка цих видатків місцевих бюджетів склала 87,6 %, що більше за аналогічний показник 2011 року на 0,5 в. п. (див. діаграму 1.4.2 та 1.4.4). Водночас у I кварталі 2012 року мало місце зростання видатків, що спрямовуються на економічну діяльність та ЖКГ, на 31,4 % та на 24,1 % відповідно.

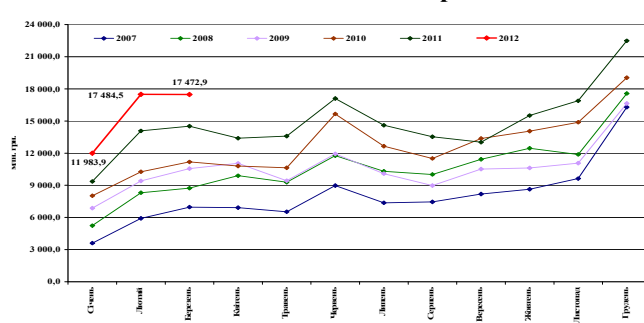
Графік 1.4.1

Динаміка щомісячних фактичних витраток державного бюджету за 2007–2012 роки

Графік 1.4.2

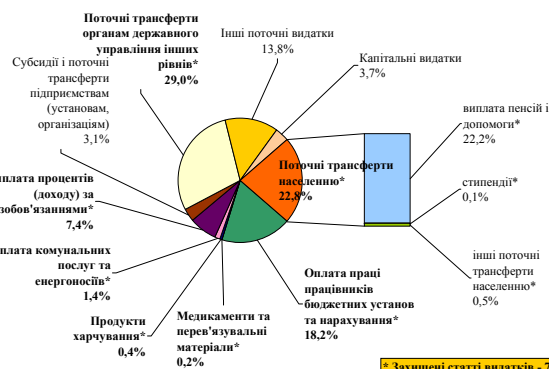
Динаміка щомісячних фактичних витраток місцевих бюджетів за 2007–2012 роки

За економічним змістом операцій у січні – березні 2012 року щодо показника минулого року найшвидшими темпами зросли капітальні витатки державного бюджету (на 43,9 %), субсидії і поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям) (на 31,1 %); оплату комунальних послуг та енергоносіїв (на 24,3 %); поточні трансферти органам державного управління інших рівнів (на 21,5 %). За обсягом найбільше зросли витатки на поточні трансферти органам державного управління інших рівнів (на 4,2 млрд. грн.); на виплату процентів (доходу) за зобов'язаннями (на 0,9 млрд. грн.); капітальні трансферти (на 0,7 млрд. грн.) та на субсидії і поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям) (на 0,7 млрд. грн.). Частка захищених статей витатків за економічною класифікацією зменшилася на 1,6 в. п. і склала 77,8 % (див. діаграму 1.4.5 та 1.4.7) (для порівняння, у минулому році ця частка зросла на 5,0 в. п.).

Діаграма 1.4.5

Структура витатків державного бюджету за економічною класифікацією у січні – березні 2011 року

* Захищені статті витатків - 79,4 %

Діаграма 1.4.6

Структура витатків місцевих бюджетів за економічною класифікацією у січні – березні 2011 року

* Захищені статті витатків - 86,8 %

Діаграма 1.4.7

Структура витатків державного бюджету за економічною класифікацією у січні – березні 2012 року

* Захищені статті витатків - 77,8 %

Діаграма 1.4.8

Структура витатків місцевих бюджетів за економічною класифікацією у січні – березні 2012 року

* Захищені статті витатків - 85,8 %

Частка капітальних видатків у загальній структурі збільшилася з 3,7 % у січні – березні 2011 року до 4,6 % у I кварталі 2012 року. При цьому їх обсяг збільшився на 1,1 млрд. грн. Однак найбільше зросла частка поточних трансфертів органам державного управління інших рівнів – на 1,9 в. п. на фоні зменшення частки видатків на оплату праці та нарахування (на 1,1 в. п.) та на виплату пенсій і допомоги (на 2,9 в. п.).

У розрізі економічної класифікації 85,8 % усіх видатків місцевих бюджетів припадає на захищені статті, що менше за відповідний показник 2011 року на 1,0 в. п. (див. діаграму 1.4.6 та 1.4.8).

У структурі видатків місцевих бюджетів відмічається зменшення на 0,8 в. п. частки видатки на оплату праці з нарахуваннями, які традиційно є найбільшими серед усіх видатків місцевих бюджетів і становлять за підсумками I кварталу 2012 року 44,8 %. Водночас їх обсяги збільшилися на 20,3 %. Також відбулось збільшення на 30,5 % видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв, що призвело до зростання їх частки на 0,7 в. п. до 12,1 % усіх видатків місцевих бюджетів.

Зазначимо також, що капітальні видатки місцевих бюджетів профінансовано у розмірі 2,5 млрд. грн., а їх обсяги збільшились на 945,6 млн. грн., або на 59,8 %.

1.5. ФІНАНСУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

За I квартал 2012 року державний бюджет виконано із профіцитом у сумі 1,0 млрд. грн., на відміну від дефіциту I кварталу 2011 року у сумі 0,9 млрд. грн. (див. діаграму 1.5.1). Виконання річного планового показника становить 3,8 %. Профіцит загального фонду склав 0,4 млрд. грн. порівняно з дефіцитом у сумі 2,1 млрд. грн., що склався у минулому році. Профіцит спеціального фонду зменшився удвічі та становив 0,6 млрд. грн.

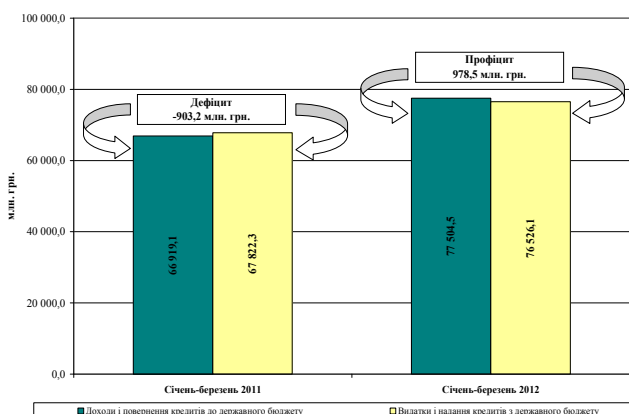
Запозичення до державного бюджету здійснені у розмірі 23,7 млрд. грн. (24,0 % від річного плану), що більше показника 2011 року на 2 в. п, але більш ніж у половину менше за показник 2010 року. Внутрішні запозичення здійснено у сумі 23,0 млрд. грн., зовнішні – у сумі 0,7 млрд. грн.

Погашення державного боргу у I кварталі 2012 року здійснено у сумі 10,7 млрд. грн. що складає 16,3 % річного планового обсягу. З них погашення внутрішнього боргу становило 9,2 млрд. грн., або 26,5% річного планового обсягу, зовнішнього боргу – 1,5 млрд. грн., або 4,9 % річного планового обсягу.

Як видно з діаграми 1.5.2, порівняно з минулим роком у 1,6 раза збільшилося перевищення обсягів запозичень над погашенням. Водночас - майже половину цього перевищення (6,0 млрд. грн.) спрямовано на придбання цінних паперів з метою збільшення статутного капіталу НАК «Нафтогаз України» (у минулому році придбання цінних паперів не здійснювалося).

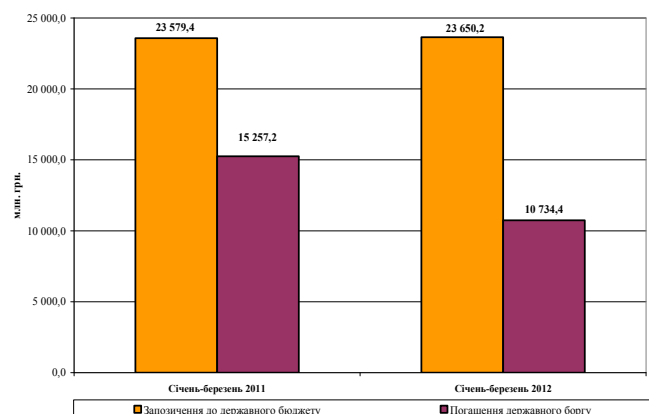
Діаграма 1.5.1

Дефіцит (-) / профіцит (+)
державного бюджету за
січень – березень 2011–2012 років

Діаграма 1.5.2

Порівняння обсягів запозичень до державного
бюджету і погашення державного боргу за
січень – березень 2011–2012 років

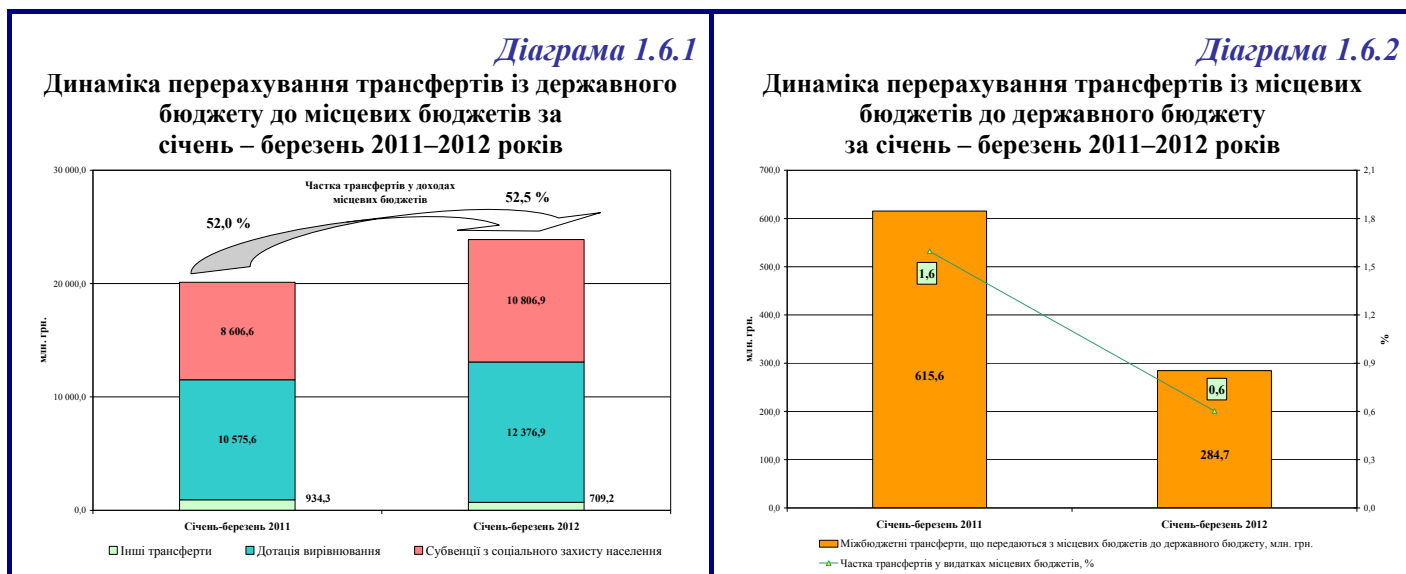
Надходження від приватизації державного майна збільшилися порівняно з минулим роком у 3,7 раза і склали 4,1 млрд. грн., або майже 41,0 % від річного плану. Зазначені кошти надійшли, в основному, в результаті продажу пакетів акцій шести українських виробників електроенергії та тепла, таких як: ПАТ «Західенерго», ПАТ «Донецькобленерго», ПАТ «ЕК «Чернівціобленерго», ПАТ «Вінницяобленерго», ПАТ «Закарпаттяобленерго» та ПАТ «Дніпроенерго».

Залишки бюджетних коштів на кінець березня 2012 року становили 51,0 млрд. грн. і збільшилися з початку року на 12,0 млрд. грн. Порівняно з аналогічним показником минулого року залишки збільшилися на 6,1 %.

1.6. МІЖБЮДЖЕТНІ ТРАНСФЕРТИ

До місцевих бюджетів із державного бюджету надійшло міжбюджетних трансфертів у сумі 23,9 млрд. грн. (23,8 % річного плану), що більше за обсяги таких надходжень I кварталу 2011 року на 18,6 %. Унаслідок цього зросла частка міжбюджетних трансфертів у загальній структурі доходів місцевих бюджетів – 52,5 % проти 52,0 % за відповідний період 2011 року (див. діаграму 1.6.1).

Обсяг міжбюджетних трансфертів, перерахованих до Державного бюджету України з місцевих бюджетів, склав 284,7 млн. грн. (див. діаграму 1.6.2). Порівняно з аналогічним показником 2011 року їх обсяг зменшився на 53,8 % (майже на 331,0 млн. грн.) і склав 0,6 % усіх видатків місцевих бюджетів.

У структурі трансфертів, що надходять з державного бюджету, найбільшу частку складає дотація вирівнювання – 51,8 %, що на 0,7 в. п. менше за аналогічний показник попереднього року. Її обсяг за звітний період становив 12,4 млрд. грн. Це на 17,0 % більше за показник I кварталу 2011 року.

Частка субвенцій з соціального захисту зросла на 2,8 в. п. і склала 45,2 %. При цьому у номінальному вираженні ці субвенції збільшилися на 25,6 % і становили 10,8 млрд. грн. Частка інших трансфертів, що надходять до місцевих бюджетів з державного бюджету, становить 3,0 % проти 4,8 % за даними 2011 року, а їх обсяги склали 0,7 млрд. грн.

За даними січня – березня 2012 року рівні виконання річних планових показників щодо надання різних видів міжбюджетних трансфертів є такими:

- дотації вирівнювання перераховано на 24,0 % (у I кварталі 2011 року – 24,3 %);
- фінансування додаткових дотацій не розпочато (у I кварталі 2011 року – 18,0 %);
- субвенції з соціального захисту населення надано на рівні 26,8 % (у I кварталі 2011 року – 24,3 %);
- інші субвенції профінансовано на 9,8 % (у I кварталі 2011 року – 14,9 %).

РОЗДІЛ 2. ОГЛЯД НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ З ПИТАНЬ БЮДЖЕТУ ЗА СІЧЕНЬ – ТРАВЕНЬ 2012 РОКУ

2.1. ДОХІДНА ЧАСТИНА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

ЗАКОН УКРАЇНИ ВІД 13.03.2012 № 4495

13 березня 2012 було схвалено новий **Митний кодекс України**, яким передбачено низку змін до правил перевезення вантажів через державний кордон.

Одним із завдань нового Митного кодексу було спрощення митних процедур: скорочено до трьох перелік документів, необхідних для митного оформлення, – митна декларація, інвойс і декларація митної вартості; зменшено час митного оформлення з 24-х годин до 4-х годин; визначено, що суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності може самостійно фіксувати в електронних системах митниці дату і час подання митної декларації, а за порушення терміну митного оформлення посадові особи митниці нестимуть персональну відповідальність.

Серед позитивних нововведень – положення про можливість оформлення вантажів (товарів) у будь-якому митному органі незалежно від територіальної прив'язки. Право самостійного вибору місця оформлення є одним із основних спрощень Кодексу, оскільки дозволяє імпортерам істотно знизити часові та фінансові витрати при оформленні вантажів.

Кодексом передбачено впровадження нового суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності – уповноваженого оператора економічної діяльності, наділеного повноваженнями використовувати спеціальні спрощення, наприклад можливість тимчасового зберігання товарів на своєму складі та випуску товару зі свого складу без пред'явлення його митному органу, можливість зняти митне забезпечення без дозволу митниці та здійснювати митний контроль у першочерговому порядку. Статус уповноваженого оператора економічної діяльності буде доступний лише платоспроможним підприємствам, які протягом трьох років є суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та мають відповідну систему обліку товарів, за умови відсутності заборгованостей і фактів порушення митних правил. Крім того, такі суб'єкти проходили ретельну перевірку перед отриманням відповідного статусу.

Попри низку положень ліберального характеру, Кодексом також підсилено контрольну функцію митних органів. Зокрема, йдеться про запровадження так званого пост-аудиту: право митних органів перевіряти декларанта після завершення митного оформлення з метою перевірки точності й достовірності декларацій на товари та достовірності зазначених у них відомостей.

Новий Кодекс урегулював порядок проведення перевірок митною службою, уніфікувавши його з основними засадами податкових перевірок. Так, багато статей нового Митного кодексу, що регламентують процедуру здійснення перевірок, відсилають до норм чинного Податкового кодексу.

Кодексом розширено як права, так і обов'язки декларанта при визначенні митної вартості товарів. Зокрема, передбачено можливість самостійного визначення митної вартості імпортером, а в разі незгоди з нею митного органу новий Кодекс дає декларанту можливість отримувати письмові обґрунтування невизнання митної вартості товару.

У цілому новий Митний кодекс містить низку позитивних нововведень, які мають на меті спрощення процедур митного оформлення товарів.

Закон набуває чинності з 1 червня 2012 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ ВІД 24.05.2012 № 4834

Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення деяких податкових норм» від 24 травня 2012 року № 4834 є першою масштабною спробою вдосконалити податкове законодавство після прийняття Податкового кодексу у грудні 2010 року.

Законом передбачено внесення змін майже в усі розділи Кодексу. Так, серед низки уточнень в частині адміністрування податку на прибуток підприємств законодавець здійснив спробу врегулювати проблемне питання, що постало у 2011 році при врахуванні від'ємного значення об'єкта оподаткування: платники податку на прибуток з річним доходом понад 1 млн. грн. матимуть право рівномірно, протягом чотирьох років, ураховувати у складі витрат збитки минулих років, що виникли до 1 січня 2012 року; платники податку з річним доходом менше 1 млн. грн. – враховувати збитки минулих періодів без обмежень. Нагадаємо, у 2011 році в результаті двозначного тлумачення одного з перехідних положень кодексу щодо перенесення збитків платникам податків було відмовлено у можливості зменшити прибуток на суми збитків, отриманих до першого кварталу 2011 року.

У частині податку на додану вартість головною зміною стало скасування умов добровільної реєстрації суб'єктів господарювання, в яких обсяг оподатковуваних операцій був меншим 300 тис. грн. Нагадаємо, що протягом 2011 року виникли проблеми з отриманням свідоцтва платника ПДВ у зв'язку з намаганням податкових органів не допустити отримання права на податковий кредит у суб'єктів підприємницької діяльності, які потенційно можуть бути використані як «податкові ями» – підприємства, що накопичують податкові зобов'язання, котрі не будуть сплачені, передаючи право на податковий кредит іншим. Втім, така практика суперечить не тільки світовій практиці справляння податку, але й самій суті податку на додану вартість як всезагального непрямого податку, що має охоплювати всіх, або майже всіх суб'єктів господарювання.

Щодо місцевих податків і зборів, то основним стало відтермінування запровадження податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, з 1 липня 2012 року на 1 січня 2013 року.

Нагадаємо, що відстрочення запровадження податку відбувається вже вдруге. Причинами якими пояснюється перенесення дати запровадження податку, стали неефективний механізм його стягнення, закладений у Податковому кодексі, а також незначний

фіскальний потенціал податку, на чому неодноразово наголошували експерти проекту MFSI.

Визначений у Податковому кодексі підхід до оподаткування житлової нерухомості міг би принести місцевим бюджетам, за розрахунками Міністерства фінансів України, близько 180 млн. грн. Ці кошти становлять менше ніж 0,002 % від загальних доходів місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів). Така незначна сума запланованих надходжень з цього джерела свідчить про те, що запровадження цього податку не може бути виправдане фіскальними причинами. Більше того, певні суперечливі моменти у текстовій частині статті 265 Податкового кодексу, якою визначаються правила справляння податку, можуть бути використані для виведення з-під оподаткування тих об'єктів житлової нерухомості, що перевищують встановлену Кодексом неоподатковувану площу.

Відтак, перенесення терміну введення податку свідчить про усвідомлення законодавцем проблем, пов'язаних зі справлянням податку у чинній редакції і необхідності усунення основних проблемних питань до запровадження податку.

Закон набуває чинності з 1 липня 2012 року.

2.2. ВИДАТКОВА ЧАСТИНА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС

ЗАКОН УКРАЇНИ ВІД 12.01.2012 № 4318

Законом України від 12 січня 2012 року № 4318 «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України» внесені зміни до Бюджетного кодексу України та чотирьох законів України («Про енергозбереження», «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування», «Про виконавче провадження», «Про правовий режим майна у Збройних Силах України»).

Зокрема, Бюджетний кодекс України доповнено статтею 24¹ «Державний фонд регіонального розвитку», яка регламентує, що Державний фонд регіонального розвитку створюється у складі загального фонду державного бюджету.

При складанні проекту Державного бюджету України та прогнозу Державного бюджету України на наступні за плановим два бюджетні періоди державний фонд регіонального розвитку передбачається в обсязі не менше 1 відсотка прогнозного обсягу доходів загального фонду проекту Державного бюджету України на відповідний бюджетний період.

Статтею також регламентовані напрями використання коштів Фонду, процедури подання пропозицій щодо програм і заходів, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, критерії розподілу обсягу коштів між Автономною Республікою Крим, областями та містами Києвом і Севастополем.

Визначено також, що Порядок підготовки, оцінки та відбору програм і заходів, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, та порядок використання таких коштів визначаються Кабінетом Міністрів України

Крім того, суттєві зміни внесені до статті 29 БКУ, яка регламентує склад доходів Державного бюджету України. Зокрема, до доходів загального фонду включено частину доходів, які раніше були джерелом доходів спеціального фонду державного бюджету (додаткові збори на обов'язкове державне пенсійне страхування, кошти від реалізації надлишкового озброєння тощо).

Внесені зміни до розділу III «Місцеві бюджети».

Зокрема, частину 2 статті 67 «Окремі особливості формування місцевих бюджетів» доповнено нормою, яка визначає статті Бюджетного кодексу, що регламентують належність відповідних доходів до загального фонду місцевих бюджетів.

У частині 1 статті 69 уточнено поняття «інші доходи», які належать до доходів загального фонду місцевих бюджетів, що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів.

Частину 2 цієї статті доповнено пунктами 12¹ та 12², які регламентують належність окремих видів субвенцій до надходжень спеціального фонду місцевих бюджетів.

Внесені зміни до статті 105 «Субвенції на виконання інвестиційних програм (проектів)».

Зокрема, уточнені основні засади надання субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на виконання інвестиційних програм (проектів), а саме:

- субвенція повинна насамперед спрямовуватися на завершення будівництва та реконструкції об'єктів комунальної форми власності із ступенем будівельної готовності понад 70 відсотків;
- при наданні субвенції повинен враховуватися рівень забезпеченості об'єктами виробничої, комунікаційної та соціальної інфраструктури, що підвищує інвестиційну привабливість території;
- визначені мінімальні розміри співфінансування інвестиційних проектів для різних рівнів місцевих бюджетів.

Крім того, у частині 3 статті 105 визначено, що розподіл субвенції на виконання інвестиційних програм (проектів) здійснюється у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, з урахуванням завдань і заходів державної та регіональних стратегій розвитку.

У розділі IV «Прикінцеві та перехідні положення» унормовані питання щодо подання проектів бюджетів та кошторисів фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, а також звітів про їх виконання.

**НАКАЗ
МІНІСТЕРСТВА
ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ВІД 24.01.2012 № 44**

Наказом Міністерства фінансів України від 24 січня 2012 року № 44 затверджено Порядок складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів. Порядок розроблено відповідно до статті 58 Бюджетного кодексу України, Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Порядком визначаються склад та порядок складання місячної, квартальної і річної фінансової та бюджетної звітності, вимоги до розкриття її елементів.

Одночасно втратив чинність наказ Державного казначейства України від 05.01.2011 року № 2 «Про затвердження Порядку складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів».

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ ВІД
08.02.2012 № 86**

Постановою Кабінету Міністрів України від 8 лютого 2012 року № 86 внесені зміни до Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 року № 228.

Зміни стосуються закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну допомогу відповідно до Закону України «Про порядок проведення реформування системи охорони здоров'я у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях та місті Києві».

Зокрема визначено, що ці заклади при складанні, розгляді, затвердженні та виконанні кошторисів застосовують скорочену економічну класифікацію видатків бюджету, яка включає:

- оплату праці працівників бюджетних установ (код 1110);
- нарахування на заробітну плату (код 1120);
- медикаменти та перев'язувальні матеріали (код 1132);
- продукти харчування (код 1133);
- оплату комунальних послуг та енергоносіїв (код 1160);
- поточні трансферти населенню (код 1340).

Решта економічних категорій видатків відображаються загальною сумою за кодом 5000 «Інші видатки».

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ ВІД
22.02.2012 № 129**

Постановою Кабінету Міністрів України від 22 лютого 2012 року № 129 внесені зміни до Порядку використання коштів резервного фонду бюджету, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.03.2002 року № 415 «Про затвердження Порядку використання коштів резервного фонду бюджету».

Визначено, що умови повернення до відповідного бюджету коштів, виділених з резервного фонду бюджету, зокрема строки та поетапний графік, визначаються у договорі, укладеному між головним розпорядником бюджетних коштів та розпорядником бюджетних коштів нижчого рівня або їх одержувачем.

Регламентовано, що копії договору про повернення до відповідного бюджету коштів, виділених з резервного фонду бюджету на умовах повернення, укладеного між головним розпорядником бюджетних коштів та розпорядником бюджетних коштів нижчого рівня або їх одержувачем, є однією з обов'язкових умов, при дотриманні яких Казначейство проводить видатки з резервного фонду бюджету.

Також уточнено норму щодо можливості додаткового виділення коштів із резервного фонду бюджету для продовження робіт (заходів), пов'язаних з ліквідацією надзвичайних ситуацій державного рівня та їх наслідків.

**НАКАЗ
МІНІСТЕРСТВА
ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ВІД 02.03.2012 № 309**

Наказом Міністерства фінансів України від 2 березня 2012 року затверджений Порядок реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України.

Цим документом визначено, що наказ Державного казначейства України від 09.08.2004 року № 136 «Про затвердження Порядку обліку зобов'язань розпорядників бюджетних коштів в органах Державного казначейства України» (зі змінами), втратив чинність.

**НАКАЗ
МІНІСТЕРСТВА
ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ВІД 12.03.2012 № 333**

Наказом Міністерства фінансів України від 12 березня 2012 року № 333 затверджено Інструкцію щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету та Інструкцію щодо застосування класифікації кредитування бюджету.

Наказом визначено, що наказ Державного казначейства України від 25 листопада 2008 року № 495 «Про затвердження Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету та Інструкції щодо застосування класифікації кредитування бюджету», втратив чинність.

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ ВІД
21.03.2012 № 217**

Постановою Кабінету Міністрів України від 21 березня 2012 року № 217 внесені зміни до постанов Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 року № 228 і від 12 січня 2011 року № 18.

У постанові Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 року № 228 «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ» визначено, що у процесі формування проекту кошторису спеціального фонду планування власних надходжень бюджетних установ здійснюється за групами та підгрупами, визначеними Бюджетним кодексом України.

Також уточнено, що, крім зведеної фінансової звітності, головні розпорядники складають та подають Казначейству зведену бюджетну звітність.

Постанову Кабінету Міністрів України від 12 січня 2011 року № 18 «Про затвердження Порядку передачі бюджетних призначень та перерозподілу видатків бюджету» доповнено положеннями щодо надання кредитів з бюджету. Уточнено процедури перерозподілу видатків бюджету і надання кредитів з бюджету за бюджетними програмами, включаючи резервний фонд бюджету, додаткові дотації та субвенції.

2.3. МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ТА МІЖБЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ

ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВІД 06.02.2012 № 106

Постановою Кабінету Міністрів України від 6 лютого 2012 року № 106 затверджено Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій. Зокрема, визначені напрями використання та умови надання субвенції, регламентовані процедури її перерахування та здійснення відповідних видатків.

ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВІД 15.02.2012 № 91

Постановою Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2012 року № 91 затверджено Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження.

Субвенція надається бюджетам АТО, на територію яких поширюється зона спостереження атомних електростанцій державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом». Визначено, що ці кошти спрямовуються на здійснення заходів щодо поліпшення умов проживання та праці громадян, забезпечення населення засобами індивідуального захисту органів дихання та препаратами стабільного йоду, погашення кредиторської заборгованості за бюджетними зобов'язаннями минулих років, пов'язаними зі здійсненням зазначених заходів.

Постановою затверджена формула розподілу субвенції між спеціальними фондами місцевих бюджетів, регламентовані процедури її перерахування та здійснення відповідних видатків.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ВІД 12.03.2012 № 187/2012

Указом Президента України від 12 березня 2012 року № 187/2012 затверджено «Національний план дій на 2012 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010–2014 роки «Заможне суспільство, конкурентноспроможна економіка, ефективна держава».

Особлива увага звертається на продовження реформи державних фінансів за такими напрямками:

- **підвищення ефективності державних видатків** шляхом упорядкування здійснення «квазіфіскальних операцій» та підвищення якості капітального бюджетування;
- **удосконалення управління державними фінансами** шляхом запровадження ефективного державного стратегічного та середньострокового планування, а також удосконалення системи управління державними фінансами;
- **посилення фінансової та фіскальної дисципліни** шляхом адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу та Світової організації торгівлі. Запровадження, застосування внутрішнього аудиту відповідно до стандартів Європейського Союзу тощо;
- **регіональний розвиток і реформа міжбюджетних відносин** шляхом створення ефективної системи стратегічного планування регіонального розвитку, запровадження сучасних підходів та фінансових інструментів підтримки регіонального розвитку тощо.

При цьому для підвищення ефективності видатків місцевих бюджетів заплановано здійснити заходи з подальшого впровадження програмно-цільового методу бюджетування та середньострокового планування на рівні місцевих бюджетів, здійснення моніторингу виконання бюджетних програм, проведення оцінки ефективності та результативності бюджетних програм місцевих бюджетів, удосконалення нормативно-правової та методологічної бази щодо застосування ПЦМ.

**ПОСТАНОВИ
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ ВІД
21.03.2012 № 312 ТА ВІД
14.05.2012 № 441**

Постановою Кабінету Міністрів України від 21 березня 2012 року № 312 затверджений Порядок використання у 2012 році коштів державного фонду регіонального розвитку (зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 14 травня 2012 року № 441).

Порядок визначає, що 70 % бюджетних коштів розподіляються відповідно до чисельності населення, яке проживає у відповідному регіоні, а 30 % – за рішенням Кабінету Міністрів України з урахуванням пропозицій Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій для розв'язання проблем соціально-економічного розвитку окремих адміністративно-територіальних одиниць (малих міст, гірських та шахтарських населених пунктів, депресивних територій тощо).

Крім того, визначено, що бюджетні кошти спрямовуються на фінансування інвестиційних програм (проектів) і заходів, які відповідають пріоритетним напрямам розвитку регіонів, визначеним Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2015 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2006 року № 1001, і стратегіями розвитку регіонів.

Порядком регламентовано процедуру відбору інвестиційних програм (проектів) і заходів, а також процедури здійснення відповідних видатків.

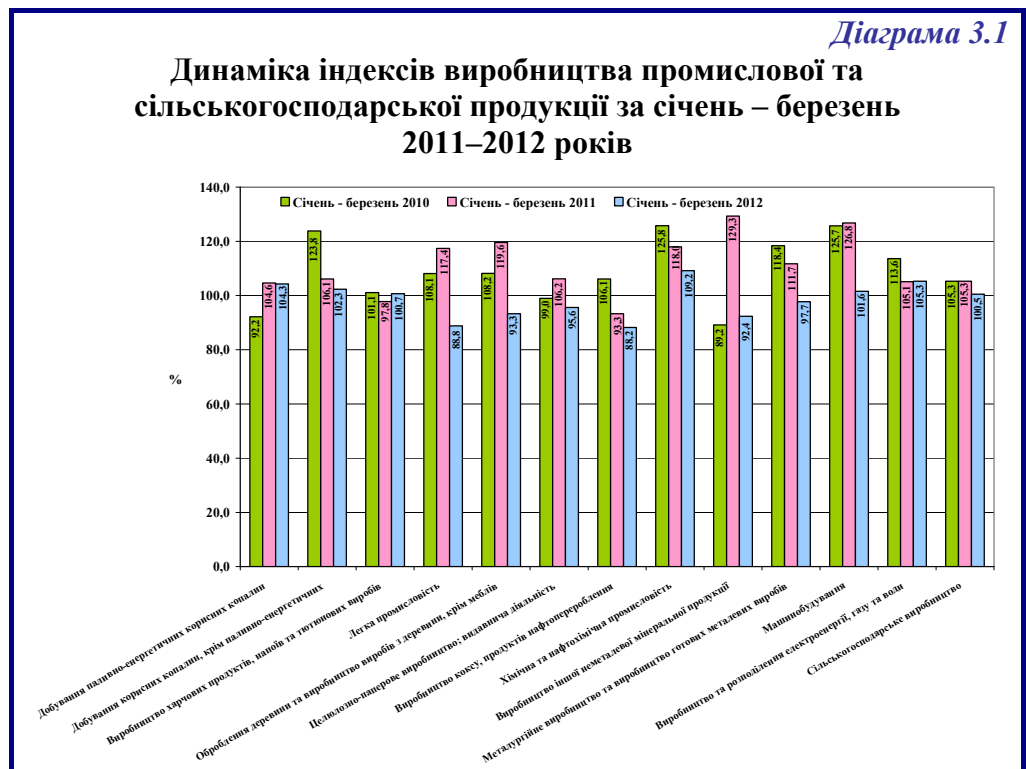
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЗА СІЧЕНЬ – БЕРЕЗЕНЬ 2012 РОКУ

ВВП

Номинальний ВВП склав 297,0 млрд. грн., що на 35,1 млрд. грн., або на 13,4 %, більше, ніж у минулому році. Таке зростання є найнижчим протягом 2009–2012 років, зокрема порівняно з 2011 роком воно зменшилося на 7,4 в. п. У цінах попереднього року номінальний ВВП зріс на 23,5 млрд. грн., або на 8,9 %.

Реальний ВВП знизився у 2,7 раза порівняно з відповідним показником 2011 року (у постійних цінах 2007 року). Його зростання становило 2,0 %⁴ порівняно з 5,4 % у минулому році та 8,5 % у докризовий період 2008 року.

Динаміку індексів виробництва промислової та сільськогосподарської продукції відображено на діаграмі 3.1.

Порівнюючи діяльність економіки за січень – березень 2011–2012 років, слід зазначити, що у минулому році спостерігалось зменшення обсягів промислового виробництва у двох основних галузях промисловості: виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів та виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення. У поточному році кількість таких галузей збільшилася до шести.

Найвищі темпи падіння виробництва промислової продукції спостерігаються у виробництві коксу, продуктів нафтоперероблення (88,2 %) та у легкій промисловості (88,8 %). У цілому, виходячи з динаміки 2009–2011 роки, спостерігається тенденція до зменшення виробництва коксу, продуктів нафтоперероблення. Легка ж промисловість, яка у 2009 році зазнала найбільшого скорочення

⁴ <http://www.ukrstat.gov.ua/>

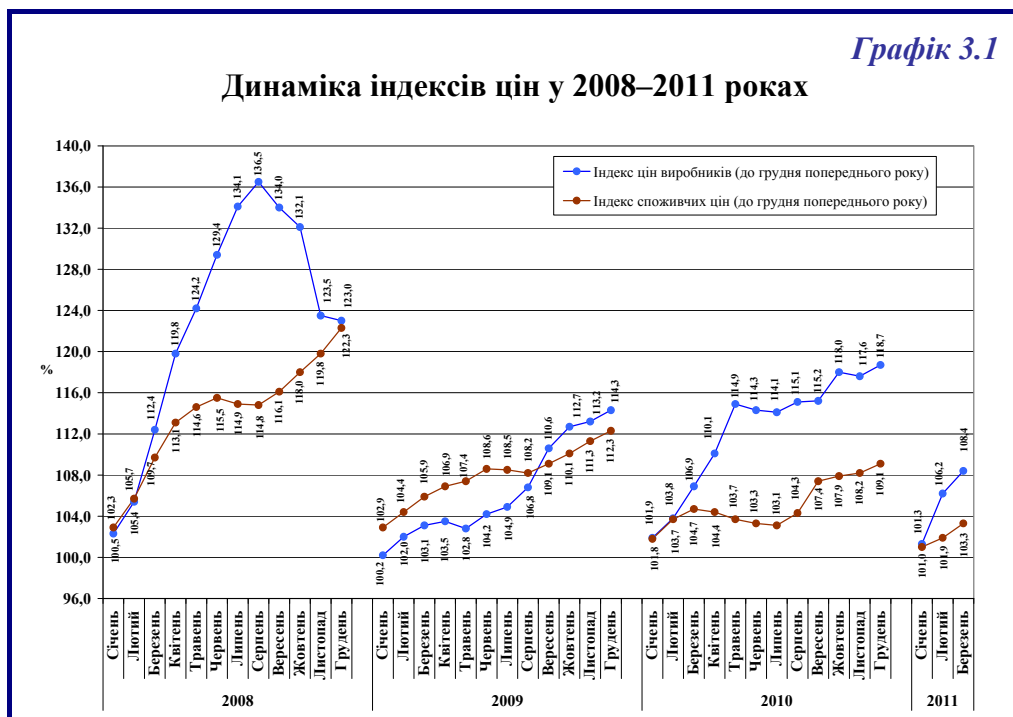
виробництва після машинобудування (індекс виробництва становив 74,2 %), після зростання як за результатами діяльності у перших кварталах в 2010–2011 роках, так і за ці роки у цілому, знову демонструє падіння обсягів виробництва.

Суттєво зменшилися порівняно з минулим роком темпи зростання обсягів виробництва машинобудування і становили лише 1,6 %. Відповідно частка обсягів реалізованої продукції цієї галузі у загальному обсязі реалізованої промислової продукції зменшилася на 1,4 в. п. Водночас слід зазначити, що після падіння у 2009 році обсягів виробництва продукції у цій галузі майже удвічі (на 45,0 %), за два наступних роки ці обсяги відновились і зросли на 59,5 %.

Порівняно з тенденцією 2010–2011 років зменшилися темпи зростання обсягів сільськогосподарської продукції і становили лише 0,5 %, що на 1,2 в. п. нижче показника післякризового 2009 року (у 2010–2011 роки цей показник дорівнював 105,3 %).

ІНДЕКСИ ЦІН СПОЖИВАЧІВ

Індекси споживчих цін (ІСЦ) у січні – березні поточного року підвищувалися найнижчими за останні п'ять років темпами (див. графік 3.1). Згідно з статистичними даними, як і в минулому році, відбувалося зниження цін на молоко, сир та яйця; одяг та взуття; аудіотехніку та фотоапаратуру. До цього переліку додано також ціни на хліб і хлібопродукти; олію та жири і цукор; побутову техніку; транспортні засоби.

На відміну від ситуації, що склалася протягом останніх п'яти років (за винятком 2010 року), коли ціни на житло, комунальні послуги та енергоносії підвищувалися, у січні – лютому 2012 року ціни за цими категоріями майже не змінювалися. У березні ціни на зазначені послуги підвищилися лише на 1,1 % порівняно з 7,3 % у минулому році.

ДОХОДИ І ВИТРАТИ НАСЕЛЕННЯ

Показники зростання реальної заробітної плати порівняно з аналогічним періодом попереднього року були більшими, ніж у минулому році, і за січень – березень становили 114,7 %, або на 3,6 в. п. більше (див. таблицю 3.1). Відповідно збільшився й оборот роздрібної торгівлі – на 14,2 % (що лише на 0,7 в. п. менше минулорічного показника) і досяг 160,6 млрд. грн. Це є свідченням продовження відновлення внутрішнього споживчого попиту.

Таблиця 3.1

Номінальна і реальна заробітна плата у розрізі регіонів України за січень – березень 2010–2012 років

Назва адміністративно-територіальної одиниці	Середньомісячна заробітна плата (у розрахунку на одного штатного працівника), грн.			Темп зростання номінальної заробітної плати, %		Індекс реальної заробітної плати (до відповідного періоду попереднього року), %		
	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2011 рік/ 2010 рік	2012 рік/ 2011 рік	2010 рік	2011 рік	2012 рік
Автономна Республіка Крим	1 728,0	2 045,0	2 374,0	118,3	116,1	103,7	108,8	112,9
Вінницька область	1 541,0	1 847,0	2 208,0	119,9	119,5	107,4	113,8	117,8
Волинська область	1 460,0	1 774,0	2 117,0	121,5	119,3	108,6	113,2	117,2
Дніпропетровська область	2 094,0	2 568,0	2 954,0	122,6	115,0	108,2	113,7	112,3
Донецька область	2 255,0	2 794,0	3 268,0	123,9	117,0	106,3	113,8	113,2
Житомирська область	1 535,0	1 869,0	2 150,0	121,8	115,0	106,5	112,6	113,1
Закарпатська область	1 611,0	1 854,0	2 149,0	115,1	115,9	106,3	108,3	113,9
Запорізька область	1 937,0	2 372,0	2 746,0	122,5	115,8	104,0	113,0	112,8
Івано-Франківська область	1 700,0	2 011,0	2 346,0	118,3	116,7	106,6	110,8	115,5
Київська область	2 015,0	2 503,0	2 921,0	124,2	116,7	103,3	117,4	113,2
Кіровоградська область	1 599,0	1 880,0	2 216,0	117,6	117,9	108,2	109,9	115,8
Луганська область	2 013,0	2 484,0	2 880,0	123,4	115,9	108,0	112,3	112,2
Львівська область	1 737,0	2 036,0	2 371,0	117,2	116,5	105,5	108,8	112,4
Миколаївська область	1 915,0	2 254,0	2 645,0	117,7	117,3	104,2	108,9	114,9
Одеська область	1 849,0	2 170,0	2 552,0	117,4	117,6	104,9	107,8	113,9
Полтавська область	1 879,0	2 269,0	2 646,0	120,8	116,6	108,8	112,5	114,4
Рівненська область	1 729,0	2 000,0	2 404,0	115,7	120,2	110,9	108,1	118,7
Сумська область	1 660,0	1 963,0	2 298,0	118,3	117,1	105,0	110,0	114,5
Тернопільська область	1 439,0	1 670,0	2 006,0	116,1	120,1	106,5	107,6	117,5
Харківська область	1 839,0	2 185,0	2 544,0	118,8	116,4	103,7	110,8	113,4
Херсонська область	1 514,0	1 772,0	2 075,0	117,0	117,1	102,9	107,8	114,4
Хмельницька область	1 568,0	1 861,0	2 223,0	118,7	119,5	108,0	109,9	116,4
Черкаська область	1 610,0	1 914,0	2 293,0	118,9	119,8	106,5	111,6	116,8
Чернівецька область	1 546,0	1 753,0	2 112,0	113,4	120,5	107,5	106,7	119,1
Чернігівська область	1 488,0	1 786,0	2 118,0	120,0	118,6	104,9	110,1	117,3
м. Київ	3 119,0	3 640,0	4 327,0	116,7	118,9	102,1	106,1	115,1
м. Севастополь	1 951,0	2 254,0	2 666,0	115,5	118,3	104,7	104,1	112,0
Україна	1 993,0	2 389,0	2 813,0	119,9	117,7	105,7	111,1	114,7

ІНДЕКСИ ЦІН ВИРОБНИКІВ

Аналогічна до ІСЦ ситуація спостерігається і щодо показників **індексів цін виробників (ІЦВ)** (див. графік 3.1). Уперше за останні п'ять років у січні ціни виробників зменшилися (на 0,8 в. п.), а у лютому залишилися на незмінному рівні. З початку року ціни виробників підвищилися на 101,1 % порівняно зі 112,4 % у докризовому періоді 2008 року та зі 108,4 % у минулому році.

Вперше за останні п'ять років спостерігається зменшення цін виробників на добування корисних копалин (крім паливно-енергетичних), при цьому доволі суттєве, майже на 11,0 %. Зазначено, що у 2011 році за цією категорією відбувалося найбільше підвищення ІЦВ. Водночас майже на незмінному рівні залишався ІЦВ у галузі металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів - лише 100,6 % порівняно з 110,7 % у минулому році та 118,3 % у докризовому періоді 2008 року. Це, зокрема, пов'язано з тим, що на світовому ринку знизився попит на метали.

ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ

Експорт чорних металів зменшився на 12,4 в. п. Частка цього товару, що є найбільшою в загальному обсязі експорту, становила у січні – березні 2012 року 23,6 %, також зменшилась і досягла найнижчого значення за останні роки. Для порівняння, у минулому році відбулося збільшення експорту чорних металів на 47,0 %, у 2010 році – на 24,5 %, у 2008 році – на 31,2 %. Частка чорних металів у загальному обсязі експорту в середньому за зазначені періоди становила 30,9 %. Винятком із динаміки цього тренду був післякризовий 2009 рік, коли обсяг експорту зменшився на 51,7 %, але навіть тоді, частка чорних металів була на 5,0 в. п. більше ніж у поточному році. Незважаючи на сказане, капітальні інвестиції у металургійне виробництво в цілому зросли на 17,3 %, водночас лиття металів суттєво знизилися – на 62,6 %.

За інформацією Національного банку України (НБУ), основними причинами сповільнення інфляції в Україні є грамотна політика Уряду і НБУ, а також зменшення зовнішнього інфляційного тиску і високий урожай минулого року⁵. Таке сповільнення відобразилось і на зниженні ставки рефінансування з 7,75 % до 7,5 %, що є найнижчим показником з 2005 року. Про політику НБУ щодо стримування зростання цін може свідчити продовження тенденції до зниження золотовалютних резервів НБУ, яка розпочалась з липня минулого року. З початку року ці резерви зменшилися до 31,1 млрд. дол. США, або на 0,7 млрд. дол. США, а порівняно з першим кварталом минулого року – на 5,3 млрд. грн., або на 14,6 %.

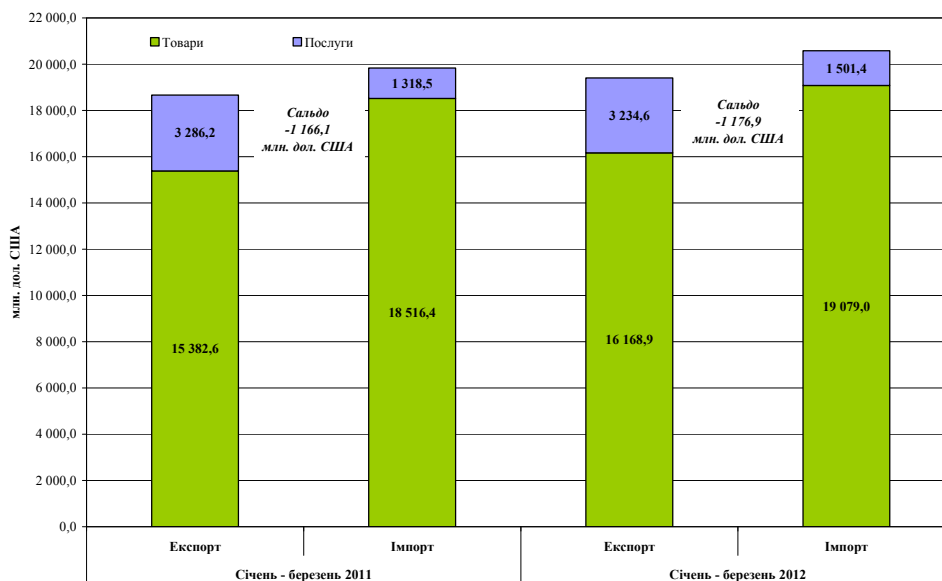
Від'ємне сальдо зовнішньоторговельного балансу України залишилося майже на рівні минулорічного показника (див. діаграму 3.2) і дорівнювало -1,2 млрд. дол. США. Водночас цей показник у 40,2 рази перевищує сальдо аналогічного періоду 2010 року та майже утричі менше показника докризового періоду 2008 року. Це пояснюється позитивним фактом зростання експорту порівняно з 2008 роком у 1,2 рази за практично незмінних обсягів імпорту - зростання становить лише 1,04 %.

Зазначеного вдалося досягти, зокрема, за рахунок суттєвого збільшення експорту зернових культур: порівняно з минулим роком у 2,8 рази, а з 2008 роком – у 5,4 рази. Завдяки цьому частка експорту вказаного товару збільшилася порівняно з 2011 роком на 6,0 в. п., а з 2008 роком – на 7,6 в. п. і становила 9,7 % від загального обсягу експорту.

⁵ <http://tyzhden.ua/News/49628>

Діаграма 3.2

Експорт та імпорт товарів і послуг за січень – березень 2011–2012 років

У цілому експорт українських товарів дещо збільшився порівняно з відповідним показником 2011 року - на 5,1 % і склав 16,2 млрд. дол. США. Хоча і незначно, але також покращився і коефіцієнт покриття експортом імпорту товарів. Він становив 0,85 порівняно з 0,83 у минулому році. Частка металів та виробів металургійної промисловості, а також мінеральних продуктів зменшилася на 4,2 в. п. і становила понад 43,0 % загального обсягу експорту. Ще стільки ж припадало на сільськогосподарську продукцію та продукцію машинобудівної і хімічної промисловості.

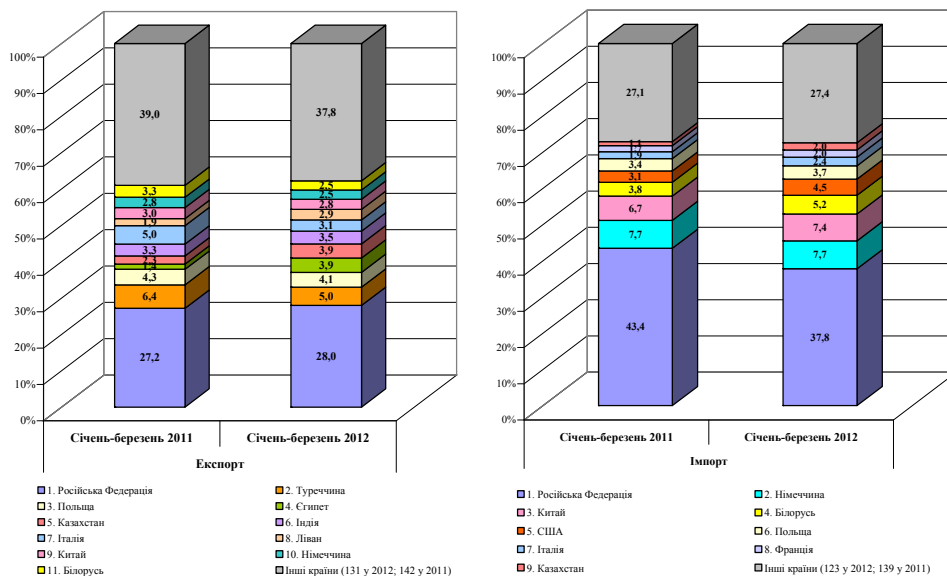
Товарний імпорт України становив 19,1 млрд. дол. США, що більше відповідного показника минулого року на 103,0 % (див. діаграму 3.2). Основними групами імпорту товарів залишались енергоресурси, верстати та деталі, транспортні засоби, хімікати, пластмаси, гума. На їх частку припадало три чверті загального обсягу імпорту.

Основними споживачами української продукції, як і раніше, є Російська Федерація (28,0 %), Туреччина (5,0 %), Польща (4,1 %), Індія (3,5 %) (див. діаграму 3.3). До них наблизилася Єгипет (3,9 %) та Казахстан (3,5 %), частки торгівлі з якими зросли порівняно з минулим роком.

У цілому, як видно з діаграми 3.3, одинадцять основних країн, в які експортуються українські товари, підвищили рівень споживання швидшими темпами, ніж інші країни, кількість яких зменшилася на одинадцять.

Діаграма 3.3

Структура зовнішньої торгівлі товарами за основними країнами-партнерами у січні – березні 2011–2012 років

Основних постачальників товарів в Україну дещо менше, ніж споживачів: 9 країн, при чому на їх сумарну частину припадає 72,6 % усього імпорту. Водночас 11 основних країн, до яких товари експортуються, займають у загальному обсязі експорту 62,2 %. У цілому більше половини імпорту припадає на три країни: Російську Федерацію (37,8 %, хоча порівняно з минулим роком ця частка зменшилася на 5,6 в. п., на що, зокрема, вплинуло зменшення імпорту газу на 24,2 %), Німеччину (7,7 %) та Китай (7,4 %).

РОЗДІЛ 4. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ БЮДЖЕТУ ЗА СІЧЕНЬ – БЕРЕЗЕНЬ 2012 РОКУ

4.1. ВИКОНАННЯ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ ЗВЕДЕНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТІВ ЗА СІЧЕНЬ – БЕРЕЗЕНЬ 2012 РОКУ

ДОХОДИ ЗВЕДЕНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТІВ

Виконання дохідної частини зведеного бюджету за січень – березень 2012 року склало 98,6 млрд. грн., що більше аналогічного показника попереднього року на 14,2 млрд. грн., або на 16,8 % (див. таблицю 4.1.1).

Таблиця 4.1.1

**Доходи зведеного, державного та місцевих бюджетів
у січні – березні 2009–2012 років**

Показники	2009 рік	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2012 рік проти 2011 року	
					Абсолютний приріст, млрд. грн.	Темп приросту, %
Зведений бюджет, млрд. грн., у т. ч.:	65,7	67,1	84,4	98,6	14,2	16,8
загальний фонд	46,4	51,8	71,4	83,5	12,1	16,9
спеціальний фонд	19,3	15,3	13,0	15,1	2,1	16,2
Державний бюджет (без урахування міжбюджетних трансфертів), млрд. грн., у т. ч.:	49,8	51,7	65,8	76,9	11,1	16,9
частка у доходах зведеного бюджету, %	75,8	77,0	78,0	78,0	х	х
загальний фонд	33,0	39,0	56,1	65,6	9,5	16,9
спеціальний фонд	16,8	12,7	9,7	11,3	1,6	16,5
Місцеві бюджети (без урахування міжбюджетних трансфертів), млрд. грн., у т. ч.:	15,9	17,0	18,6	21,7	3,1	16,2
частка у доходах зведеного бюджету, %	24,2	23,0	22,0	22,0	х	х
загальний фонд	13,4	14,4	15,4	17,9	2,5	16,2
спеціальний фонд	2,5	2,6	3,2	3,8	0,6	18,8

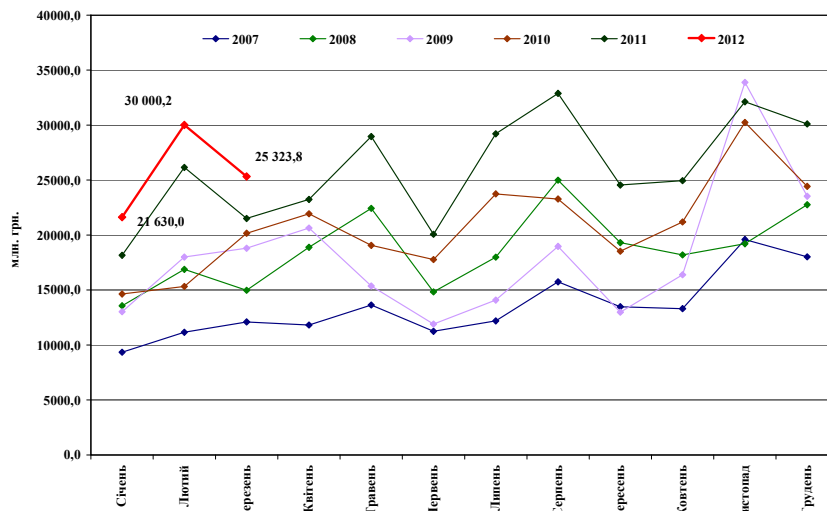
До дохідної частини державного бюджету з урахуванням міжбюджетних трансфертів надійшло 77,2 млрд. грн., що на 10,8 млрд. грн., або на 16,3 %, більше аналогічного показника 2011 року.

Виконання дохідної частини державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів становило 76,9 млрд. грн., що на 11,1 млрд. грн., або на 16,9 %, більше відповідного показника попереднього року.

Динаміку щомісячних доходів державного бюджету за звітний період представлено на графіку 4.1.1.

Графік 4.1.1

Динаміка щомісячних надходжень до державного бюджету у 2007–2012 роках

СТРУКТУРА
ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ
ЗВЕДЕНОГО ТА
ДЕРЖАВНОГО
БЮДЖЕТІВ

Частка податкових надходжень у структурі загальних надходжень *зведеного бюджету* порівняно з аналогічним періодом 2011 року зменшилася на 1,8 в. п. унаслідок зменшення частки податку на додану вартість на 2,7 в. п., а також незначного зменшення надходжень рентної плати та зборів на паливно-енергетичні ресурси на 0,7 в. п. Водночас частки решти податкових джерел змінились несуттєво. Варто зазначити лише збільшення частки податку на прибуток підприємств на 1,0 в. п.

Частка неподаткових надходжень *зведеного бюджету* збільшилася на 2,0 в. п. і становила 14,6 %. Основним чинником збільшення питомої ваги неподаткових надходжень стало зарахування до бюджету надходжень від перевищення валових доходів над видатками Національного банку України в обсязі 2,4 млрд. грн.

Частка податкових надходжень у структурі загальних надходжень *державного бюджету* в I кварталі 2012 року порівняно з аналогічним періодом 2011 року зменшилася на 2,6 в. п. Зміни у структурі доходів державного бюджету в цілому подібні до змін у структурі доходів *зведеного бюджету*.

Структура доходів *зведеного та державного бюджетів* наведена у таблиці 4.1.2.

Таблиця 4.1.2

Структура доходів *зведеного та державного бюджетів* у січні – березні 2010–2012 років

(%)

Доходи	Зведений бюджет			Державний бюджет		
	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2010 рік	2011 рік	2012 рік
Податкові надходження, у т. ч.:	78,1	86,5	84,7	76,0	87,0	84,5
— податок з доходів фізичних осіб	15,9	15,2	15,1	—	0,0	0,0

— податок на прибуток підприємств	13,9	13,6	14,6	18,5	17,4	18,6
— збори за спеціальне використання природних ресурсів, із них:	4,4	3,8	4,1	1,3	0,5	0,7
- плата за землю	3,3	3,0	2,9	—	—	—
— податок на додану вартість	31,7	34,7	32,0	42,5	44,6	41,0
— акцизний податок	7,8	8,2	8,2	10,3	10,2	10,3
— податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції	2,2	2,6	2,7	3,0	3,3	3,4
— рентна плата, збори на паливно-енергетичні ресурси	0,0	6,4	5,7	0,0	8,2	7,4
— інші податкові надходження	2,2	2,0	2,3	0,4	2,8	3,1
Неподаткові надходження, у т.ч.:	19,6	12,6	14,6	22,6	12,7	15,3
— доходи від власності та підприємницької діяльності	6,9	2,1	4,6	9,0	2,6	5,7
— адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційного та побічного продажу	0,9	1,1	1,7	0,7	0,8	1,7
— власні надходження бюджетних установ	7,9	7,7	6,9	8,0	7,2	6,3
— інші неподаткові надходження	3,8	1,7	1,4	4,9	2,1	1,6
Доходи від операцій з капіталом	1,5	0,6	0,4	0,8	0,1	0,1
Цільові фонди	0,8	0,3	0,2	0,5	0,2	0,1
Інші надходження	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0

ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ ДО ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

До державного бюджету надійшло 65,0 млрд. грн. **податкових надходжень**, що на 7,7 млрд. грн., або на 13,5 %, більше відповідного показника минулого року. Характерним є суттєве уповільнення темпів приросту податкових надходжень практично за всіма статтями, окрім податку на прибуток, темп приросту якого відповідає минулорічному.

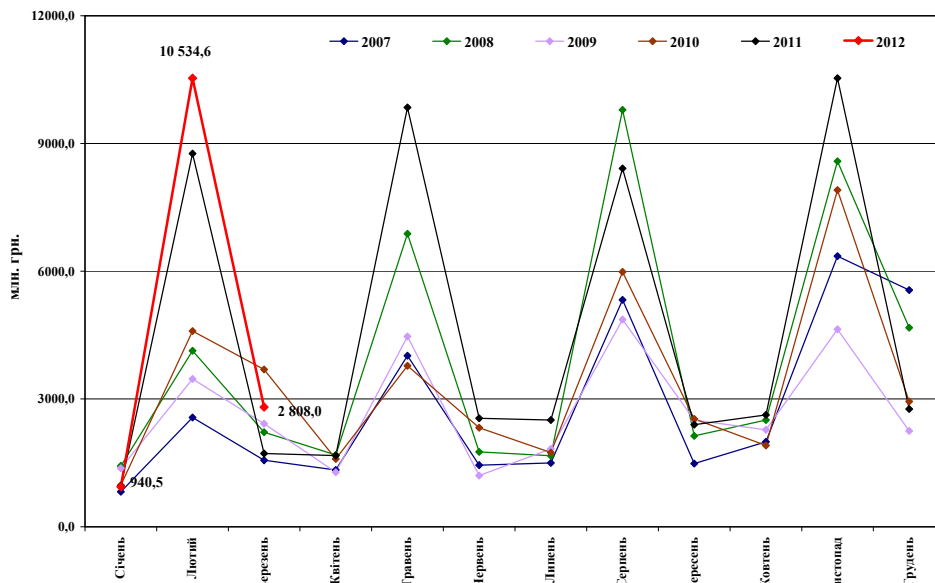
ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

У звітному періоді до державного бюджету надійшло 14,3 млрд. грн. **податку на прибуток підприємств**, що на 2,8 млрд. грн., або на 24,9 %, більше відповідного показника попереднього року. Це становить 26,9 % річного плану надходжень податку (зі змінами), тоді як 2011 році за вказаний період надійшло 20,1 % фактичних річних надходжень.

Щомісячна динаміка надходжень податку на прибуток підприємств у цілому повторює тенденції попередніх років з піком надходжень у лютому, що пов'язано з тим, що саме на цей місяць припадає граничний термін сплати податку за рік (див. графік 4.1.2).

Графік 4.1.2

Динаміка щомісячних надходжень податку на прибуток підприємств до державного бюджету у 2007–2012 роках

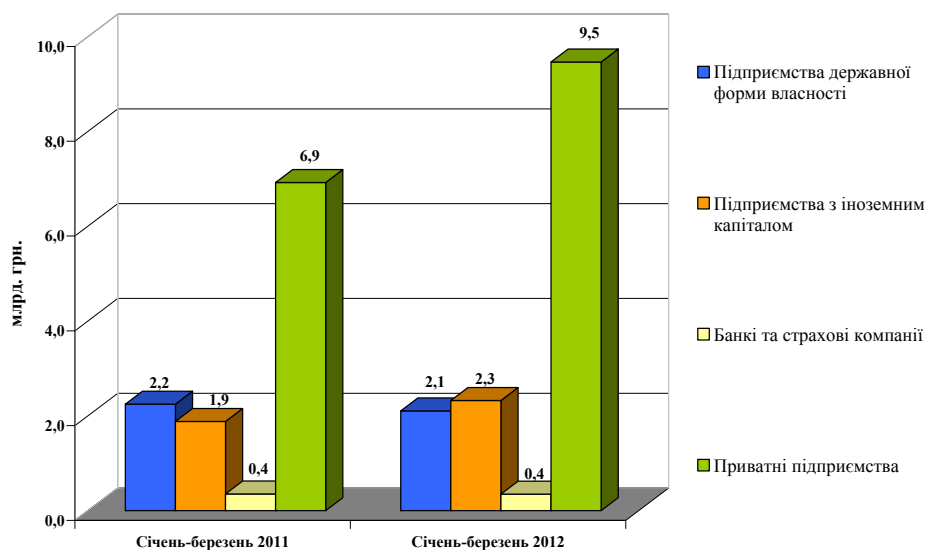

Податок на прибуток підприємств зріс у I кварталі 2012 року за рахунок збільшення надходжень податку з підприємств і організацій приватного сектору на 2,6 млрд. грн., або на 36,7 %. Водночас надходження податку з державного сектору скоротилось на 4,5 %.

В узагальненому вигляді це представлено на діаграмі 4.1.1.

Діаграма 4.1.1

Надходження податку на прибуток підприємств різних форм власності у січні – березні 2011–2012 років

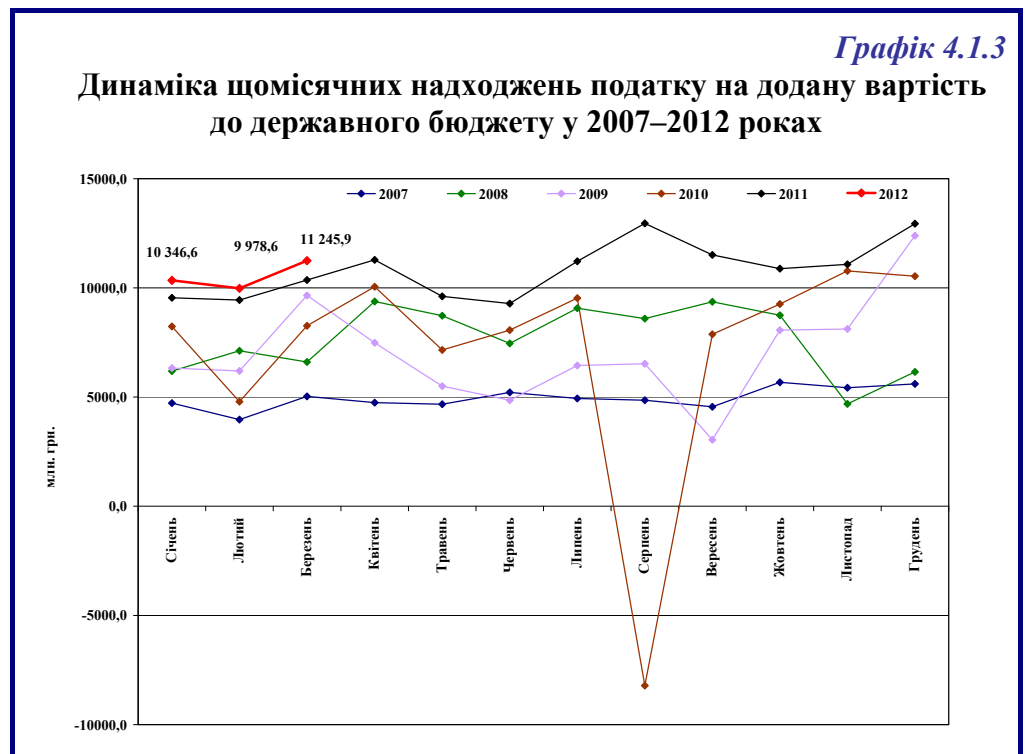
ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

У січні – березні 2012 року до державного бюджету надійшло 31,6 млрд. грн. **податку на додану вартість**, що на 2,2 млрд. грн., або на 7,6 %, більше відповідного показника минулого року.

Надходження податку на додану вартість становили 21,7 % річного плану, тоді як за аналогічний період 2011 року – 22,6 % фактичних річних надходжень.

Зокрема, планові показники щодо податку на додану вартість з ввезених в Україну товарів виконано на 22,6 % (у I кварталі 2011 року – 19,4 %), а план за податком на додану вартість з вироблених в Україні товарів – на 21,7 % (у I кварталі 2011 року – 25,6 %).

Щомісячна динаміка надходжень податку на додану вартість представлена на графіку 4.1.3.

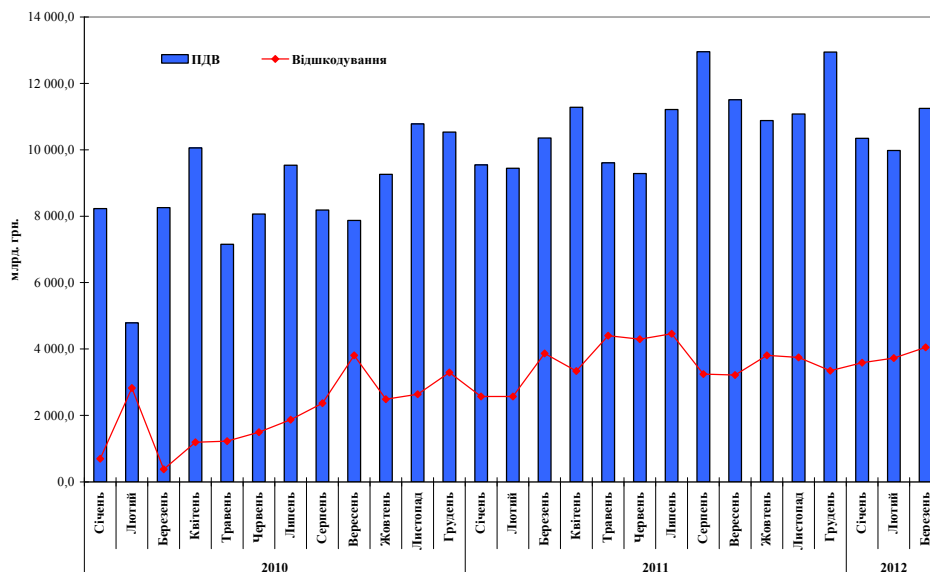

За аналізований період, з бюджету було відшкодовано 11,4 млрд. грн., що на 2,4 млрд. грн., або на 27,4 %, більше за відповідний показник 2011 року.

У цілому після серпня 2010 року суттєво зростають обсяги щомісячного відшкодування ПДВ з бюджету: якщо за перші 7 місяців 2010 року середньомісячна сума відшкодування становила 1,4 млрд. грн., то починаючи з серпня 2010 року і до березня 2012 року цей показник збільшився більш як удвічі – до 3,5 млрд. грн. У 2012 році обсяг щомісячних відшкодувань зберігається на минулорічному рівні (див. діаграму 4.1.2).

Діаграма 4.1.2

Щомісячні обсяги відшкодувань податку на додану вартість з бюджету в 2010–2012 роках

Водночас, згідно з даними Державної податкової адміністрації України, станом на 13 квітня 2012 року кількість платників податку, які відповідають критеріям для отримання бюджетного відшкодування ПДВ в автоматичному режимі, становить 276 суб'єктів підприємництва, або 16,7 % від загальної кількості платників, які подали декларації з заявками на відшкодування податку з бюджету⁶. Причому, основною причиною, через яку відмовляють платникам ПДВ в автоматичному відшкодуванні, є низький рівень середньої заробітної плати працівників. Так, згідно з підпунктом 200.19.5 пункту 200.19 статті 200 Податкового кодексу України, право на безумовне і вчасне отримання відшкодування податку з бюджету отримують ті платники, в яких середня заробітна плата працівників не менше ніж у два з половиною рази перевищує мінімальний встановлений законодавством рівень у кожному з останніх чотирьох звітних податкових періодів.

До державного бюджету надійшло 2,6 млрд. грн. **податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції**, що на 0,4 млрд. грн., або на 19,6 %, більше, ніж у відповідному періоді попереднього року.

Водночас обсяги зовнішньоекономічних операцій у січні – березні 2012 року зростали помітно меншими темпами. Так, згідно з даними Державної служби статистики України, за вказаний період експорт товарів та послуг збільшився на 4,1 %, а їх імпорт – на 3,8 %⁷. Оскільки темпи збільшення надходжень податків на міжнародну торгівлю перевищують темпи збільшення обсягу зовнішньоекономічних операцій, це можна пояснити адміністративними заходами щодо боротьби з незаконними схемами контрабандного переміщення товарів через митний кордон України.

ПОДАТКИ НА МІЖНАРОДНУ ТОРГІВЛЮ ТА ЗОВНІШНІ ОПЕРАЦІЇ

⁶ <http://sts.gov.ua/dodatкова-informatsiya/vidshkoduvannya-pdchv/analiz-faktoriv--yaki-vpliva/59449.html>

⁷ <http://ukrstat.gov.ua/>

Надходження податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції склали 21,9 % річного плану, тоді як за аналогічний період 2011 року до бюджету надійшло 18,6 % фактичних річних надходжень.

Порівняно з попереднім роком структура податків на міжнародну торгівлю зазнала певних змін, а саме:

- частка надходжень вивізного мита зменшилася на 3,8 в. п., що відповідає поступовому зменшенню ставок вивізних мит на деякі товари, відповідно до зобов'язань, які Україна взяла на себе при приєднанні до Світової організації торгівлі;
- частка надходжень ввізного мита (без мит на нафтопродукти та транспортні засоби) зменшилася на 0,9 в. п.;
- частка ввізного мита на нафтопродукти, транспортні засоби та шини до них збільшилася на 4,7 %.

У загальному вигляді це представлено на діаграмі 4.1.3.

АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

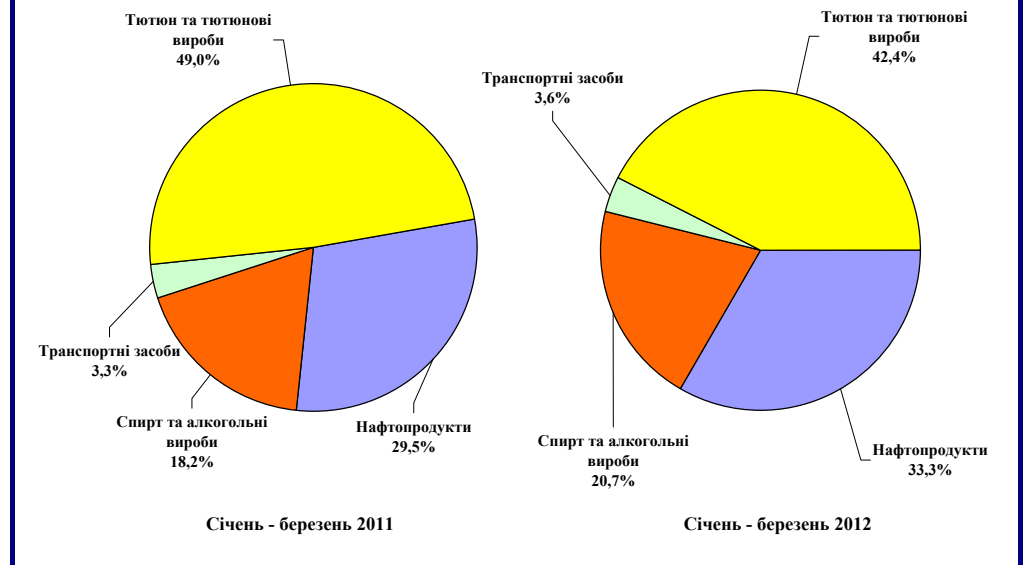
Надходження **акцизного податку** у січні – березні 2012 року до державного бюджету становило 8,0 млрд. грн., що на 1,2 млрд. грн., або на 18,0 %, більше відповідного показника минулого року. Рівень виконання річного плану становив 19,1 % (за аналогічний період 2011 року до державного бюджету надійшло 20,4 % фактичних річних надходжень з цього джерела).

Частка надходжень акцизного податку з вироблених в Україні товарів становила 72,3 % загальних «акцизних» надходжень проти 78,1 % у 2011 році та 84,2 % у 2010 році, що свідчить про поступове заміщення вітчизняних підакцизних товарів іноземними.

Структура акцизів представлена на діаграмі 4.1.4.

Діаграма 4.1.4

Структура надходжень акцизного податку до державного бюджету за січень – березень 2011–2012 років

Основним чинником збільшення надходжень акцизного податку стали надходження акцизів з нафтопродуктів та алкоголю, які в I кварталі 2012 року порівняно з аналогічним періодом попереднього року зросли відповідно на 0,7 млрд. грн. (+ 33,0 %) та на 0,4 млрд. грн. (+ 34,0 %) Водночас обсяг надходжень акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів лишився фактично на минулорічному рівні (+2,3 %).

НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

До державного бюджету надійшло 11,8 млрд. грн. **неподаткових надходжень**, що на 3,4 млрд. грн. або на 40,5 %, більше відповідного показника минулого року.

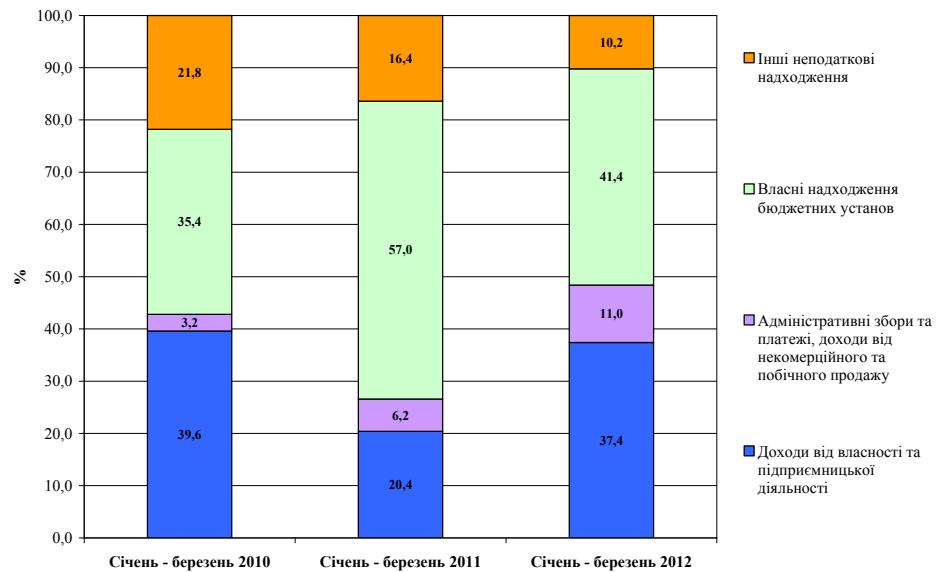
За результатами перших трьох місяців 2012 року фактичні неподаткові надходження склали 26,9 % річного плану, в той час як за аналогічний період 2011 року – 17,1 % відповідних фактичних надходжень за рік.

У I кварталі 2012 року структура неподаткових надходжень до державного бюджету дещо змінилась. Так, зменшилися частки власних надходжень бюджетних установ на 15,6 в. п. та інших неподаткових надходжень – на 6,2 в. п.; частка доходів від власності та підприємницької діяльності зросла на 17,0 в. п., а частка адміністративних зборів та платежів – на 4,8 в. п.

Структура неподаткових надходжень представлена на діаграмі 4.1.5.

Діаграма 4.1.5

Структура неподаткових надходжень до державного бюджету за січень – березень 2010–2012 років

ДОХОДИ ВІД
ВЛАСНОСТІ ТА
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ

До державного бюджету надійшло 4,4 млрд. грн. **доходів від власності та підприємницької діяльності**, що на 2,7 млрд. грн., або на 61,5 %, більше відповідного показника минулого року.

Надходження з цього джерела склали 28,6 % річного плану, тоді як за аналогічний період 2011 року – 9,9 % фактичних річних надходжень.

Основним чинником збільшення доходів від власності та підприємницької діяльності стало зарахування до бюджету обсягів перевищення доходів над витратами Національного банку України відповідно до Закону України «Про Національний банк України» в обсязі 2,4 млрд. грн.

ВЛАСНІ
НАДХОДЖЕННЯ
БЮДЖЕТНИХ
УСТАНОВ

До державного бюджету надійшло 4,9 млрд. грн. **власних надходжень бюджетних установ**, що на 0,1 млрд. грн., або на 2,1 %, більше, ніж надійшло у попередньому році.

Рівень виконання плану за цим показником склав 29,0 %, проти 20,6 % в попередньому році.

ІНШІ НЕПОДАТКОВІ
НАДХОДЖЕННЯ

Обсяг **інших неподаткових надходжень**, зарахованих до державного бюджету, склав 1,2 млрд. грн., що на 0,2 млрд. грн., або на 12,8 %, менше відповідного показника минулого року.

Надходження з цього джерела склали 17,5 % річного плану, тоді як за аналогічний період 2010 року – 22,9 % фактичних річних надходжень.

ДОХОДИ ВІД
ОПЕРАЦІЙ З
КАПІТАЛОМ

У 2012 році продовжилося скорочення надходжень **доходів від операцій з капіталом**. За січень – березень до державного бюджету з цього джерела надійшло 49,3 млн. грн., що на 5,4 % менше, ніж у I кварталі 2011 року.

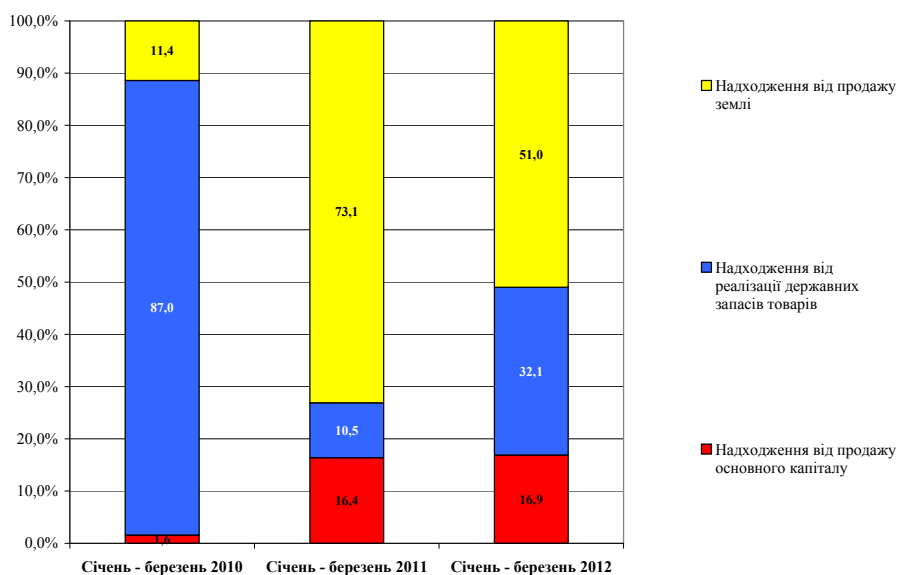
У I кварталі 2012 року майже втричі виросли надходження від реалізації державних запасів товарів: з 5,7 млн. грн. до 15,8 млн. грн., або в 2,8 раза, водночас надходження від продажу землі скоротилися на 14,8 млн. грн., або на 37,1 %.

Відповідно, відбулися зміни у структурі доходів від операцій з капіталом: частка доходів від реалізації державних запасів товарів збільшилася на 21,6 в.п., а частка доходів від продажу землі скоротилася на 22,1 в.п.

Інформація про надходження доходів від операцій з капіталом представлена на діаграмі 4.1.6.

Діаграма 4.1.6

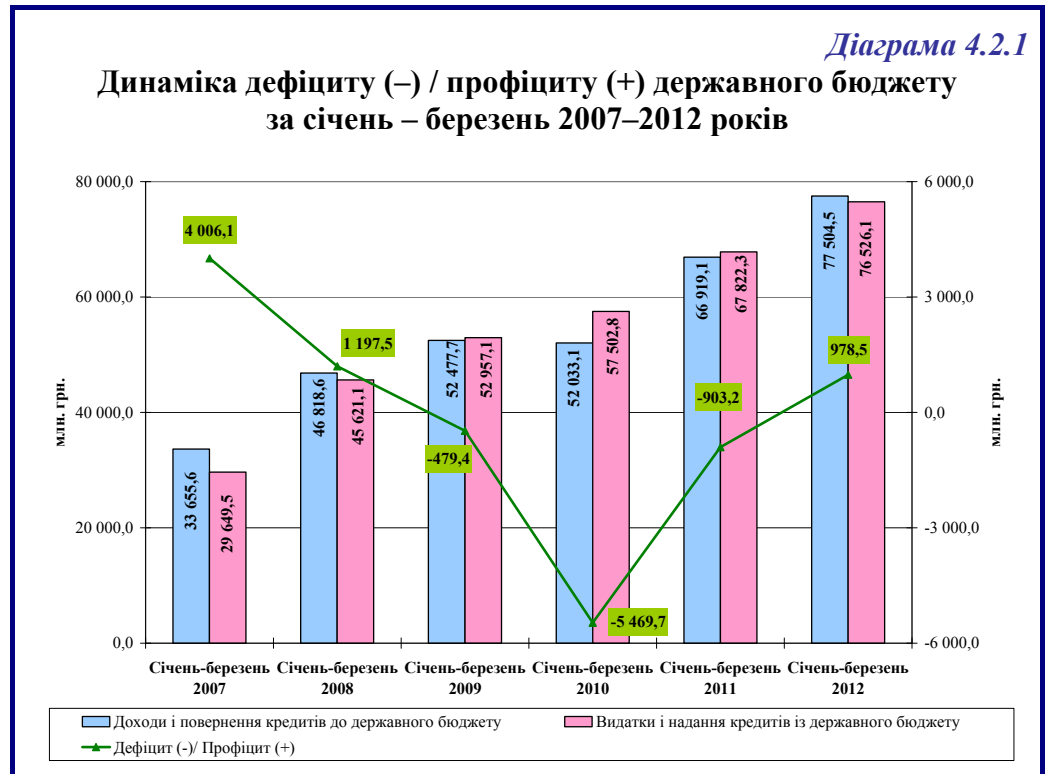
Структура надходжень доходів від операцій з капіталом до державного бюджету за січень – березень 2010–2012 років

4.2. ФІНАНСУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА ДЕРЖАВНИЙ БОРГ ЗА СІЧЕНЬ – БЕРЕЗЕНЬ 2012 РОКУ

ФІНАНСУВАННЯ ДЕФІЦИТУ БЮДЖЕТУ

За аналізований період державний бюджет виконано з **профіцитом**, який становить 978,5 млн. грн. (див. діаграму 4.2.1), або 3,8 % граничного розміру, визначеного Законом про Державний бюджет України на 2012 рік.

По загальному фонду бюджету профіцит становив 374,7 млн. грн., по спеціальному фонду – 603,8 млн. грн.

Фінансування державного бюджету за борговими операціями склало 12,9 млрд. грн., що становить 39,6 % річного планового показника (див. таблицю 4.2.1). Порівняно з минулим роком цей показник збільшився більше ніж у 1,5 раза, що становить 4,6 млрд. грн. Запозичення здійснені у сумі 23,7 млрд. грн., або 24,0 % річного планового показника. Із них річний план по внутрішніх запозиченнях виконано на рівні 37,7 %, по зовнішніх – на рівні 1,8 %. Частка внутрішніх запозичень значно перевищує частку зовнішніх запозичень і складає 97,1 %.

Таблиця 4.2.1

Показники фінансування державного бюджету за січень – березень 2008–2012 років

Роки Показники	2008 рік	2009 рік	2010 рік	2011 рік	2012 рік		
					План	Факт	Виконання, %
Загальне фінансування, млрд. грн., у т.ч.:	-1,2	0,5	5,5	0,9	25,1	-1,0	x
загальний фонд	2,3	4,5	6,0	2,1	21,2	-0,4	x
спеціальний фонд	-3,5	-4,0	-0,5	-1,1	3,9	-0,6	x

Фінансування за борговими операціями, млрд. грн.	0,9	1,4	15,9	8,3	32,6	12,9	39,6
Запозичення, млрд. грн., у т.ч.:	1,9	3,3	19,8	23,5	98,5	23,7	24,0
- внутрішні запозичення	0,3	3,0	19,7	10,4	61,0	23,0	37,7
частка, %	15,8	90,9	99,6	44,3	61,9	97,1	157,0
- зовнішні запозичення	1,6	0,3	0,1	13,1	37,5	0,7	1,8
частка, %	84,2	9,1	0,4	55,7	38,1	2,9	7,5
Погашення, млрд. грн., у т.ч.:	-1,0	-1,9	-3,9	-15,2	-65,9	-10,7	16,3
- внутрішні зобов'язання	-0,7	-0,6	-2,5	-9,0	-34,7	-9,2	26,6
частка, %	70,0	31,6	64,3	59,2	52,6	85,7	163,0
- зовнішні зобов'язання	-0,3	-1,3	-1,4	-6,2	-31,2	-1,5	4,9
частка, %	30,0	68,4	35,7	40,8	47,4	14,3	30,1
Надходження від приватизації державного майна, млрд. грн.	0,2	0,1	0,1	1,1	10,0	4,1	40,9
Фінансування за активними операціями, млрд. грн.	-2,3	-1,0	-10,5	-8,5	-17,4	-18,0	103,3

Обсяги запозичень до державного бюджету протягом I кварталу 2012 року майже не змінилися порівняно з I кварталом 2011 року. Мале місце незначне збільшення на рівні 0,3 %.

Запозичення були здійснені в обсязі 23,7 млрд. грн., з них на зовнішньому ринку було залучено 0,7 млрд. грн., на внутрішньому ринку – 23,0 млрд. грн. До загального фонду державного бюджету було спрямовано 22,9 млрд. грн., включаючи випуск ОВДП на поповнення статутного капіталу НАК «Нафтогаз України» у сумі 0,6 млрд. грн.

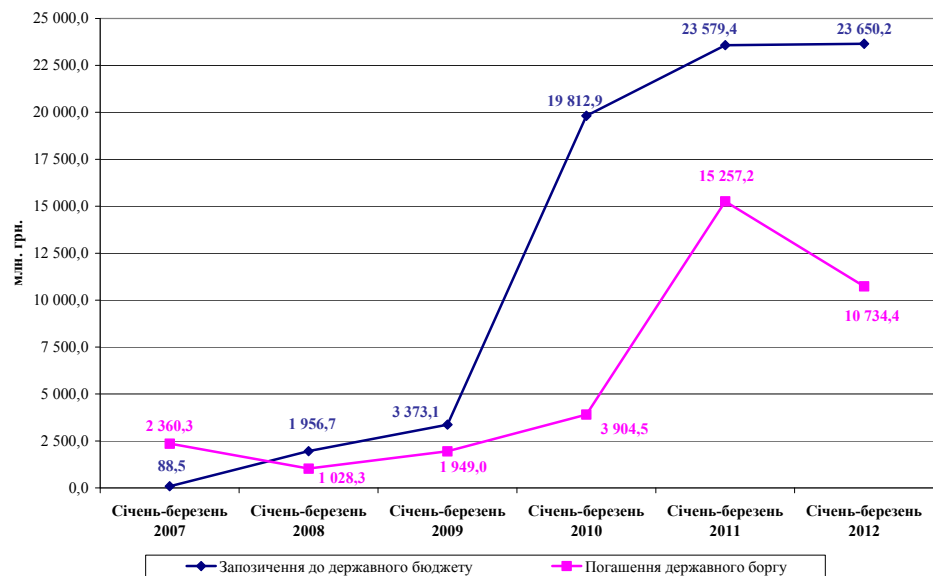
Кошти, що залучаються від міжнародних організацій економічного розвитку на фінансування спільних проектів, надійшли у сумі 676 млн. грн.

Погашення боргу здійснено у сумі 10,7 млрд. грн., або 16,3 % річного планового обсягу, що на 1 в. п. більше за аналогічний показник 2011 року. Погашення внутрішнього боргу становило 9,2 млрд. грн., або 26,6 % річного планового обсягу, зовнішнього боргу – 1,5 млрд. грн., або 4,9 %.

Як видно з графіка 4.2.1, порівняно з минулим роком у 1,6 раза збільшилося перевищення обсягів запозичень над погашенням. Водночас майже половину цього перевищення (6,0 млрд. грн.) спрямовано на придбання цінних паперів з метою збільшення статутного капіталу НАК «Нафтогаз України» (у минулому році придбання цінних паперів не здійснювалося).

Графік 4.2.1

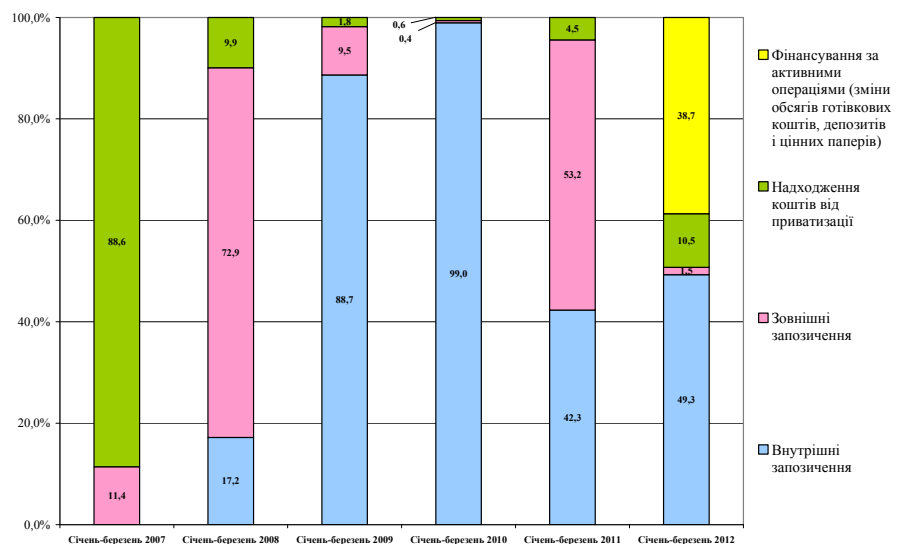
Порівняння обсягів запозичень до державного бюджету та погашення державного боргу у січні – березні 2007–2012 років

Структура джерел фінансування у січні – березні 2012 змінилася порівняно з минулими роками (див. діаграму 4.2.2).

Діаграма 4.2.2

Структура джерел фінансування державного бюджету за січень – березень 2007–2012 років

Так, найбільша частка джерел за аналізований період припадає на внутрішні запозичення та фінансування за активними операціями.

ВИТРАТИ НА ПОГАШЕННЯ ТА ОБСЛУГОВУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ

Видатки на обслуговування державного боргу становили 5,4 млрд. грн., або 18,2 % річного планового показника, що на 2,2 в. п. менше за аналогічний показник 2011 року (див. таблицю 4.2.2).

Загальний обсяг витрат на погашення й обслуговування державного боргу становив 16,1 млрд. грн., або 16,8 % планового показника.

Таблиця 4.2.2

**Витрати бюджету на погашення та обслуговування державного боргу
за січень – березень 2010–2012 років**

Роки Показники	2010 рік			2011 рік			2012 рік		
	План, млрд. грн.	Факт, млрд. грн.	Виконання, %	План, млрд. грн.	Факт, млрд. грн.	Виконання, %	План, млрд. грн.	Факт, млрд. грн.	Виконання, %
ПЛАТЕЖІ ЗА ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ, усього, у т.ч.:	38,0	5,7	15,0	85,2	19,9	23,4	95,5	16,1	16,8
внутрішнім	27,2	3,8	13,9	52,4	12,4	23,7	...	...	...
зовнішнім	10,8	1,9	17,8	32,8	7,5	22,9	...	...	...
Платежі з погашення державного боргу, у т.ч.:	23,8	3,9	16,4	62,2	15,2	24,4	65,9	10,7	16,2
внутрішнього	17,1	2,5	14,7	37,5	9,0	24,1	34,7	9,2	26,6
зовнішнього	6,7	1,4	20,7	24,7	6,2	25,1	31,2	1,5	4,8
Видатки на обслуговування державного боргу, у т.ч.:	14,2	1,8	12,7	23,0	4,7	20,4	29,6	5,4	18,2
внутрішнього	10,2	1,3	12,5	14,9	3,4	22,8	...	...	...
зовнішнього	4,0	0,5	13,0	8,1	1,3	16,0	...	...	...
ВИТРАТИ БЮДЖЕТУ, усього (видатки, надання кредитів, погашення державного боргу)	354,7	61,4	17,3	393,3	83,0	21,1	437,8	87,2	19,9
Питома вага платежів за державним боргом у витратах бюджету, %	10,7	9,3	x	21,7	24,0	x	21,8	18,4	x

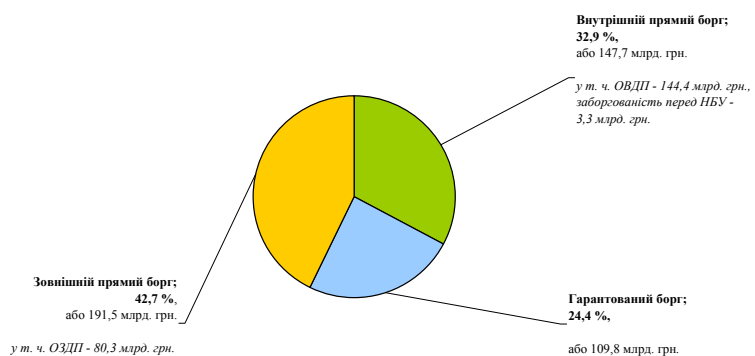
ДЕРЖАВНИЙ І ГАРАНТОВАНИЙ ДЕРЖАВОЮ БОРГ

На кінець I кварталу 2012 року державний та гарантований державою борг України склав 483,3 млрд. грн., з них 63,7 % (307,9 млрд. грн.) припадає на державний та гарантований державою зовнішній борг, а 36,3 % (175,4 млрд. грн.) – на внутрішній.

Державний борг України становив 371,2 млрд. грн., або 76,8 % від загальної суми державного та гарантованого державою боргу. У структурі державного боргу найбільша частка припадала на державний зовнішній борг – 40,5 %, який складав 195,8 млрд. грн. Державний внутрішній борг становив 36,3 % або 175,4 млрд. грн. (див. діаграму 4.2.3 та 4.2.4).

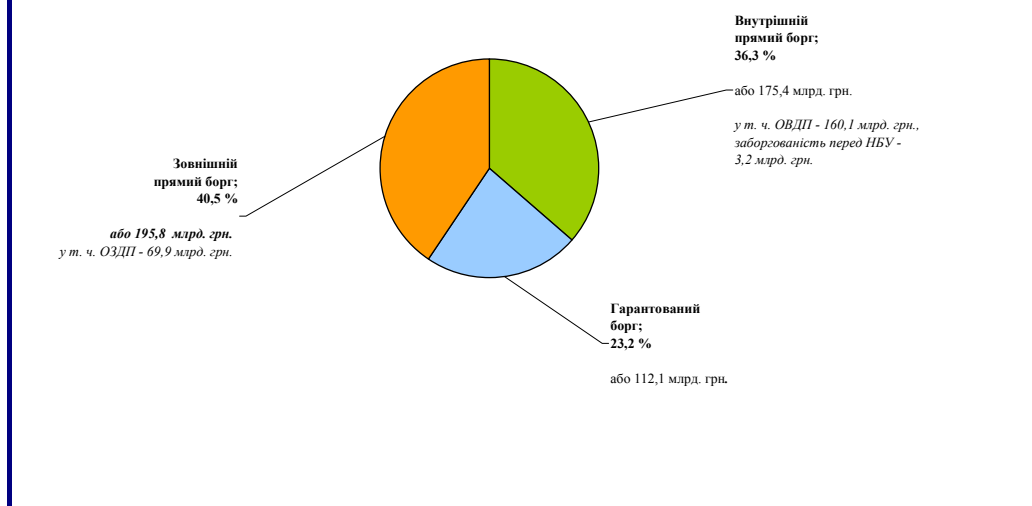
Діаграма 4.2.3

Структура державного боргу за I квартал 2011 року

Діаграма 4.2.4

Структура державного боргу за I квартал 2012 року

Гарантований державою борг за I квартал 2012 року становив 112,1 млрд. грн., або 23,2 % від загальної суми державного та гарантованого державою боргу. Як і раніше, найбільша частка припадала на гарантований зовнішній борг – 20,7 %, який становив 100,0 млрд. грн. Гарантований внутрішній борг складав 12,1 млрд. грн., або 2,5 % від загальної суми державного та гарантованого державою боргу.

4.3. АНАЛІЗ ВИДАТКІВ І КРЕДИТУВАННЯ ЗВЕДЕНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТІВ ЗА СІЧЕНЬ – БЕРЕЗЕНЬ 2012 РОКУ

ЗВЕДЕНИЙ БЮДЖЕТ

Видатки Зведеного бюджету України виконані у сумі 99,0 млрд. грн., що становить 21,6 % річного планового показника, у тому числі загальний фонд – 85,0 млрд. грн., або 21,9 %, спеціальний фонд – 14,0 млрд. грн., або 20,4 % (див. таблицю 4.3.1).

Як свідчать дані таблиці 4.3.1, наведений рівень виконання видатків зведеного бюджету продовжує тенденцію показників попередніх років до зростання та є найвищим протягом останніх трьох років: 21,6 %. Якщо у минулому році таке зростання було досягнуто, в основному, за рахунок підвищення рівня виконання загального фонду, то у поточному році основним чинником було виконання видатків спеціального фонду.

Таблиця 4.3.1

Видатки зведеного, державного та місцевих бюджетів за січень – березень 2010–2012 років

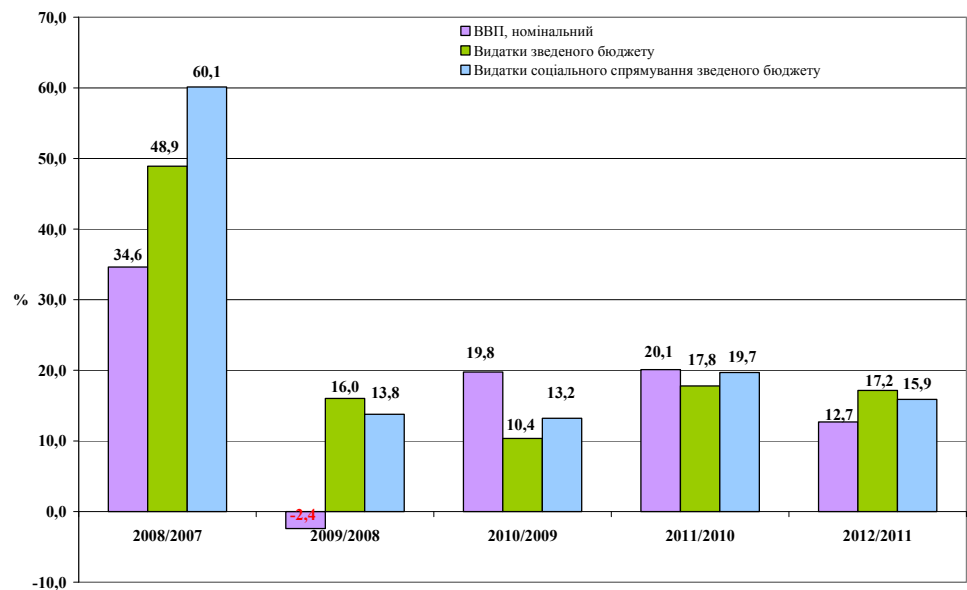
Роки Видатки	2010 рік			2011 рік			2012 рік		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %
Зведений бюджет, у т. ч.:	390 898,1	71 741,0	18,4	406 086,6	84 505,0	20,8	457 571,9	98 999,7	21,6
– загальний фонд	304 080,9	57 784,7	19,0	341 898,6	74 021,6	21,7	389 018,3	85 011,8	21,9
– спеціальний фонд	86 817,2	13 956,3	16,1	64 188,0	10 483,4	16,3	68 533,6	13 987,9	20,4
Державний бюджет (без урахування міжбюджетних трансфертів), у т. ч.:	246 115,3	42 271,6	17,2	235 667,4	46 545,1	19,8	260 465,8	52 058,5	20,0
– загальний фонд	170 378,0	30 968,2	18,2	194 533,3	39 206,5	20,2	214 657,9	42 353,9	19,7
– спеціальний фонд	75 737,3	11 303,4	14,9	41 134,1	7 338,6	17,8	45 807,9	9 704,5	21,2
Місцеві бюджети (без урахування міжбюджетних трансфертів), у т. ч.:	144 782,8	29 469,4	20,4	167 779,1	37 959,8	22,6	197 106,1	46 941,2	23,8
– загальний фонд	133 702,9	26 816,5	20,1	147 365,3	34 815,0	23,6	174 360,3	42 657,8	24,5
– спеціальний фонд	11 079,9	2 652,9	23,9	20 413,8	3 144,8	15,4	22 745,8	4 283,4	18,8
Державний бюджет (з урахуванням міжбюджетних трансфертів), у т. ч.:	323 556,2	57 409,4	17,7	321 920,8	66 691,0	20,7	360 996,1	75 951,5	22,5
– загальний фонд	244 026,9	45 080,2	18,5	279 087,0	58 840,2	21,1	312 774,2	60 696,5	22,6
– спеціальний фонд	79 529,3	12 329,2	15,5	42 833,8	7 850,8	18,3	48 221,9	10 254,9	21,3
Міжбюджетні трансферти, разом	77 440,9	15 137,8	19,5	86 253,4	20 145,9	23,4	100 530,3	23 893,0	23,8

Темпи приросту видатків зведеного бюджету становили 17,2 %, або майже на рівні минулорічного показника (див. діаграму 4.3.1). Однак цього року вони перевищували темпи зростання ВВП, які з об'єктивних причин, значно скоротилися порівняно з минулим роком

(більш детально див. розділ 3 «Аналіз макроекономічних показників за січень – березень 2012 року»). Водночас якщо у минулому році суттєве зростання видатків відбулося по загальному фонду, то у поточному році цей показник зменшився майже удвічі й лише на 2,2 в. п. перевищував зростання ВВП. Це зростання становило 14,8 %, при чому, в основному, за рахунок місцевих бюджетів.

Діаграма 4.3.1

**Темпи зростання ВВП і видатків зведеного бюджету
за січень – березень 2008–2012 років**

Зважаючи на наведене, частка видатків зведеного бюджету у ВВП збільшилася і становила 33,3 %, або на 1,3 в. п. більше минулорічного. Цей показник є найвищим з 2006 року за винятком післякризового 2009 року, коли він становив 35,5 %. Водночас слід зазначити, що співвідношення між видатками зведеного бюджету та ВВП, яке склалося у поточному році, незначно перевищує річні показники, що спостерігалися протягом останніх років.

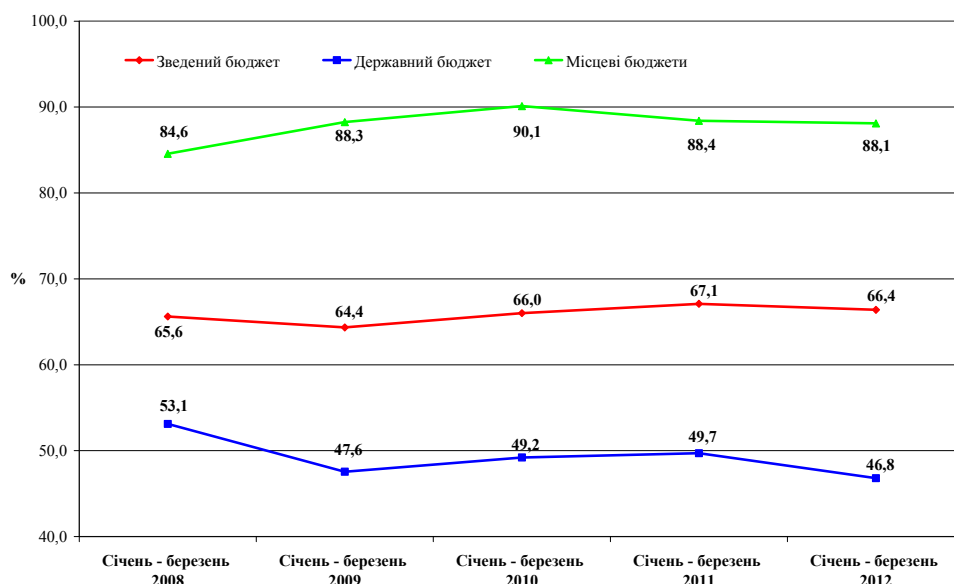
Видатки соціального спрямування⁸ зведеного бюджету становили 65,7 млрд. грн. Порівняно з минулим роком вони зросли на 15,9 %, що на 3,8 в. п. менше, ніж у минулому році. Темпи зростання цих видатків були на 1,3 в. п. нижчими, ніж темпи зростання загального обсягу видатків зведеного бюджету, тоді як у минулому році видатки соціального спрямування зростали швидшими темпами, ніж усі видатки, на 1,9 в. п.

Позитивним фактором є те, що частка видатків соціального спрямування зменшилася щодо показника попереднього року в усіх бюджетах і по зведеному бюджету склала 66,4 % (див. графік 4.3.1).

⁸ До видатків соціального спрямування належать видатки на охорону здоров'я, освіту, духовний та фізичний розвиток, соціальний захист і соціальне забезпечення.

Графік 4.3.1

Динаміка частки видатків соціального спрямування у структурі видатків зведеного, державного та місцевих бюджетів за січень – березень 2008–2012 років

Із графіка 4.3.1 видно, що частка таких видатків залишається все ще високою у місцевих бюджетах⁹ (зниження становить лише 0,3 в. п.). Зазначене обмежує виконання функцій органів місцевого самоврядування, в першу чергу – щодо підтримки в належному стані існуючої інфраструктури та її розбудови.

Позитивною тенденцією останніх двох років є перевищення темпів зростання видатків місцевих бюджетів, з яких фінансується більша частина соціально-культурної сфери, над темпами зростання видатків державного бюджету (див. таблицю 4.3.2).

Таблиця 4.3.2

Темпи зростання окремих видів видатків зведеного, державного та місцевих бюджетів за січень – березень 2010–2012 років порівняно з попереднім періодом

(%)

Роки Видатки згідно з функціональною класифікацією	2010 рік			2011 рік			2012 рік		
	Зведений бюджет	Державний бюджет	Місцеві бюджети	Зведений бюджет	Державний бюджет	Місцеві бюджети	Зведений бюджет	Державний бюджет	Місцеві бюджети
Разом видатків (без урахування міжбюджетних трансфертів), з них на:	110,4	110,7	109,8	117,8	110,1	128,8	117,2	111,8	123,7
– житлово-комунальне господарство	225,3	3,2	1 440,0	150,9	18,1	152,5	124,8	550,0	124,1
– охорону здоров'я	113,7	106,9	115,0	116,3	119,5	115,7	120,0	120,1	120,0
– духовний і фізичний розвиток	129,6	177,5	111,6	103,8	72,4	122,6	123,3	117,2	125,5
– освіту	110,9	114,8	108,8	117,8	98,6	128,7	121,5	115,4	124,1
– соціальний захист і соціальне забезпечення	113,6	113,0	114,7	124,3	118,6	134,3	109,2	99,4	124,3

⁹ Місцеві бюджети спрямовують у соціально-культурну сферу значно більшу частку видатків, ніж державний бюджет. Це пояснюється структурою витрат місцевих бюджетів згідно з Бюджетним кодексом України.

ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ

Разом з тим, порівнюючи з докризовим періодом (2008 роком), найнижчими темпами зросли видатки на житлово-комунальне господарство. Їх обсяг незначно збільшився – на 0,3 млрд. грн., і це не можна назвати достатнім для вирішення усіх нагальних питань у зазначеній сфері.

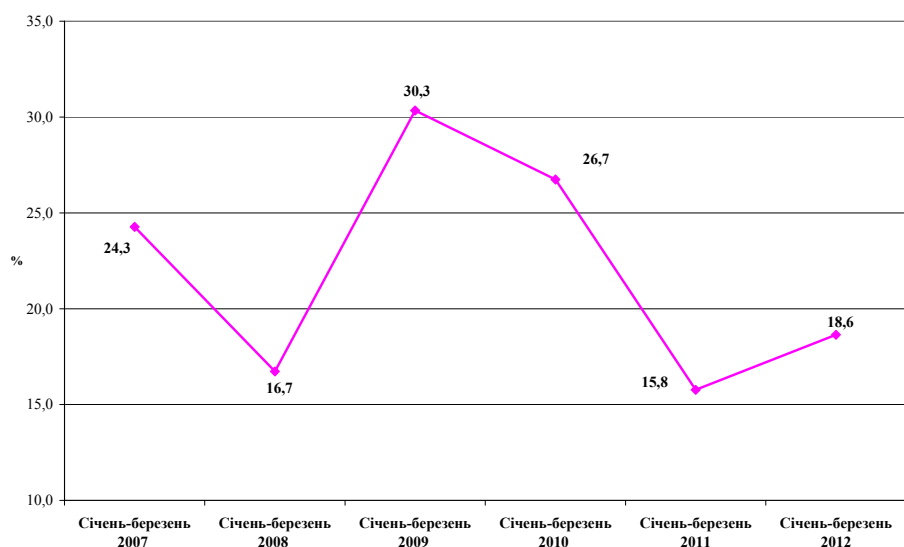
Видатки Державного бюджету України з урахуванням міжбюджетних трансфертів становили 76,0 млрд. грн., що на 13,9 % більше, ніж у I кварталі 2011 року. Рівень виконання річного плану на 0,5 в. п. вище показника попереднього року та становить 21,0 % (див. таблицю 4.3.1).

Видатки державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів склали 52,1 млрд. грн., що на 5,5 млрд. грн., або на 11,8 %, більше показника минулого року. Рівень виконання річного плану залишився майже на рівні минулорічного показника і становив 20,0 %, що на 0,5 в. п. вище, ніж у 2011 році. Видатки загального фонду профінансовані у сумі 42,4 млрд. грн., або на 8,0 % більше, спеціального фонду – у сумі 9,7 млрд. грн., або на 32,2 % більше, ніж у минулому році. На зазначене вплинуло, зокрема, зростання обсягів дорожнього фонду. Доходів до цього фонду надійшло у сумі 3,5 млрд. грн., або на 35,4 % більше, ніж у 2011 році, видатки ж склали 3,9 млрд. грн., або на 11,9 % більше, ніж доходи¹⁰. У той же час в минулому році видатки дорожнього фонду становили 2,7 млрд. грн., що на 6,1 % більше, ніж надійшло доходів.

Зростання частки видатків спеціального фонду (див. графік 4.3.2) можна пояснити тим, що у поточному році на 3,0 в. п. знизився рівень виконання видатків загального фонду, запланованих на січень – березень і становив 90,1 %.

Графік 4.3.2

Динаміка частки видатків спеціального фонду державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів за січень – березень 2007–2012 років

¹⁰ Перевищення видатків над доходами пов'язане з можливістю використовувати по спеціальному фонду залишки коштів на початок року.

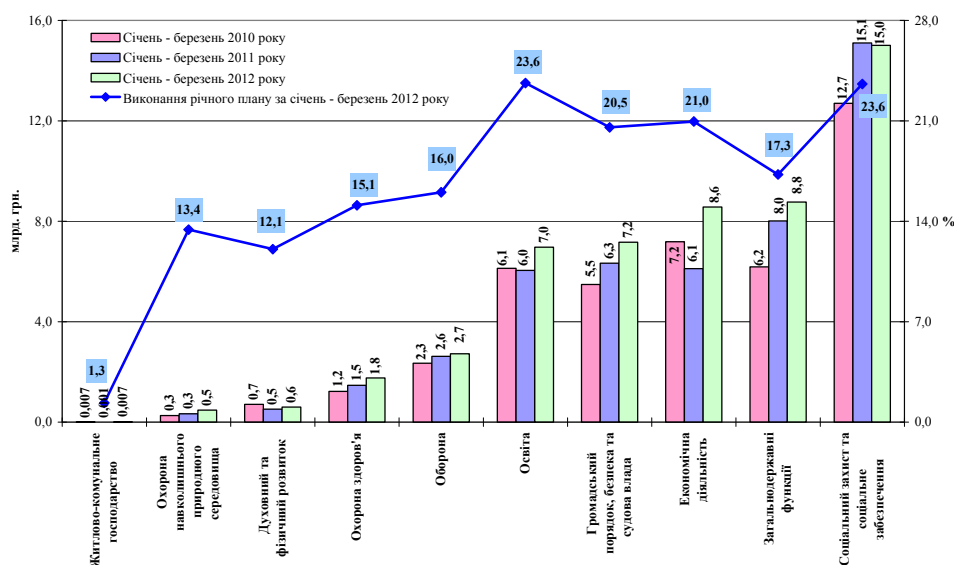
Нагадаємо, що у минулому році видатки спеціального фонду значно зменшилися як за обсягом, так і за їх часткою у загальній сумі видатків. Це було пов'язано, в основному, з відсутністю у 2011 році видатків на компенсацію НАК «Нафтогаз України» різниці між цінами закупівлі імпортованого природного газу та його реалізації для виробництва теплової енергії, що споживається населенням (у I кварталі 2010 року – 2,6 млрд. грн., у I кварталі 2009 року – 2,3 млрд. грн.).

ВИДАТКИ ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

Упродовж I кварталу 2012 року найкраще фінансувалися видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення (23,6 % річного планового обсягу), освіту (23,1 %), громадський порядок, безпеку та судову владу (20,3 %) (див. діаграму 4.3.2). Традиційно у першому кварталі майже не здійснювалося фінансування видатків на житлово-комунальне господарство, цього року на зазначені цілі було витрачено 6,9 млн. грн., або 1,3 % від річного плану.

Діаграма 4.3.2

Динаміка видатків державного бюджету за січень – березень 2010–2012 років у розрізі функціональної класифікації

Видатки соціального спрямування державного бюджету становили 24,3 млрд. грн., що більше минулорічного показника на 1,2 млрд. грн., або на 5,3 %. Їх рівень виконання майже не змінився і становив 22,2 %, що лише на 0,3 в. п. менше минулорічного показника.

У структурі видатків у цілому зберігаються тенденції минулих років (див. таблицю 4.3.3). Так, найбільша частка припадає на міжбюджетні трансферти (31,5 %), причому вона має тенденцію до зростання.

Таблиця 4.3.3

**Видатки державного бюджету за січень – березень
2010–2012 років у розрізі функціональної класифікації**

Роки Видатки згідно з функціональною класифікацією	2010 рік			2011 рік			2012 рік		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Частка факт., %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Частка факт., %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Частка факт., %
Загальнодержавні функції, з них:	63 579,0	6 184,0	10,8	42 786,8	8 015,7	12,0	50 953,2	8 767,7	11,5
обслуговування боргу	14 202,9	1 798,8	3,1	23 001,5	4 620,5	6,9	29 582,9	5 375,5	7,1
Оборона	13 651,0	2 345,0	4,1	14 284,2	2 623,4	3,9	17 017,0	2 725,8	3,6
Громадський порядок, безпека та судова влада	26 479,4	5 481,1	9,5	30 849,4	6 332,2	9,5	35 214,2	7 164,6	9,4
Охорона навколишнього природного середовища	2 125,8	266,6	0,5	2 606,0	333,5	0,5	3 619,1	481,6	0,6
Житлово-комунальне господарство	64,0	6,9	0,0	648,5	1,3	0,0	515,4	6,9	0,0
Охорона здоров'я	8 130,5	1 226,8	2,1	9 271,8	1 465,8	2,2	11 807,1	1 760,1	2,3
Духовний та фізичний розвиток	2 779,7	711,7	1,2	3 402,5	515,1	0,8	5 014,7	603,7	0,8
Освіта	27 519,7	6 126,9	10,7	27 133,8	6 042,3	9,1	30 203,8	6 971,6	9,2
Соціальний захист та соціальне забезпечення, з них:	74 044,9	12 737,7	22,2	63 629,5	15 102,2	22,6	63 707,1	15 009,8	19,8
соціальний захист пенсіонерів	67 770,9	12 184,7	21,2	58 289,0	14 405,2	21,6	57 534,2	15 009,8	19,8
Економічна діяльність, у т.ч.:	27 741,2	7 184,9	12,5	43 694,9	6 113,5	9,2	42 414,3	8 566,6	11,3
• сільське господарство, лісове господарство та мисливство, рибне господарство	6 627,2	888,2	1,5	9 562,7	1 002,9	1,5	9 781,0	1 215,9	1,6
• паливно-енергетичний комплекс	7 383,3	3 902,8	6,8	7 668,9	1 589,3	2,4	9 704,4	2 152,7	2,8
• транспорт	9 619,2	1 863,9	3,2	14 409,4	2 310,1	3,5	14 178,1	3 492,0	4,6
• інші видатки на економічну діяльність	4 111,6	530,1	0,9	12 053,9	1 211,2	1,8	8 750,4	1 706,0	2,2
Міжбюджетні трансферти	77 440,9	15 137,8	26,4	86 260,1	20 145,9	30,2	100 530,3	23 893,0	31,5
Усього	323 556,2	57 409,4	100,0	324 567,6	66 691,0	100,0	360 996,1	75 951,5	100,0

Наступною за розміром є частка видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення (19,8 %). Водночас слід зазначити, що велика частина міжбюджетних трансфертів спрямовується на надання пільг, субсидій, допомог тощо, а значить також на соціальний захист та соціальне забезпечення. Значна частка бюджетних коштів була спрямована на загальнодержавні функції (11,5 %), що пов'язано з борговим навантаженням на бюджет у вигляді обслуговування боргу (7,1 % усіх видатків). Для прикладу, сума, витрачена на зазначені цілі у I кварталі поточного року, становила лише на 23,0 % менше видатків на усю галузь освіти та утричі перевищувала видатки на охорону здоров'я. серед суттєвих зазначено також видатки на економічну діяльність, їх частка становила 11,3 %, що знову ж таки пов'язано з збільшенням видатків дорожнього фонду (у складі видатків на транспорт).

ВИДАТКИ ЗА ЕКОНОМІЧНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

У розрізі економічної класифікації відбулося зростання за всіма статтями, окрім видатків на субсидії та поточні трансферти населенню, завдяки зниженню видатків на виплату пенсій та допомог на 0,2 млрд. грн., або на 1,2 в. п. (див. таблицю 4.3.4).

Таблиця 4.3.4

**Видатки державного бюджету (з міжбюджетними трансфертами)
за січень – березень 2010–2012 років у розрізі економічної класифікації**

Роки Видатки згідно з економічною класифікацією	2010 рік			2011 рік			2012 рік		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Вико- нання, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Вико- нання, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Вико- нання, %
Поточні видатки	281 446,0	56 546,8	20,1	294 229,3	64 239,9	21,8	330 460,1	72 425,1	21,9
Оплата праці працівників бюджетних установ	39 332,1	8 298,7	21,1	41 398,0	9 250,6	22,3	45 727,7	9 851,1	21,5
Нарахування на заробітну плату	12 819,3	2 709,7	21,1	13 271,7	2 871,8	21,6	14 684,0	3 139,3	21,4
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	2 100,3	124,7	5,9	2 260,1	106,7	4,7	2 931,0	126,9	4,3
Продукти харчування	2 020,6	399,4	19,8	2 134,6	289,9	13,6	2 343,9	319,2	13,6
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	3 588,7	863,2	24,1	3 970,4	935,7	23,6	4 927,4	1 162,9	23,6
Виплата процентів (доходу) за зобов'язаннями	15 535,8	2 103,3	13,5	24 344,7	4 950,7	20,3	31 080,0	5 820,5	18,7
Субсидії і поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	14 346,7	5 110,1	35,6	13 463,0	2 090,1	15,5	14 695,0	2 739,1	18,6
Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	76 937,8	15 137,8	19,7	80 864,0	19 351,8	23,9	95 015,3	23 516,4	24,8
Поточні трансферти населенню, у т. ч.:	73 684,1	13 076,1	17,7	63 014,7	15 210,7	24,1	62 608,9	15 071,6	24,1
• виплата пенсій і допомоги	69 751,0	12 493,9	17,9	60 220,7	14 808,0	24,6	59 351,7	14 628,7	24,6
• стипендії	1 078,4	267,3	24,8	264,2	64,8	24,5	298,5	70,5	23,6
• інші поточні трансферти населенню	2 854,7	314,9	11,0	2 529,9	337,9	13,4	2 958,6	372,4	12,6
Інші поточні видатки	41 080,5	8 723,9	21,2	49 508,1	9 182,0	18,5	56 446,8	10 678,1	18,9
Капітальні видатки, з них:	15 835,9	862,6	5,4	28 892,3	2 451,1	8,5	29 044,4	3 526,4	12,1
Капітальне будівництво (придбання)	1 669,1	59,3	3,6	2 487,4	81,5	3,3	2 603,9	161,7	6,2
Капітальний ремонт, реконструкція та реставрація	1 201,6	37,6	3,1	1 703,3	59,1	3,5	564,8	73,8	13,1
Капітальні трансферти	10 348,8	311,7	3,0	20 810,9	2 129,9	10,2	21 410,9	2 846,9	13,3
Нерозподілені видатки	27 059,2	0,0	0,0	1 446,1	0,0	0,0	1 491,7	0,0	0,0
Усього видатків (з урахуванням міжбюджетних трансфертів)	324 341,1	57 409,4	17,7	324 567,6	66 691,0	20,5	360 996,1	75 951,5	21,0

Із загального обсягу збільшення видатків (9,3 млрд. грн.) майже половина (45,0 %) припадає на зростання поточних трансфертів органам управління інших рівнів, 16,2 % – інших поточних видатків, 11,6 % – капітальних видатків (що, зокрема було пов'язано із завершенням підготовки до проведення в Україні чемпіонату Європи 2012 року з футболу) та понад 9,0 % – на виплату процентів за державним боргом.

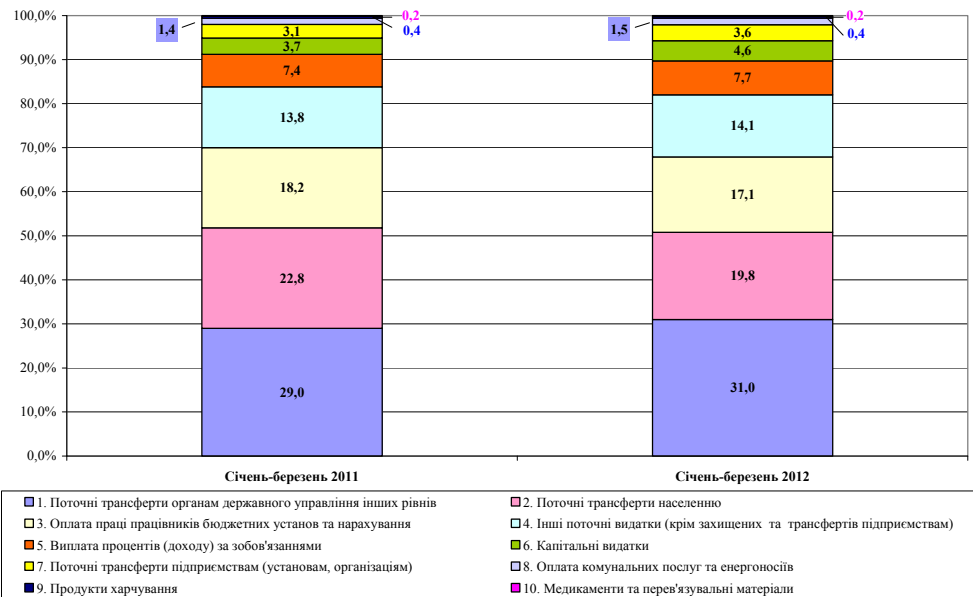
Ураховуючи вищенаведене зросли частки зазначених видатків за загальному їх обсязі (див. діаграму 4.3.3). водночас у цілому частка поточних видатків у загальній структурі зменшилася на 0,9 в. п. і склала 95,4 %.

Збільшення інших поточних видатків відбулося завдяки фінансуванню досліджень і розробок, видатків державного (регіонального) значення¹¹ на 1,6 млрд. грн., або на 23,8 %.

¹¹ Видатки на дослідження і розробки, видатки державного (регіонального) значення охоплюють: видатки на наукові розробки; видатки на виконання державних програм, які забезпечують розвиток у певній галузі (такі державні програми, як «Загальнодержавна (Національна) космічна програма» тощо); видатки на розвиток мережі і утримання автомобільних доріг загального користування для оплати послуг з поточного ремонту, експлуатації та утримання доріг загального користування; видатки на геологорозвідувальні роботи тощо.

Діаграма 4.3.3

Структура видатків державного бюджету за січень – березень 2011–2012 років у розрізі економічної класифікації

Дещо зменшилася частка видатків на захищені статті, вона становила 77,7 % усіх видатків державного бюджету, що на 1,7 в. п. менше (для порівняння, у минулому році ця частка зросла на 5,0 в. п.). Наразі частка цих видатків незначно перевищує показник докризового періоду 2008 року (на 0,5 в. п.). Це свідчить про поліпшення ситуації з наповненням державного бюджету у поточному році. Зазначена обставина уможливила вже у першому кварталі спрямування на розвиток держави та покращання матеріально-технічного забезпечення бюджетних установ більшу частину бюджетних коштів ніж у попередні роки. Виконання видатків на захищені статті забезпечено на рівні минулорічного показника, у I кварталі 2012 року він становив 22,8 % річного плану. Видатки розвитку виконані на 16,3 % порівняно із 22,2 % по видатках споживання.

ВИДАТКИ ЗА ПРОГРАМНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

Виконання бюджетних програм Державного бюджету України за січень – березень 2010 –2012 років наведено у додатку А.

У звітному періоді найвищий рівень виконання зафіксовано за такими бюджетними програмами головних розпорядників коштів:

- «Розвиток мережі і утримання автомобільних доріг загального користування» Державної автотранспортної служби – на рівні 45,5 % річного планового показника, або 2,3 млрд. грн.;
- «Державна підтримка вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості продукції, у тому числі забезпечення гарантійних зобов'язань по поверненню бюджетних позик» Міністерства енергетики та вугільної промисловості України – 31,5 %, або 2,1 млрд. грн.;
- «Часткова компенсація відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла» Міністерства

регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України – 25,0 %, або 0,03 млрд. грн.;

- «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації», «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами I і II рівнів акредитації» та «Підготовка робітничих кадрів у професійно-технічних навчальних закладах» Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України – 24,8 %, або 3,8 млрд. грн.; 23,2 %, або 0,8 млрд. грн., 22,4 %, або 0,3 млрд. грн. відповідно;
- «Підготовка та підвищення кваліфікації медичних і фармацевтичних, наукових і науково-педагогічних кадрів вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації» та «Державний санітарно-епідеміологічний нагляд і дезінфекційні заходи» Міністерства охорони здоров'я України – 24,4 %, або 0,4 млрд. грн., та 22,6 %, або 0,4 млрд. грн.;
- «Дотації вирівнювання з державного бюджету місцевим бюджетам та додаткові дотації» Міністерства фінансів України (загальнодержавні видатки) – 24,0 %, або 12,4 млрд. грн.;
- Підготовка кадрів для агропромислового комплексу вищими навчальними закладами I і II та III і IV рівнів акредитації Міністерства аграрної політики та продовольства України – 22,2 %, або 0,6 млрд. грн.

Найнижчим рівнем виконання характеризуються програми за такими головними розпорядниками коштів: Державне агентство екологічних інвестицій України – 1,1 % річного обсягу бюджетних призначень; Державне агентство України з управління державними корпоративними правами – 3,6 %; Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (включаючи загальнодержавні видатки) – 7,4 %; Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (включаючи загальнодержавні видатки) – 9,7 %.

НАДАННЯ КРЕДИТІВ З БЮДЖЕТУ / ПОВЕРНЕННЯ КРЕДИТІВ ДО БЮДЖЕТУ

Обсяг наданих із державного бюджету кредитів становить 0,6 млрд. грн., або 4,7 % річного плану, а обсяг повернутих кредитів – 0,3 млрд. грн., або 2,2 % (див. таблицю 4.3.5). Рівень виконання річного плану з надання кредитів нижче, ніж минулого року, на 7,8 в. п., з повернення кредитів – на 2,4 в. п.

Таблиця 4.3.5

Показники надання і повернення кредитів з / до бюджету за січень – березень 2010–2012 років

Роки Показники	2010 рік			2011 рік			2012 рік		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання, %
Кредитування, у т.ч.:	1 180,9	-227,8	х	-1 613,0	638,5	х	-59,5	308,6	х
надання кредитів	6 860,7	93,4	1,4	9 072,4	1 131,4	12,5	12 276,9	574,6	4,7
повернення кредитів	-5 679,8	-321,1	5,7	-10 685,4	-492,9	4,6	-12 336,4	-266,0	2,2

Отже, як і в минулі роки, залишається ризики невиконання річного запланованого обсягу повернення кредитів до бюджету у сумі

12,3 млрд. грн. Аналіз свідчить: за 2010 рік повернення кредитів склало близько 60,0 % від запланованого обсягу, а у 2011 році – лише 22,5 % (2,3 млрд. грн. при плані 10,2 млрд. грн.).

Найбільше **кредитів** із державного бюджету протягом аналізованого періоду було надано у сфері дорожнього господарства, енергетики та розвитку міської інфраструктури зокрема:

- Державному агентству автомобільних доріг України за бюджетною програмою «Розвиток автомагістралей та реформа дорожнього сектору» – 0,5 млрд. грн.;
- Міністерству енергетики та вугільної промисловості України за бюджетними програмами «Підвищення надійності постачання електроенергії в Україні» – 0,04 млрд. грн. та «Реконструкція гідроелектростанцій ПАТ «Укргідроенерго» – 0,03 млрд. грн.;
- Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України за бюджетною програмою «Розвиток міської інфраструктури в Україні, розвиток системи водопостачання та водовідведення в м. Миколаєві» – 0,03 млрд. грн.

Повернення кредитів, в основному, відбулось у сфері іншої економічної діяльності, а також у сільському господарстві.

У розрізі бюджетних програм найбільше повернення кредитів мало місце за такими головними розпорядниками:

- Міністерство фінансів України (загальнодержавні видатки): за бюджетними програмами «Повернення позик, наданих для фінансування проектів розвитку за рахунок коштів, залучених державою» – 0,2 млрд. грн. та «Повернення бюджетних коштів, наданих на поворотній основі на виконання окремих заходів» – 0,03 млрд. грн.;
- Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України: за бюджетною програмою «Повернення кредитів, наданих у 2007 році з Державного бюджету України на реалізацію інноваційних та інвестиційних проектів у галузях економіки, у першу чергу з впровадження передових енергозберігаючих технологій і технологій з виробництва альтернативних джерел палива» – 0,03 млрд. грн.;
- Національна акціонерна компанія «Украгролізинг»: за бюджетною програмою «Повернення коштів у частині відшкодування вартості сільськогосподарської техніки, переданої суб'єктам господарювання на умовах фінансового лізингу» – 0,02 млрд. грн.

4.4. ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ЗА СІЧЕНЬ – БЕРЕЗЕНЬ 2012 РОКУ

ДОХОДИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

За даними Державного казначейства України, до загального та спеціального фондів місцевих бюджетів (з урахуванням міжбюджетних трансфертів) за I квартал 2012 року надійшло 45,5 млрд. грн., що на 17,5 %, або на 6,8 млрд. грн., більше за відповідний показник минулого року.

Без урахування міжбюджетних трансфертів надійшло 21,6 млрд. грн., що на 16,2 % більше, ніж у січні – березні 2011 року.

Рівень виконання річного плану доходів, затвердженого місцевими радами, становив 22,6 % проти 22,3 % за даними попереднього року. Рівень виконання річного розрахункового показника Міністерства фінансів України на 2012 рік склав 23,4 % (у 2011 році – 23,0 %).

Виконання дохідної частини місцевих бюджетів характеризують дані, наведені у таблиці 4.4.1.

Таблиця 4.4.1

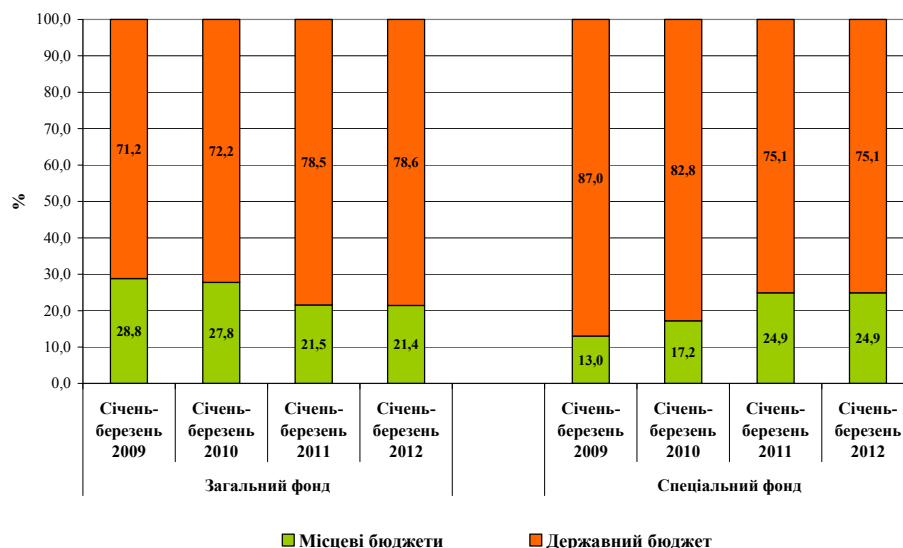
Динаміка надходження доходів до місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за січень – березень 2010–2012 років

Доходи	Факт за січень-березень 2010 року	Факт за січень-березень 2011 року	Розрахункові показники МФУ на 2012 рік	Затверджено місцевими радами на 2012 рік	Факт за січень-березень 2012 року	Виконання розрахункових показників МФУ, %	Виконання планів, затверджених місцевими радами, %
Усього, млн. грн., у т.ч.:	17 024,7	18 624,9	92 566,3	95 797,8	21 648,4	23,4	22,6
– загальний фонд	14 393,3	15 394,7	80 018,8	83 119,7	17 889,6	22,4	21,5
– спеціальний фонд	2 631,4	3 230,2	12 547,5	12 678,1	3 758,8	30,0	29,6

Частка доходів місцевих бюджетів у зведеному бюджеті становила 22,0 %, що практично відповідає минулорічному рівню. При цьому також майже не відбулося змін у розрізі загального та спеціального фондів бюджету (див. діаграму 4.4.1).

Діаграма 4.4.1

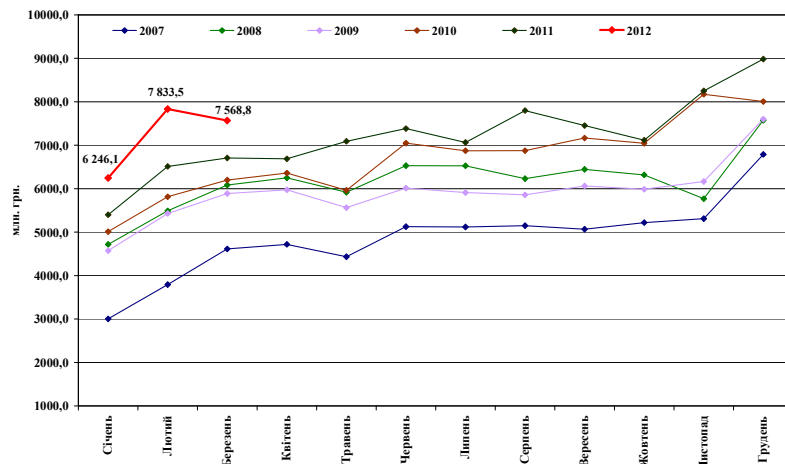
Частка доходів у розрізі фондів державного та місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету за січень – березень 2009–2012 років

Динаміка щомісячних надходжень доходів місцевих бюджетів у цілому повторює тенденції останніх років (див. графік 4.4.1). Водночас відмічається певне збільшення цих доходів, що в основному пов'язано зі зростанням надходжень від податку з доходів фізичних осіб та зборів за спеціальне використання природних ресурсів.

Графік 4.4.1

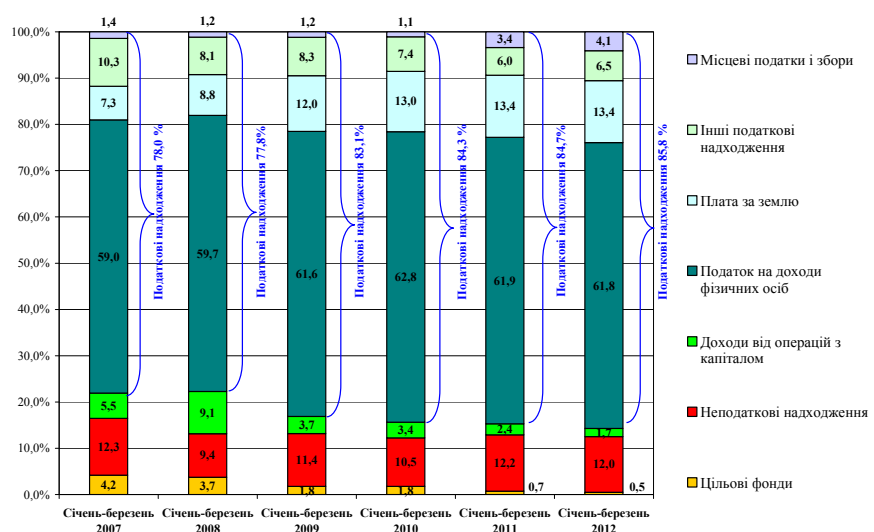
Динаміка щомісячних надходжень доходів місцевих бюджетів (без міжбюджетних трансфертів) у 2007–2012 роках

У структурі доходів місцевих бюджетів порівняно з попередніми роками можна відмітити певне зростання частки податкових надходжень з одночасним зменшенням доходів від операцій з капіталом та надходжень до цільових фондів (див. діаграму 4.4.2).

Діаграма 4.4.2

Структура доходів місцевих бюджетів за січень – березень 2007–2012 років

ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

Податкові надходження складають 85,8 % доходів місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів). Їх обсяг становить 18,6 млрд. грн., що на 17,6 % більше, ніж аналогічний показник 2011 року. У структурі податкових надходжень відмічається

подальше зростання частки місцевих податків і зборів, що в основному пов'язано із зарахуванням до їх складу єдиного податку, відповідно до нової редакції Бюджетного кодексу України.

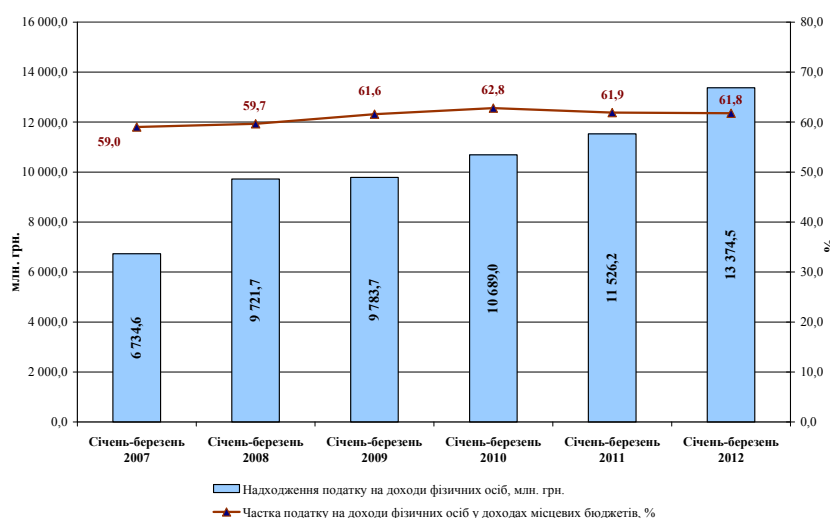
ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Податок на доходи фізичних осіб продовжує зберігати позицію найвагомішого за обсягом джерела доходної частини місцевих бюджетів. Надходження цього податку склали 13,4 млрд. грн., що на 16,0 % більше за відповідний показник минулого року.

Динаміка надходжень податку на доходи фізичних осіб відображена на діаграмі 4.4.3.

Діаграма 4.4.3

Динаміка надходжень податку на доходи фізичних осіб за січень – березень 2007–2012 років

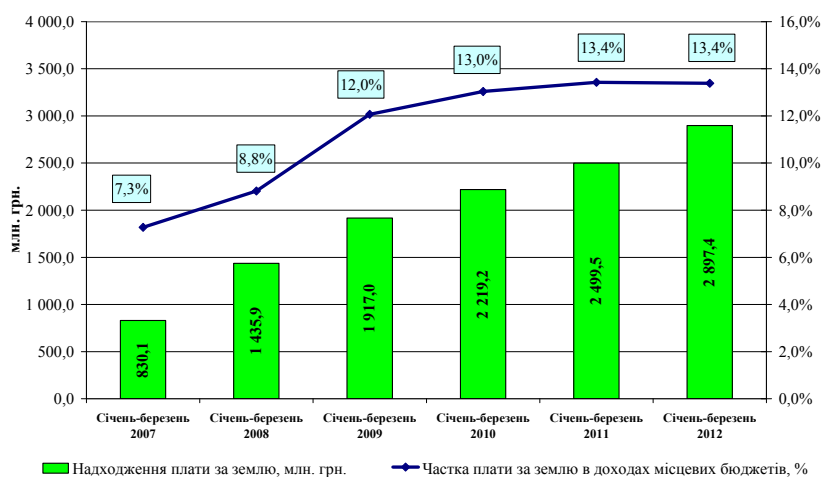

ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ

Другим за обсягом джерелом надходжень доходів до місцевих бюджетів традиційно є **плата за землю**. З цього джерела надійшло майже 2,9 млрд. грн., що на 15,9 % більше за відповідний показник минулого року (див. діаграму 4.4.4).

Діаграма 4.4.4

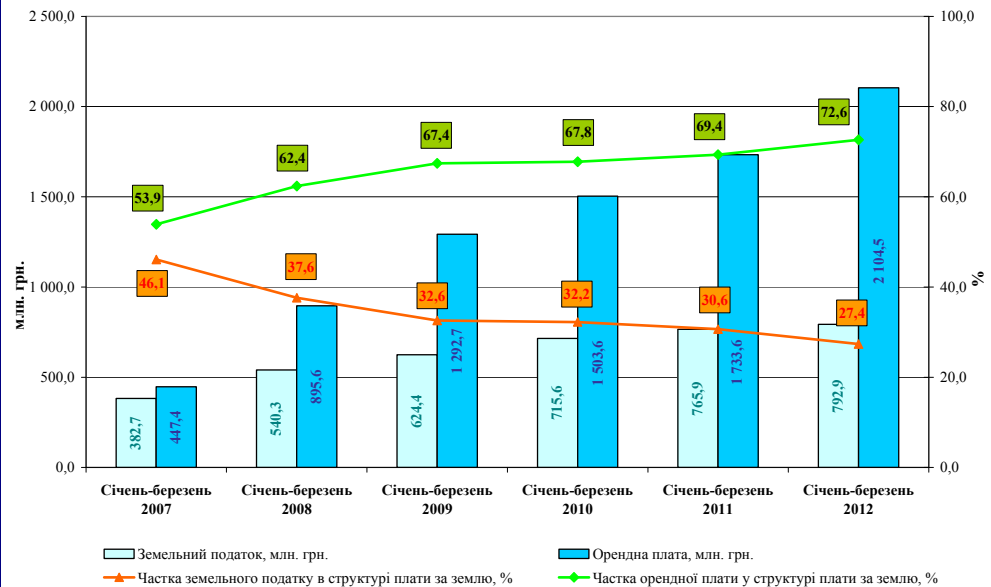
Динаміка надходжень плати за землю за січень – березень 2007–2012 років

У структурі плати за землю щорічно відбуваються зміни за рахунок більш динамічного нарощування орендної плати та повільнішого зростання надходжень земельного податку (див. діаграму 4.4.5).

Діаграма 4.4.5

Динаміка надходжень земельного податку та орендної плати за січень – березень 2007–2012 років

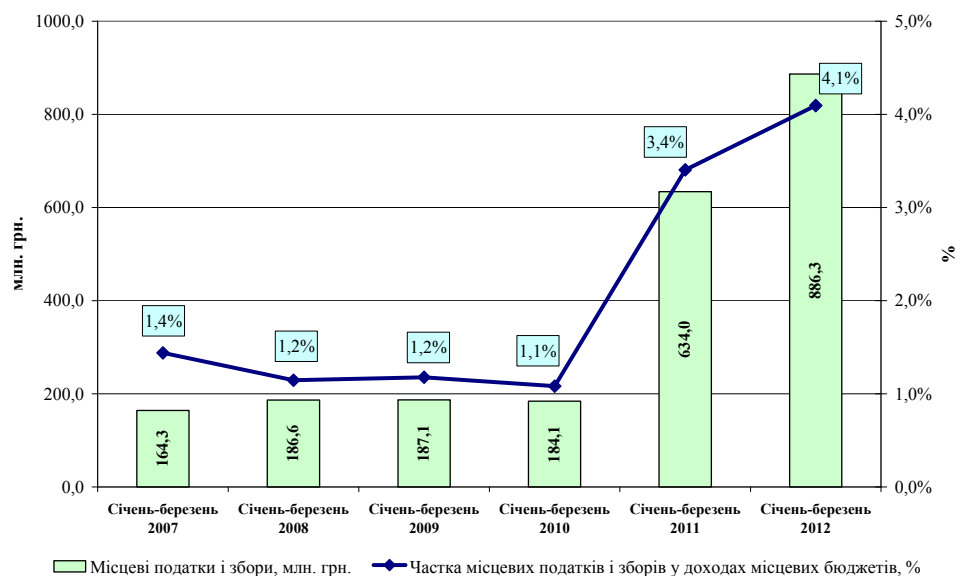

МІСЦЕВІ ПОДАТКИ І ЗБОРИ

Від місцевих податків і зборів до місцевих бюджетів отримано 886,3 млн. грн., що на 39,8 % більше аналогічного показника попереднього року. Їх частка у структурі доходів місцевих бюджетів зросла і склала 4,1 % (див. діаграму 4.4.6).

Діаграма 4.4.6

Динаміка надходжень місцевих податків і зборів за січень – березень 2007–2012 років

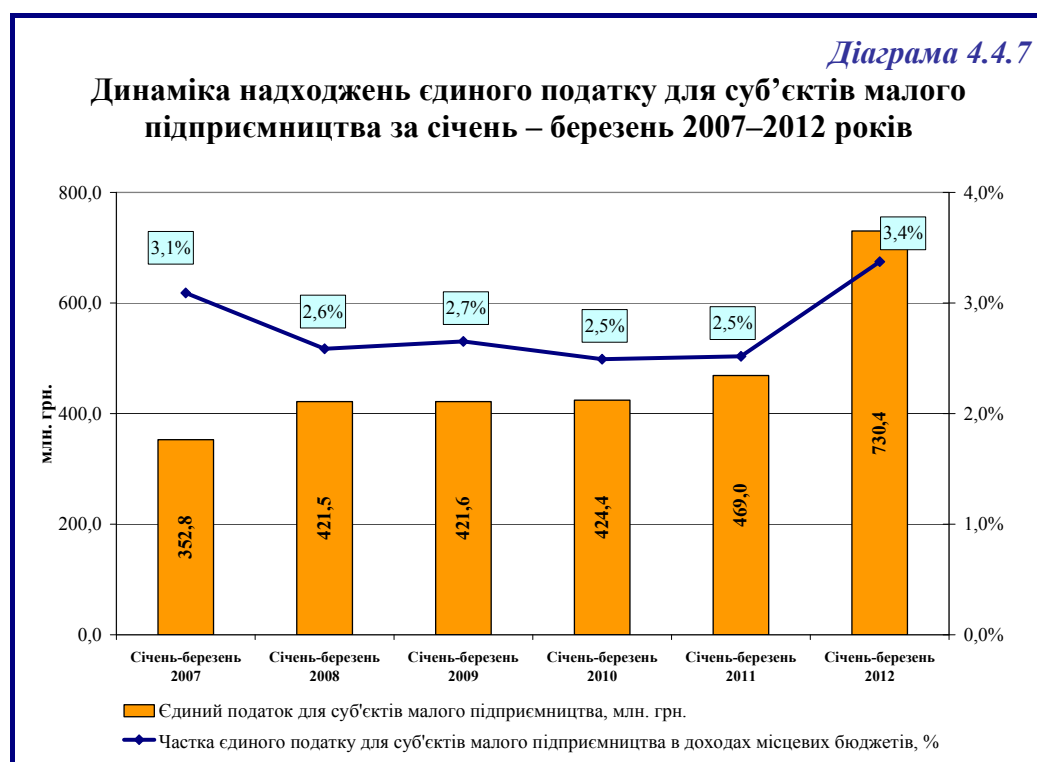
Нагадаємо, що у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України з 2011 року структура місцевих податків і зборів зазнала суттєвих змін. Так, відбулося скорочення кількості місцевих податків і зборів з 14-ти до 5-ти. Проте зарахування до їх складу єдиного податку привело до підвищення питомої ваги місцевих податків і зборів у структурі доходів місцевих бюджетів.

Відмітимо також, що, відповідно до нової редакції Бюджетного кодексу України, частина місцевих податків і зборів зараховується до спеціального фонду місцевих бюджетів, а саме: єдиний податок та збір за провадження торговельної діяльності нафтопродуктами, скрапленим та стиснутим газом на стаціонарних, малогабаритних і пересувних автозаправних станціях, заправних пунктах.

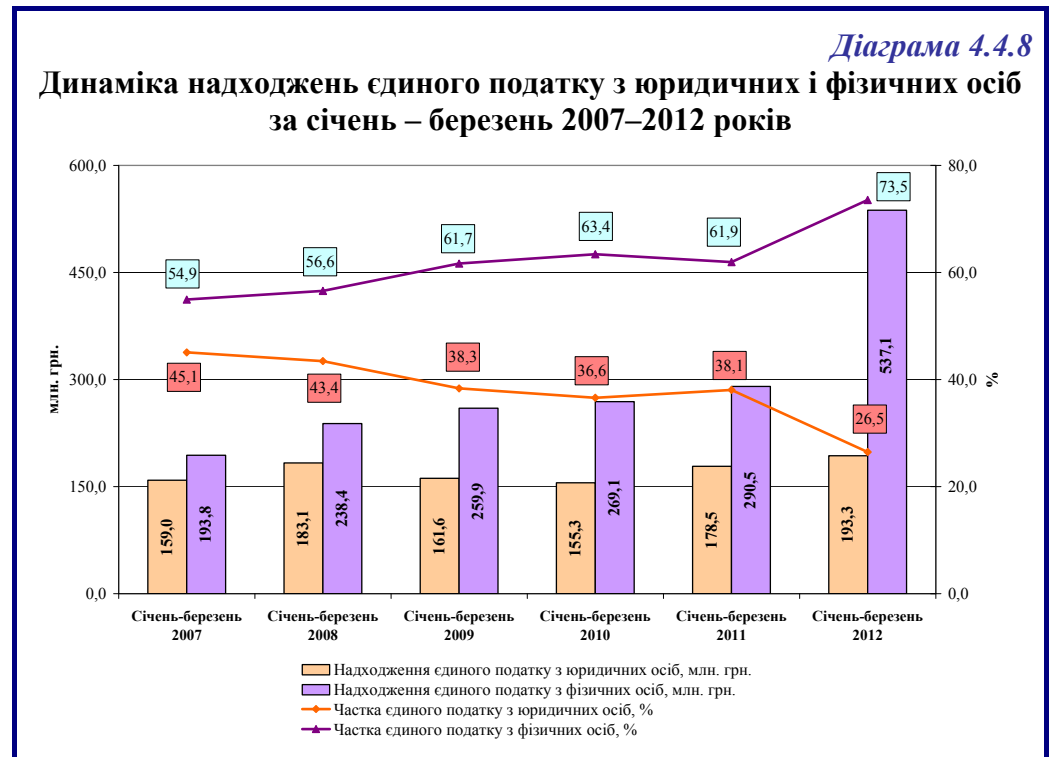
ЄДИНИЙ ПОДАТОК ДЛЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Найвагомішим серед місцевих податків і зборів був **єдиний податок для суб'єктів малого підприємництва**, який надійшов у сумі 730,4 млн. грн., що на 55,7 % більше за обсяги надходжень I кварталу 2011 року (див. діаграму 4.4.7).

Зазначимо, що таке зростання відбулося, в основному, через введення в дію змін до Податкового кодексу, якими запроваджено нові правила справляння цього податку. Зокрема, змінено терміни сплати та запроваджено нові ставки оподаткування. З січня 2012 року відмічається певне зростання надходжень від цього джерела. Однак остаточні результати цих нововведень можна буде оцінити, починаючи з травня, коли настане граничний термін сплати єдиного податку за I квартал року для усіх категорій платників.

На діаграмі 4.4.8 відображена динаміка надходжень єдиного податку з юридичних та фізичних осіб.

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК

Одним із нововведень Податкового кодексу України стало запровадження загальнодержавного **екологічного податку** на заміну колишньому збору за забруднення навколишнього природного середовища. Від цього джерела до місцевих бюджетів зараховано 371,7 млн. грн., а його частка у структурі доходів місцевих бюджетів склала 1,7 %.

Зазначимо, що з 1 січня 2011 року екологічний податок сплачують усі, хто використовує паливо для транспортних засобів, у тому числі суб'єкти господарювання, громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які користуються автомобілями. Податковим кодексом передбачається справляння екологічного податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин пересувними джерелами забруднення через податкових агентів, які здійснюють оптову та роздрібну торгівлю паливом.

Таким чином, екологічний податок сплачується платниками податку під час придбання палива, а податковими агентами, які реалізують паливо, цей податок утримується та сплачується до бюджету.

Встановлено, що до кінця 2012 року нарахування цього податку здійснюється з розрахунку 50 % ставки, визначеної Податковим кодексом. У 2013 році буде застосовуватися 75 % ставки, а з 1 січня 2014 року – 100 % ставки.

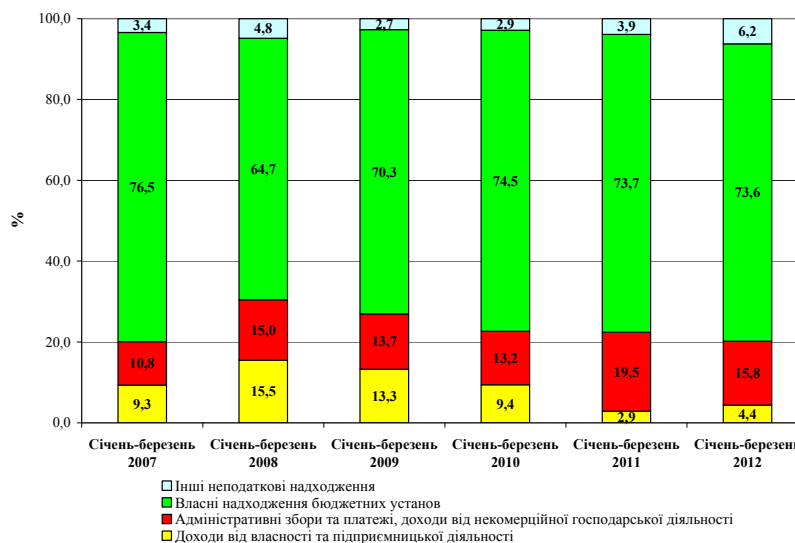
НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

Обсяг **неподаткових надходжень** місцевих бюджетів склав майже 2,6 млрд. грн., що на 14,8 % більше, ніж відповідний показник 2011 року.

У структурі неподаткових надходжень відмічається скорочення на 3,7 в. п., або до 15,8 % адміністративних зборів та платежів, доходів від некомерційної господарської діяльності (див. діаграму 4.4.9).

Діаграма 4.4.9

Структура неподаткових надходжень місцевих бюджетів за січень – березень 2007–2012 років

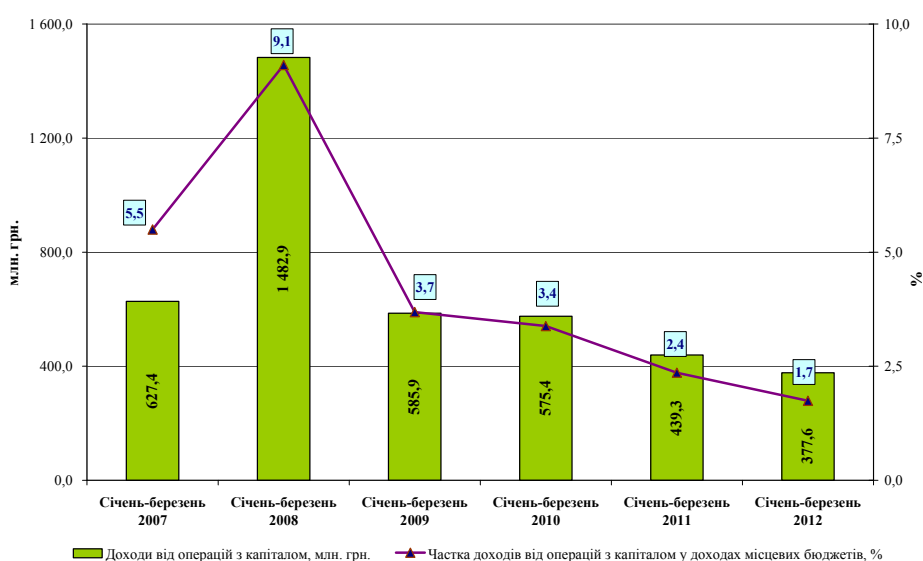
Найбільшою за обсягом статтею неподаткових надходжень до місцевих бюджетів традиційно є **власні надходження бюджетних установ**. Їх обсяг становив 1,9 млрд. грн., що на 245,7 млн. грн., або на 14,7 %, більше аналогічного показника попереднього року.

ДОХОДИ ВІД ОПЕРАЦІЙ З КАПІТАЛОМ

У I кварталі 2012 року продовжилася тенденція до скорочення обсягу **доходів від операцій з капіталом**. Вони становили 377,6 млн. грн., що на 14,1 % менше, ніж у 2011 році. Це призвело до зменшення частки доходів від операцій з капіталом у доходах місцевих бюджетів на 0,7 в. п. до 1,7 % (див. діаграму 4.4.10).

Діаграма 4.4.10

Динаміка доходів від операцій з капіталом за січень – березень 2007–2012 років

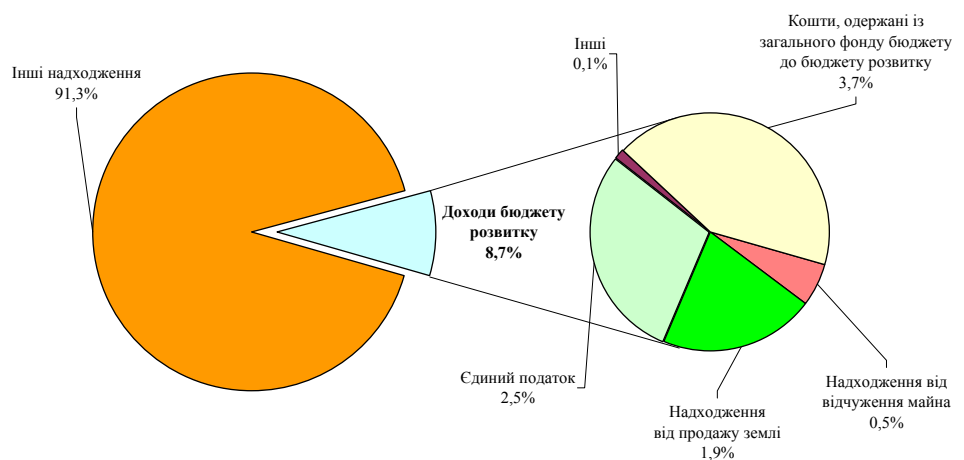
Основною причиною такого скорочення стало зменшення на 36,7 % надходжень коштів від продажу землі.

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ

Доходи бюджету розвитку місцевих бюджетів (з урахуванням коштів, одержаних із загального фонду бюджету до бюджету розвитку) за I квартал 2012 року склали майже 1,7 млрд. грн., що лише на 4,9 % більше, ніж попереднього року. Відзначається зменшення частки таких доходів у загальній структурі доходів місцевих бюджетів до 7,8 %, що менше за аналогічний показник 2011 року на 0,9 в. п. (див. діаграми 4.4.11 і 4.4.12).

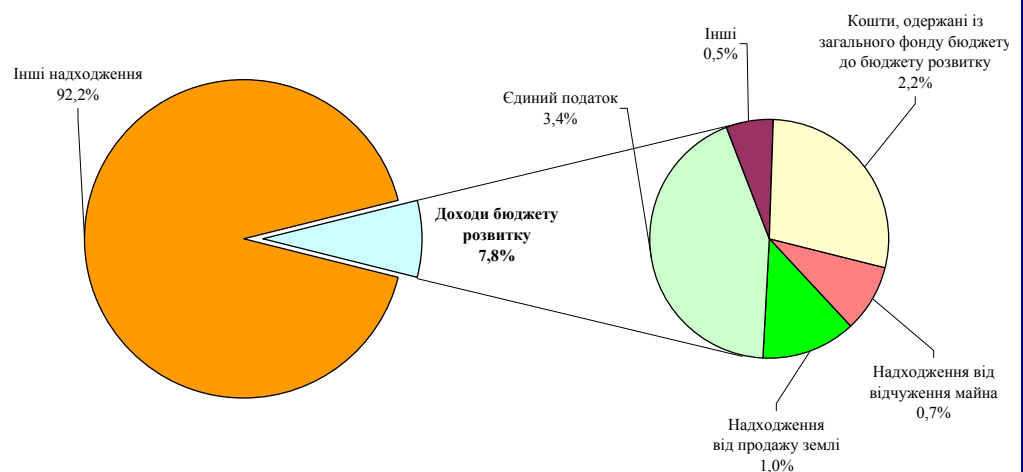
Діаграма 4.4.11

**Частка доходів бюджету розвитку в доходах місцевих бюджетів
(без урахування міжбюджетних трансфертів)
за січень – березень 2011 року**

Діаграма 4.4.12

**Частка доходів бюджету розвитку в доходах місцевих бюджетів
(без урахування міжбюджетних трансфертів)
за січень – березень 2012 року**

Відповідно до нової редакції Бюджетного кодексу України з 1 січня 2011 року надходження від справляння єдиного податку зараховуються до бюджету розвитку. Відмітимо, що за підсумками I кварталу 2012 року ці надходження стали основним дохідним джерелом – 43,1 % усіх доходів бюджету розвитку.

Крім того, через перенесення практично усіх капітальних видатків до бюджету розвитку другим основним джерелом доходів були кошти, одержані з загального фонду бюджету – 478,0 млн. грн., або 28,2 %.

Також вагомими статтями доходів залишаються надходження від продажу землі (217,2 млн. грн., або 12,8 %) та від відчуження майна, що знаходиться у комунальній власності (156,5 млн. грн., або 9,2 %).

Крім зазначених надходжень, до бюджету розвитку включаються й інші види доходів. Надходження від цих джерел склали 6,6 % усіх доходів бюджету розвитку місцевих бюджетів, у тому числі:

- дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки, паї) господарських товариств; у січні – березні 2012 року надійшло в обсязі 3,1 млн. грн., або 0,2 %;
- доходи від операцій з кредитування та надання гарантій – 0,4 млн. грн., або 0,02 %;
- субвенції з інших бюджетів на виконання інвестиційних проектів – 45,9 млн. грн., або 2,7 %;
- надходження коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту (запроваджено з 1 січня 2012 року) – 62,3 млн. грн., або 3,7 %.

ВИДАТКИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Обсяг видатків місцевих бюджетів (з урахуванням коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) становив 47,2 млрд. грн., що більше відповідного показника 2011 року на 22,4 %.

Обсяг видатків місцевих бюджетів (без урахування коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) склав 46,9 млрд. грн., що більше показника січня – березня 2011 року на 23,7 %.

Розрахункові показники Міністерства фінансів України на 2012 рік виконано на 24,2 %, у т.ч. за видатками загального фонду – 23,9 %, спеціального фонду – 28,6 %. Рівень виконання планових показників, затверджених місцевими радами на 2012 рік, становить 23,8 %.

Виконання місцевих бюджетів за видатками характеризують дані, наведені у таблиці 4.4.2.

Таблиця 4.4.2

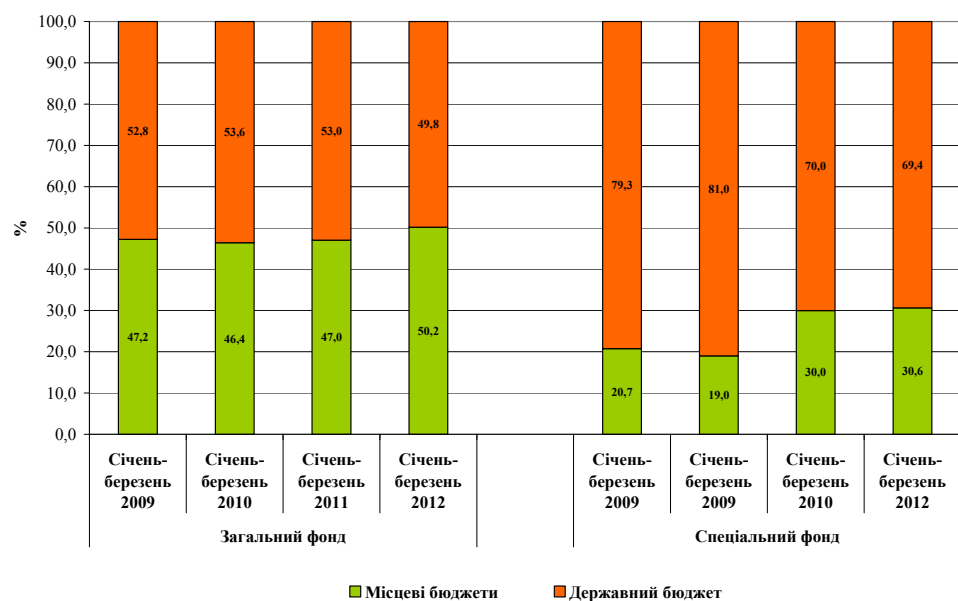
Динаміка видатків місцевих бюджетів (без урахування коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) за січень – березень 2010–2012 років

Видатки	Факт за січень-березень 2010 року	Факт за січень-березень 2011 року	Розрахункові показники МФУ на 2012 рік	Затверджено місцевими радами на 2012 рік	Факт за січень-березень 2012 року	Виконання розрахункових показників МФУ, %	Виконання планів, затверджених місцевими радами, %
Усього, млн. грн., у т.ч.:	29 469,4	37 959,8	193 702,7	197 106,1	46 941,2	24,2	23,8
– загальний фонд	26 816,5	34 815,0	178 734,1	174 360,3	42 657,8	23,9	24,5
– спеціальний фонд	2 652,9	3 144,8	14 968,6	22 745,8	4 283,4	28,6	18,8

Частка видатків місцевих бюджетів у зведеному бюджеті становила 47,4 %, що на 2,5 в. п. більше, ніж аналогічний показник 2011 року. У тому числі, частка видатків загального фонду порівняно з попереднім роком зросла на 3,2 в. п. і склала 50,2 %, частка видатків спеціального фонду також дещо збільшилася до 30,6 % (див. діаграму 4.4.13).

Діаграма 4.4.13

Частка видатків у розрізі фондів державного та місцевих бюджетів у видатках зведеного бюджету за січень – березень 2009–2012 років

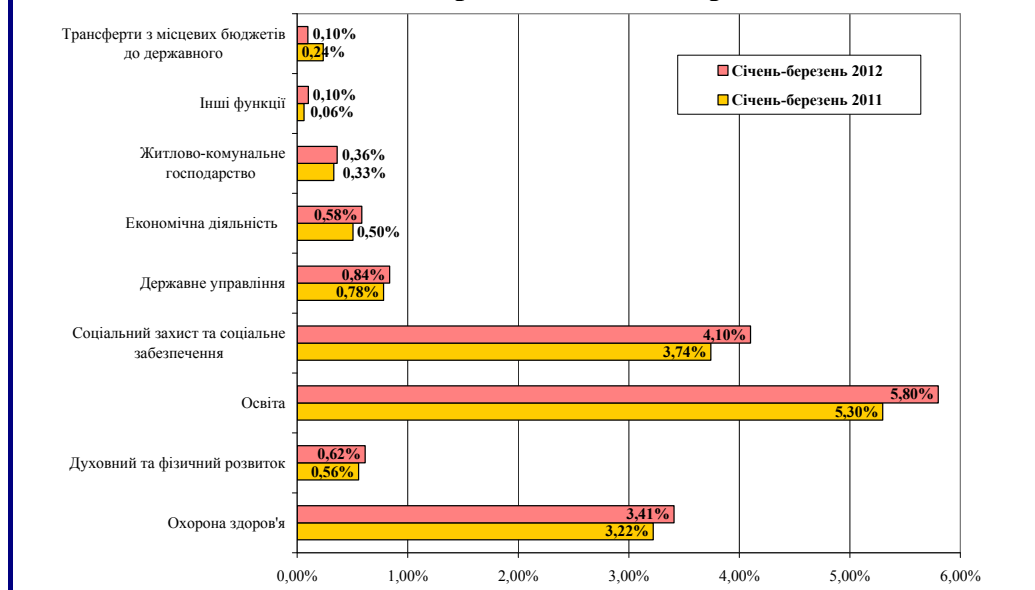

Рівень перерозподілу ВВП через місцеві бюджети України¹² за даними I кварталу 2012 року становить 15,9 %, що на 1,17 в. п. більше за відповідний показник попереднього року. Зменшення цього показника спостерігається лише за трансфертами, що передаються до державного бюджету, – на 0,14 в. п. (див. діаграму 4.4.14). Найбільше зростання частки відбулося за видатками на освіту і видатками на соціальний захист та соціальне забезпечення (+0,50 в. п. та +0,36 в. п. відповідно).

¹² Частка місцевих бюджетів у ВВП

Діаграма 4.4.14

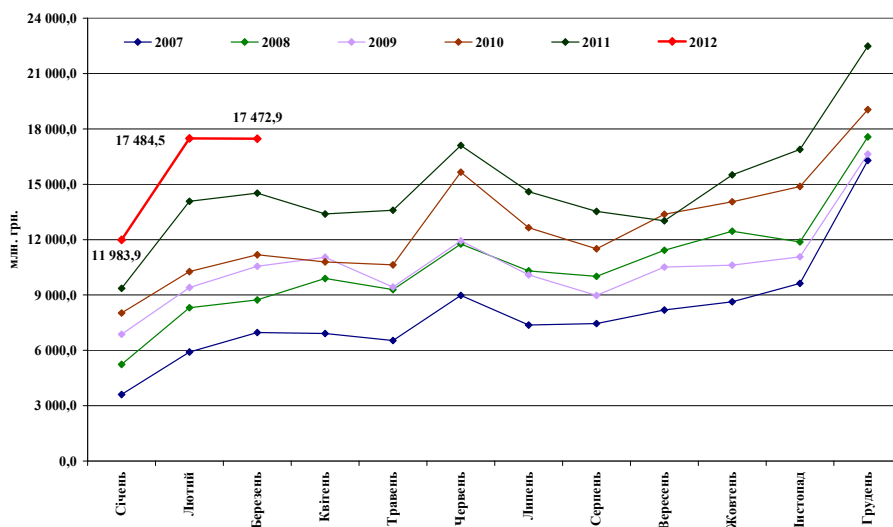
Частка видатків місцевих бюджетів у ВВП за січень – березень 2011–2012 років

Динаміка видатків місцевих бюджетів у цілому повторює тенденції минулих років. Водночас у лютому та березні 2012 року було зафіксовано доволі суттєве зростання обсягів видатків місцевих бюджетів щодо аналогічних показників попереднього року (див. графік 4.4.2). Це відбулося через збільшення на понад 20 % оплати праці працівників бюджетних установ, а також зростання видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв на більше ніж 30 %.

Графік 4.4.2

Динаміка щомісячних фактичних видатків місцевих бюджетів за 2007–2012 роки

ЗАГАЛЬНИЙ ТА СПЕЦІАЛЬНИЙ ФОНД

Обсяг видатків загального фонду місцевих бюджетів становив 42,6 млрд. грн. Порівняно з відповідним показником минулого року він збільшився на 22,5 %. Виконання планових річних показників, затверджених місцевими радами, становить 24,5 %.

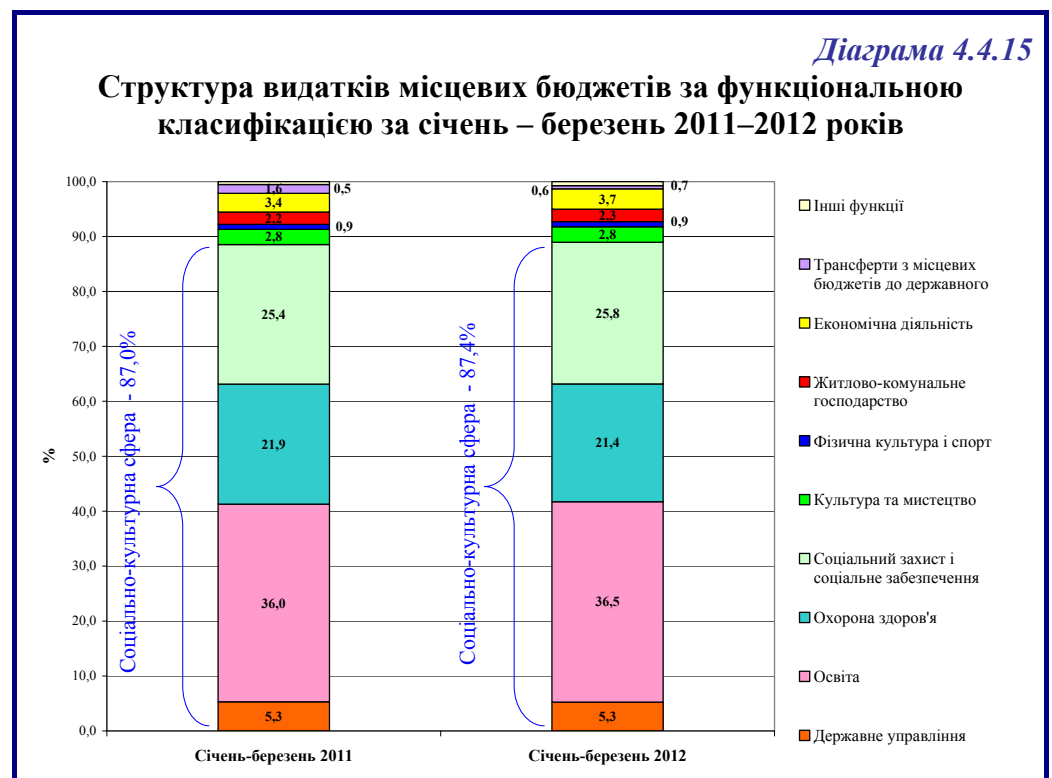
Видатки спеціального фонду місцевих бюджетів профінансовано у сумі 4,3 млрд. грн., що на 63,2 % більше, ніж аналогічний показник попереднього року. Рівень виконання планових річних показників, затверджених місцевими радами, склав 18,8 %, що на 3,4 в. п. більше рівня січня – березня 2011 року.

СТРУКТУРА ВИДАТКІВ ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

Більшість видатків місцевих бюджетів традиційно спрямовується на соціально-культурну сферу (освіта, охорона здоров'я, соціальний захист і соціальне забезпечення, культура та мистецтво, фізична культура і спорт). У звітному періоді сукупна частка цих видатків у структурі видатків місцевих бюджетів складає 87,4 %, що практично відповідає рівню попереднього року. (див. діаграму 4.4.15).

У структурі видатків місцевих бюджетів за функціональною класифікацією практично не відбулося змін. Так, можна відмітити лише зростання на 0,5 в. п. частки видатків на освіту та скорочення на таку саму величину частки видатків на охорону здоров'я.

Крім того, відбулося скорочення на 1,0 в. п. частки трансфертів, що передаються з місцевих бюджетів до державного. Такі зміни пов'язані, в основному, зі зменшенням запланованого обсягу перерахування зазначених трансфертів.

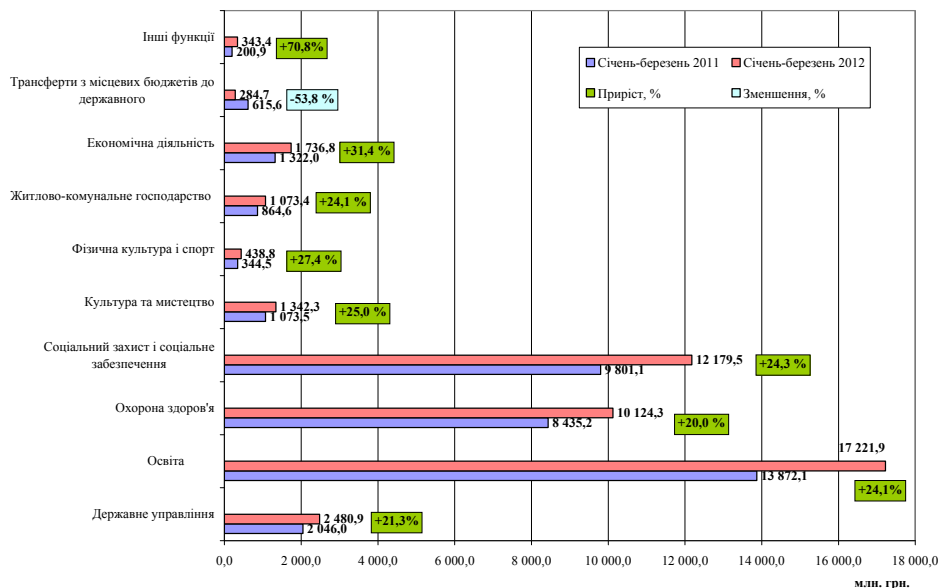

Загальний обсяг видатків на соціально-культурну сферу збільшився на 23,2 % і склав 41,3 млрд. грн.

Серед них найбільшими є видатки на освіту – 17,2 млрд. грн. (або 36,5 % від усіх видатків місцевих бюджетів), на соціальний захист і соціальне забезпечення – 12,2 млрд. грн. (або 25,8 %), на охорону здоров'я – 10,1 млрд. грн. (або 21,4 %) (див. діаграму 4.4.16).

Діаграма 4.4.16

Видатки місцевих бюджетів у розрізі функціональної класифікації за січень – березень 2011–2012 років

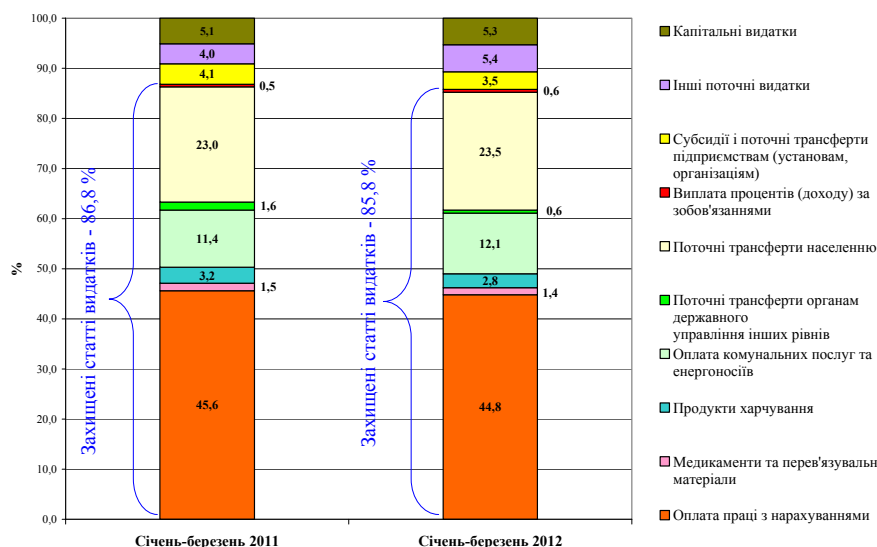
Видатки на державне управління профінансовано у сумі майже 2,5 млрд. грн., що на 21,3 % більше, ніж за I квартал 2011 року. При цьому їх частка у структурі видатків місцевих бюджетів не змінилась і становить 5,3 %.

СТРУКТУРА ВИДАТКІВ ЗА ЕКОНОМІЧНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

У розрізі економічної класифікації 85,8 % усіх видатків місцевих бюджетів припадає на захищені статті, що менше за відповідний показник 2011 року на 1,0 в. п. (див. діаграму 4.4.17)

Діаграма 4.4.17

Структура видатків місцевих бюджетів за економічною класифікацією за січень – березень 2011–2012 років

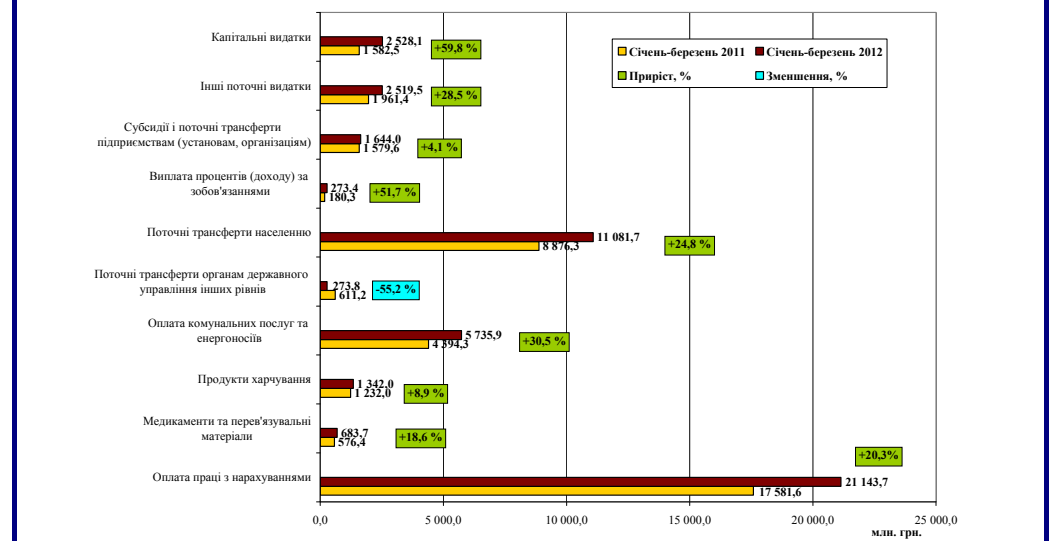
У структурі видатків місцевих бюджетів відмічається зменшення на 0,8 в. п. частки видатків на оплату праці з нарахуваннями, що

традиційно є найбільшими серед усіх видатків місцевих бюджетів і становлять за підсумками січня – березня 2012 року 44,8 %. Також спостерігається зменшення на 1,0 в. п. частки видатків на поточні трансферти органам державного управління інших рівнів (до 0,6 %) та збільшення на 0,7 в. п. частки видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв (до 12,1 %).

У цілому поточні видатки місцевих бюджетів становили майже 44,7 млрд. грн., що на 20,8 % більше, ніж за I квартал 2011 року. Капітальні видатки профінансовано у розмірі 2,5 млрд. грн., їх обсяги збільшились на 945,6 млн. грн., або на 59,8 % (див. діаграму 4.4.18). Зазначимо також, що, відповідно до нової редакції Бюджетного кодексу України, практично усі капітальні видатки належать до витрат бюджету розвитку місцевих бюджетів.

Діаграма 4.4.18

Видатки місцевих бюджетів за економічною класифікацією за січень – березень 2011–2012 років

МІЖБЮДЖЕТНІ ТРАНСФЕРТИ З ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ДО МІСЦЕВИХ

За даними Державного казначейства України, у I кварталі 2012 року було перераховано майже 23,9 млрд. грн. міжбюджетних трансфертів з державного бюджету до місцевих бюджетів, що становить 23,8 % річного плану. З них до загального фонду місцевих бюджетів надійшло 23,8 % річного плану. До спеціального фонду надійшло 22,8 % від запланованого на рік обсягу.

Стан перерахування трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих, характеризують дані, наведені у таблиці 4.4.3.

Таблиця 4.4.3

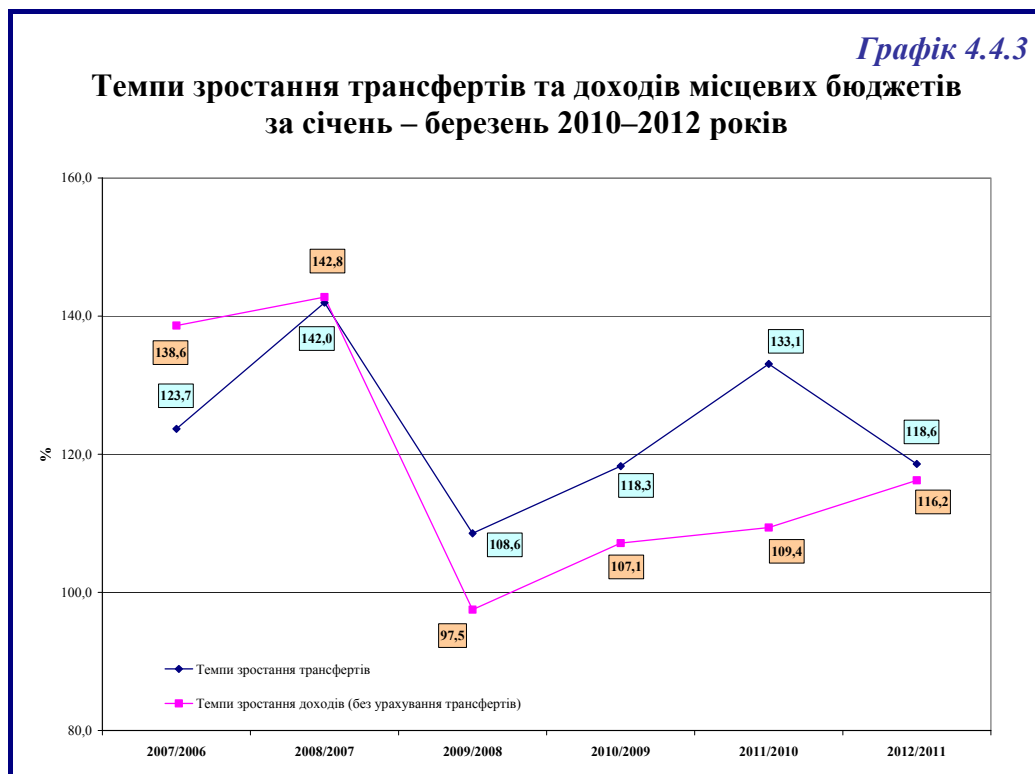
Динаміка міжбюджетних трансфертів, що надійшли з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – березень 2010–2012 років

Міжбюджетні трансферти	Факт за 2009 рік	Факт за 2010 рік	План на 2011 рік	Факт за 2011 рік	Виконання плану, %
Усього, млн. грн., у т.ч.:	15 137,8	20 145,9	100 530,3	23 893,0	23,8
– загальний фонд	14 112,1	19 633,6	98 116,3	23 342,6	23,8
– спеціальний фонд	1 025,7	512,3	2 414,0	550,4	22,8

Частка міжбюджетних трансфертів у структурі доходів місцевих бюджетів становила 52,5 %, що на 0,5 в. п. більше, ніж відповідний показник попереднього року (див. діаграму 4.4.19).

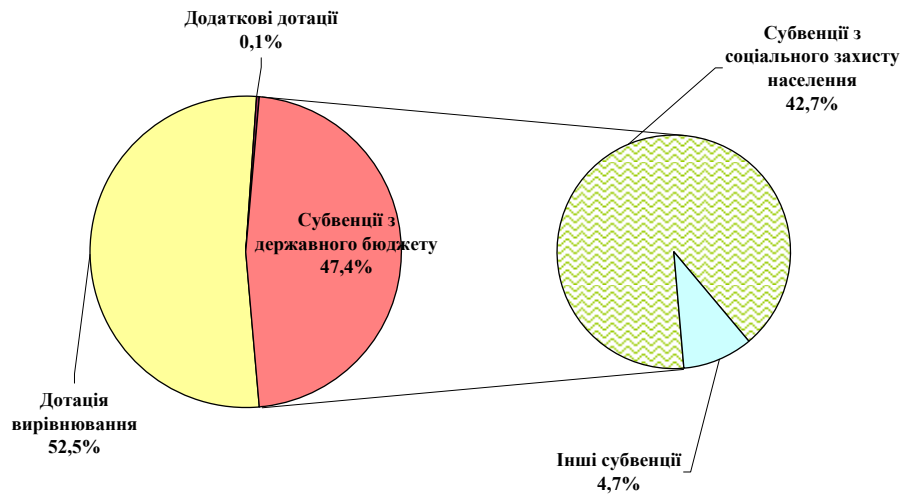
Приріст обсягів міжбюджетних трансфертів порівняно з попереднім роком склав 18,6 %. Зауважимо, що їх зростання відбувалося вищими темпами, ніж доходів місцевих бюджетів. (див. графік 4.4.3).

Традиційно у структурі трансфертів найбільшу частку – 51,8 % – складає дотація вирівнювання (у січні – березні 2011 року вона становила 52,5 %). Частка субвенцій з соціального захисту перевищує рівень I кварталу 2011 року на 2,5 в. п. і становить 45,2 % (див. діаграми 4.4.20 та 4.4.21).

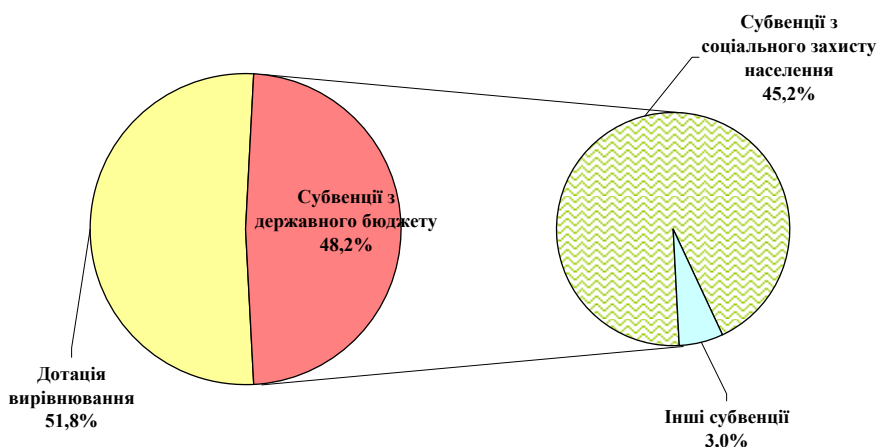
Діаграма 4.4.20

Структура трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – березень 2011 року

Діаграма 4.4.21

Структура трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – березень 2012 року

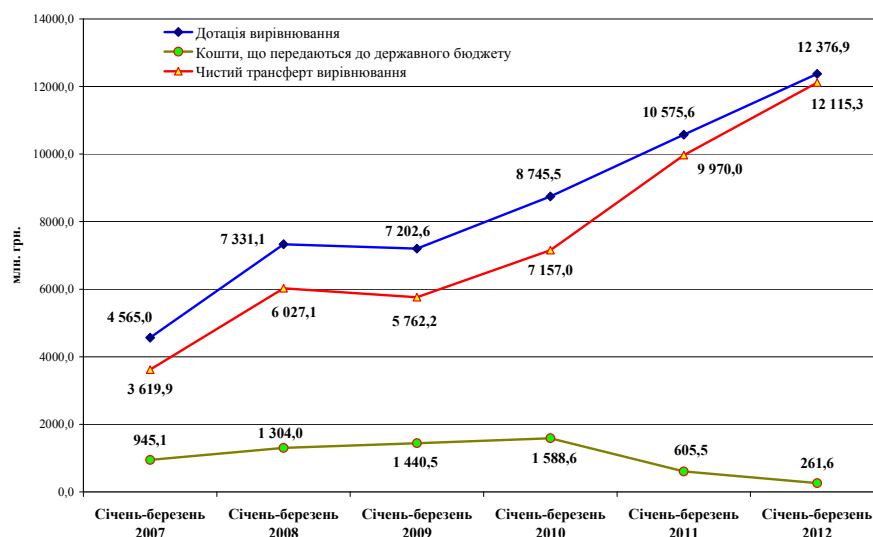
ДОТАЦІЯ ВИРІВНЮВАННЯ

Дотація вирівнювання була перерахована в обсязі 12,4 млрд. грн., що становить 24,0 % річного плану, відповідний показник за січень – березень 2011 року складав 10,6 млрд. грн. (див. графік 4.4.4).

Поряд з цим мало місце зменшення на 56,8 % обсягу коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету. Таким чином, чистий трансферт вирівнювання¹³ склав понад 12,1 млрд. грн. (див. графік 4.4.4), що на 10,5 % більше, ніж відповідний показник минулого року.

Графік 4.4.4

Динаміка перерахування дотації вирівнювання та коштів, що передаються до державного бюджету з місцевих бюджетів, за січень – березень 2007–2012 років

ІНШІ ДОТАЦІЇ

Законом України «Про Державний бюджет України на 2012 рік» передбачено перерахування таких додаткових дотацій з державного бюджету до місцевих:

- на вирівнювання фінансової забезпеченості місцевих бюджетів (річний план складає 1,0 млрд. грн.);
- на компенсацію втрат доходів місцевих бюджетів внаслідок наданих державою податкових пільг зі сплати земельного податку суб'єктам космічної діяльності та суб'єктам літакобудування (річний план складає 125,1 млн. грн.);
- на компенсацію втрат доходів внаслідок розміщення Чорноморського флоту Російської Федерації на території міст Севастополя, Феодосії та смт. Гвардійське Сімферопольського району (річний план складає 119,4 млн. грн.);
- на здійснення повноважень, встановлених Законом України «Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим» (річний план складає 34,1 млн. грн.);
- міському бюджету міста Славутича на забезпечення утримання соціальної інфраструктури міста Славутича (річний план складає 10,0 млн. грн.).

За I квартал 2012 року жодна додаткова дотація не була профінансована.

¹³ Чистий трансферт вирівнювання – різниця між дотацією вирівнювання та обсягом коштів, що передаються до державного бюджету.

СУБВЕНЦІЇ ІЗ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Субвенції із соціального захисту населення за січень – березень 2012 року були перераховані в обсязі 10,8 млрд. грн., у т. ч.:

- субвенція на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам та тимчасової державної допомоги дітям – 7,7 млрд. грн., що становить 25,4 % від плану на рік;
- субвенція на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати, вивезення побутового сміття та рідких нечистот – 2,7 млрд. грн., або 36,5 % річного плану;
- субвенція на надання пільг з послуг зв'язку, на компенсацію втрати частини доходів пов'язаних з відміною податку з власників транспортних засобів, та компенсацію за пільговий проїзд окремих категорій громадян – 400,4 млн. грн., або 19,6 % річного плану;
- субвенція на надання пільг та житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу – майже 40,0 млн. грн., або 5,5 % річного плану.

ІНШІ СУБВЕНЦІЇ

Крім субвенцій соціального спрямування, на 2012 рік передбачено надання місцевим бюджетам 26-ти видів інших субвенцій (див. Додаток Б). У цілому їх профінансовано в обсязі 709,2 млн. грн., або 9,8 % від плану на рік.

Найбільшими показниками виконання річного плану характеризувалися такі субвенції:

- на розвиток соціально-економічної сфери м. Севастополя та інших населених пунктів, в яких дислокуються військові формування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України – 45,8 % річного плану;
- на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження – 27,7 %;
- на виплату державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом «гроші ходять за дитиною» – 25,0 %;
- на проведення виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів – 22,6 %;
- на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах – 22,0 %.

До Державного бюджету України з місцевих бюджетів надійшло 284,7 млн. грн. міжбюджетних трансфертів, що на 53,8 % менше за відповідний показник попереднього року.

Кошти, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету, становили 261,6 млн. грн., або 23,0 % від запланованого показника на рік.

Крім того, до складу міжбюджетних трансфертів, що надаються з місцевих бюджетів, входять субвенції на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів. Такі субвенції

ТРАНСФЕРТИ З МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ДО ДЕРЖАВНОГО

перераховано в обсязі 23,1 млн. грн., що майже у 2,3 рази більше, ніж за I квартал 2011 року.

У цілому загальний обсяг трансфертів до державного бюджету щодо аналогічних показників 2011 року зменшився майже на 331,0 млн. грн. і склав 0,6 % усіх видатків місцевих бюджетів (див. діаграму 4.4.22).

**Видатки державного бюджету за січень-березень 2010-2012 років
за програмною класифікацією**

Видатки у розрізі програмної класифікації	Січень-березень 2010			Січень-березень 2011			Січень-березень 2012		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %
Міністерство внутрішніх справ України	11 973,6	2 630,3	22,0	13 604,0	2 930,1	21,5	14 570,7	3 060,0	21,0
Міністерство енергетики та вугільної промисловості України*	5 192,8	3 967,2	76,4	7 274,4	1 647,5	22,6	9 230,3	2 222,6	24,1
Будівництво енергоблоків, атомних, гідроакумулюючих та інших електростанцій, магістральних, гірських та сільських ліній електропередач, а також здешевлення кредитів на створення запасів твердого палива для теплоелектростанцій	764,8	0,0	0,0	80,0	0,0	0,0	225,0	0,0	0,0
Компенсація НАК "Нафтогаз України" різниці між цінами закупівлі імпортованого природного газу та його реалізації суб'єктам господарювання на виробництво теплової енергії, яка споживається населенням	3 423,5	2 602,2	76,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Реструктуризація вугільної та торфодобувної промисловості	651,3	77,8	11,9	896,3	113,6	12,7	1 149,3	48,0	4,2
Гірничо-рятувальні заходи на вугледобувних підприємствах	274,9	65,3	23,8	384,3	62,5	16,3	417,6	84,5	20,2
Державна підтримка вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості продукції, у тому числі забезпечення гарантійних зобов'язань по поверненню бюджетних позик	1 874,6	1 069,0	57,0	4 974,2	1 443,4	29,0	6 601,9	2 078,1	31,5
Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (включаючи загальнодержавні видатки)	422,4	53,2	12,6	1 509,0	63,2	4,2	2 681,7	261,2	9,7
Міністерство закордонних справ України	1 064,9	199,2	18,7	1 112,5	195,5	17,6	1 306,8	203,8	15,6
Міністерство культури України**	1 727,7	330,7	19,1	1 810,0	365,8	20,2	2 266,7	447,2	19,7
Державне агентство лісових ресурсів України	613,6	106,6	0,0	693,5	131,6	19,0	657,2	117,8	17,9
Міністерство оборони України	13 470,9	1 896,5	14,1	13 748,8	2 464,6	17,9	16 404,4	2 539,6	15,5
Утримання особового складу Збройних Сил України	7 520,5	1 547,7	20,6	8 976,3	1 888,5	21,0	0,0	0,0	
Підготовка громадян на посади осіб офіцерського складу, підвищення кваліфікації та перепідготовка офіцерських кадрів, початкова військова підготовка молоді	598,8	130,1	21,7	742,2	167,0	22,5	0,0	0,0	
Реформування та розвиток Збройних Сил України	878,8	5,5	0,6	363,7	2,7	0,7	0,0	0,0	
Будівництво (придбання) службового житла для військовослужбовців Збройних Сил України	821,5	4,2	0,5	534,7	4,7	0,9	500,0	0,7	0,1
Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України (включаючи загальнодержавні видатки) ***	20 731,5	4 915,7	23,7	20 542,3	4 510,6	22,0	23 532,0	5 361,0	22,8
Підготовка робітничих кадрів у професійно-технічних навчальних закладах	3 994,1	14,0	0,4	939,8	212,5	22,6	1 194,9	267,8	22,4
Підготовка кадрів вищими навчальними закладами I і II рівнів акредитації	2 467,5	560,9	22,7	2 763,8	633,0	22,9	3 421,5	792,7	23,2
Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації	10 328,6	2 434,5	23,6	11 735,1	2 796,9	23,8	15 074,9	3 745,9	24,8
Міністерство охорони здоров'я України (включаючи загальнодержавні видатки)	6 729,9	1 013,5	15,1	7 932,3	1 215,2	15,3	10 085,3	1 459,8	14,5

Видатки у розрізі програмної класифікації	Січень-березень 2010			Січень-березень 2011			Січень-березень 2012		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %
Підготовка та підвищення кваліфікації медичних і фармацевтичних, наукових і науково-педагогічних кадрів вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації	1 328,8	301,7	22,7	1 576,2	350,0	22,2	1 813,9	441,9	24,4
Державний санітарно-епідеміологічний нагляд і дезинфекційні заходи	1 699,8	346,5	20,4	1 737,9	394,2	22,7	1 961,8	443,7	22,6
Забезпечення медичних заходів по боротьбі з туберкульозом, профілактики та лікування СНІДу, лікування онкологічних хворих	722,7	11,8	1,6	685,4	0,1	0,0	0,0	0,0	
Міністерство екології і природних ресурсів України	1 973,3	277,1	14,0	2 975,1	324,2	10,9	3 295,3	464,8	14,1
Міністерство соціальної політики України (включаючи загальнодержавні видатки) ****	4 615,6	12 760,8	276,5	62 611,1	15 098,2	24,1	63 136,3	15 057,7	23,8
Фонд соціального захисту інвалідів	634,1	64,6	10,2	713,1	48,8	6,8	930,6	55,4	6,0
Пенсійний фонд України	67 770,8	12 184,7	18,0	58 289,0	14 405,2	24,7	57 534,3	14 218,2	24,7
Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (включаючи загальнодержавні видатки) *****	456,4	144,9	31,7	1 070,3	78,6	7,3	1 369,8	101,0	7,4
Питна вода України	0,0	0,0	0,0	400,0	0,0	0,0	200,0	0,0	0,0
Часткова компенсація відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	117,8	10,4	8,8	103,3	25,4	24,6	111,0	27,7	25,0
Міністерство аграрної політики та продовольства України	7 245,3	1 079,1	14,9	10 273,8	1 287,0	12,5	10 613,4	1 464,6	13,8
Здійснення фінансової підтримки підприємств агропромислового комплексу через механізм здешевлення короткострокових кредитів та середньострокових кредитів	100,0	0,0	0,0	531,4	0,0	0,0	0,0	0,0	
Підготовка кадрів для агропромислового комплексу вищими навчальними закладами I і II та III і IV рівнів акредитації (КПКВК 2801080 та 2801100)	1 889,0	408,3	21,6	2 072,1	451,8	21,8	2 837,3	630,2	22,2
Запобігання розповсюдженню збудників інфекційних хвороб тварин	20,0	1,5	7,3	20,0	1,0	5,0	34,0	0,5	1,5
Державна підтримка галузі тваринництва (до 2011 р. - Бюджетна тваринницька дотація та державна підтримка виробництва продукції рослинництва)	0,0	0,0	0,0	20 030,0	0,0	0,0	732,0	0,0	0,0
Міністерство інфраструктури України *****	2 609,3	427,8	16,4	2 164,2	422,2	19,5	8 311,3	1 258,6	15,1
Державна автотранспортна служба України (включаючи загальнодержавні видатки)	6 121,7	1 760,8	28,8	12 738,2	2 738,8	21,5	13 009,9	3 747,6	28,8
Розвиток мережі і утримання автомобільних доріг загального користування	2 865,2	824,0	28,8	4 180,9	1 133,8	27,1	5 038,8	2 268,4	45,0
Погашення зобов'язань за кредитами, отриманими під гарантію Кабінету Міністрів України на розвиток мережі автомобільних доріг загального користування	3 246,5	934,6	28,8	7 034,6	1 138,4	16,2	0,0	0,0	
Міністерство надзвичайних ситуацій України (включаючи загальнодержавні видатки)	4 076,4	764,5	18,8	4 406,5	953,6	21,6	5 823,5	1 091,2	18,7

Видатки у розрізі програмної класифікації	Січень-березень 2010			Січень-березень 2011			Січень-березень 2012		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %
Міністерство фінансів України (включаючи загальнодержавні видатки)	195 983,2	18 652,1	9,5	119 710,2	26 082,4	21,8	139 493,8	30 645,0	22,0
Міністерство фінансів України	23 980,6	23 981,6	100,0	23 210,0	23 211,0	100,0	34 492,7	34 493,7	100,0
Обслуговування державного боргу	14 202,9	1 798,8	12,7	23 001,6	4 620,5	20,1	29 582,9	5 375,5	18,2
Міністерство фінансів України (загальнодержавні видатки), у т. ч. міжбюджетні трансферти	79 740,4	79 740,4	100,0	109 387,7	109 387,7	100,0	91 866,4	91 867,4	100,0
Дотації вирівнювання з державного бюджету місцевим бюджетам та додаткові дотації	43 640,5	8 745,5	20,0	43 583,3	10 575,6	24,3	51 650,0	12 376,9	24,0
Державні капітальні видатки, що розподіляються Кабінетом Міністрів України							2 839,6	2 840,6	100,0
Служба безпеки України	2 444,1	467,7	19,1	2 949,7	423,8	14,4	3 351,8	822,3	24,5
Інші головні розпорядники бюджетних коштів	36 563,8	5 961,8	16,3	37 441,7	5 758,1	15,4	31 855,9	5 625,6	17,7
Усього	324 016,5	57 409,4	17,7	324 567,6	66 691,0	20,5	360 996,1	75 951,5	21,0

Відповідно до Указу Президента України "Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади" від 09.12.2010 № 1085/2010:

* З 2011 року до складу видатків Міністерства енергетики та вугільної промисловості України входять видатки колишніх Міністерства палива та енергетики України та Міністерства вугільної промисловості України, тому дані за видатками цих міністерств за 2009-2010 роки приведено у відповідність.

** Зі складу видатків Міністерства культури України за 2010 рік виключено видатки на розвиток туризму.

*** До складу видатків Міністерства освіти і науки, молоді та спорту за 2010 рік включено видатки Міністерства сім'ї, молоді та спорту України (крім Фонду молодіжного житлового будівництва КПКВК 3401370, 3401380).

**** До складу видатків Міністерства соціальної політики України включено видатки Пенсійного фонду України.

***** До складу видатків Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства за 2009 рік включено видатки Міністерства регіонального розвитку та будівництва, Міністерства України з питань житлово-комунального господарства та видатки на Фонд молодіжного житлового будівництва КПКВК 3401370, 3401380.

***** До складу видатків Міністерства інфраструктури України за 2010 рік включено видатки на розвиток туризму.

***** Зі складу видатків Міністерства фінансів України (загальнодержавні видатки) за 2010 рік виключено видатки Пенсійного фонду України.

***** До складу видатків Міністерства інфраструктури України за 2009-2010 роки включено видатки на розвиток туризму.

***** Зі складу видатків Міністерства фінансів України (загальнодержавні видатки) за 2009-2010 роки виключено видатки Пенсійного фонду України.

**Стан перерахування субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам
за січень - березень 2012 року**

(тис. грн.)

Назва	Загальний фонд		Спеціальний фонд		Разом	
	План	Факт	План	Факт	План	Факт
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам та тимчасової державної допомоги дітям	30 211 777,30	7 669 821,32	0,00	0,00	30 211 777,30	7 669 821,32
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот	7 388 300,00	2 696 745,10	0,00	0,00	7 388 300,00	2 696 745,10
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг з послуг зв'язку, інших передбачених законодавством пільг (крім пільг на одержання ліків, зубопротезування, оплату електроенергії, природного і скрапленого газу на побутові потреби, твердого та рідкого пального побутового палива, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот), на компенсацію втрати частини доходів у зв'язку з відміною податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів та відповідним збільшенням ставок акцизного податку з пального і на компенсацію за пільговий проїзд окремих категорій громадян	2 039 640,00	400 391,51	0,00	0,00	2 039 640,00	400 391,51
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пального побутового палива і скрапленого газу	724 419,70	39 951,55	0,00	0,00	724 419,70	39 951,55
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування комплексних пілотних проектів з реформування системи надання адміністративних послуг	20 744,80	0,00	0,00	0,00	20 744,80	0,00
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Жовті Води на виконання заходів щодо радіаційного та соціального захисту населення міста Жовті Води	13 500,00	2 618,20	0,00	0,00	13 500,00	2 618,20
Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Донецької області на будівництво ПЕТ-КТ центру, капітальний ремонт і реконструкцію лікарняних споруд та закупівлю високоартісного медичного обладнання для Донецького обласного клінічного територіального медичного об'єднання	96 000,00	0,00	0,00	0,00	96 000,00	0,00
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання медичного автотранспорту та обладнання для закладів охорони здоров'я	823 500,00	0,00	0,00	0,00	823 500,00	0,00
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання медичного обладнання (мамографічного, рентгенологічного та апаратів ультразвукової діагностики) вітчизняного виробництва	190 500,00	0,00	0,00	0,00	190 500,00	0,00
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Києва на забезпечення функціонування Київської міської клінічної лікарні "Київський міський центр серця"	39 000,00	0,00	0,00	0,00	39 000,00	0,00
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Славутича на виконання заходів із запобігання аваріям та техногенним катастрофам у житлово-комунальному господарстві міста Славутича	4 500,00	0,00	0,00	0,00	4 500,00	0,00
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на відшкодування частини відсоткових ставок по залучених кредитах на оновлення парку автобусів та тролейбусів приймаючих міст по підготовці до проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу	62 500,00	8 710,57	0,00	0,00	62 500,00	8 710,57
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання медикаментів для забезпечення швидкої медичної допомоги	323 115,10	0,00	0,00	0,00	323 115,10	0,00
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на підтримку реформування системи охорони здоров'я (придбання медичного автотранспорту та обладнання для центрів первинної медичної (медико-санітарної) допомоги) у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях та м. Києві	327 000,00	0,00	0,00	0,00	327 000,00	0,00

Назва	Загальний фонд		Спеціальний фонд		Разом	
	План	Факт	План	Факт	План	Факт
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Бровари на будівництво тролейбусної лінії Бровари - Київ	141 000,00	0,00	0,00	0,00	141 000,00	0,00
Субвенція з державного бюджету міста Дніпропетровська на продовження будівництва автомобільної дороги в м. Дніпропетровськ на ділянці від вул. Кайдацький шлях до автомобільної дороги Київ - Луганськ - Изварине	300 000,00	0,00	0,00	0,00	300 000,00	0,00
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Києва на проведення консервації та сучасної музеєфікації, завершення археологічних досліджень Старокиївської гори із залишками фундаменту Десятинної церкви території пам'ятки археології національного значення "Дитинець стародавнього Києва VIII - X ст. з фундаментом Десятинної церкви X ст."	20 000,00	0,00	0,00	0,00	20 000,00	0,00
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання витратних матеріалів для закладів охорони здоров'я та лікарських засобів для інгаляційної анестезії	200 000,00	0,00	0,00	0,00	200 000,00	0,00
Субвенція з державного бюджету м. Києва на капітальний ремонт третього корпусу центру захисту дітей "Наші діти"	9 000,00	0,00	0,00	0,00	9 000,00	0,00
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування ремонту приміщень управлінь праці та соціального захисту виконавчих органів міських (міст республіканського в Автономній Республіці Крим і обласного значення), районних у містах Києві і Севастополі та районних у містах рад для здійснення заходів з виконання спільного із Світовим банком проекту "Вдосконалення системи соціальної допомоги"	0,00	0,00	254,70	45,71	254,70	45,71
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах	0,00	0,00	2 213 250,00	486 187,00	2 213 250,00	486 187,00
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій	1 785 653,50	57 253,00	0,00	0,00	1 785 653,50	57 253,00
Субвенція державного бюджету місцевим бюджетам на розвиток соціально-економічної сфери міста Севастополя та інших населених пунктів, в яких дислокуються військові формування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України	0,00	0,00	47 727,10	21 852,66	47 727,10	21 852,66
Субвенція з державного бюджету районному бюджету Шацького району Волинської області на будівництво та капітальний ремонт доріг Шацьк - Світязь - Залісся - Пульмо - Шацьк	32 000,00	0,00	0,00	0,00	32 000,00	0,00
Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Чернігівської області на фінансування реставраційно-відновлювальних робіт по комплексу пам'яток архітектури НІКЗ "Гетьманська столиця" у м. Батурині	5 000,00	0,00	0,00	0,00	5 000,00	0,00
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження	0,00	0,00	152 798,00	42 340,40	152 798,00	42 340,40
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Судака на відзначення 1800-річчя міста Судака	30 000,00	0,00	0,00	0,00	30 000,00	0,00
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом "гроші хоплять за литиною"	344 015,00	85 942,40	0,00	0,00	344 015,00	85 942,40
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування Програм - переможців Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування	26 880,00	0,00	0,00	0,00	26 880,00	0,00
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на проведення виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів	19 000,00	4 291,10	0,00	0,00	19 000,00	4 291,10
Усього субвенцій	45 177 045,4	10 965 724,7	2 414 029,8	550 425,8	47 591 075,2	11 516 150,5